

KÓNITSA

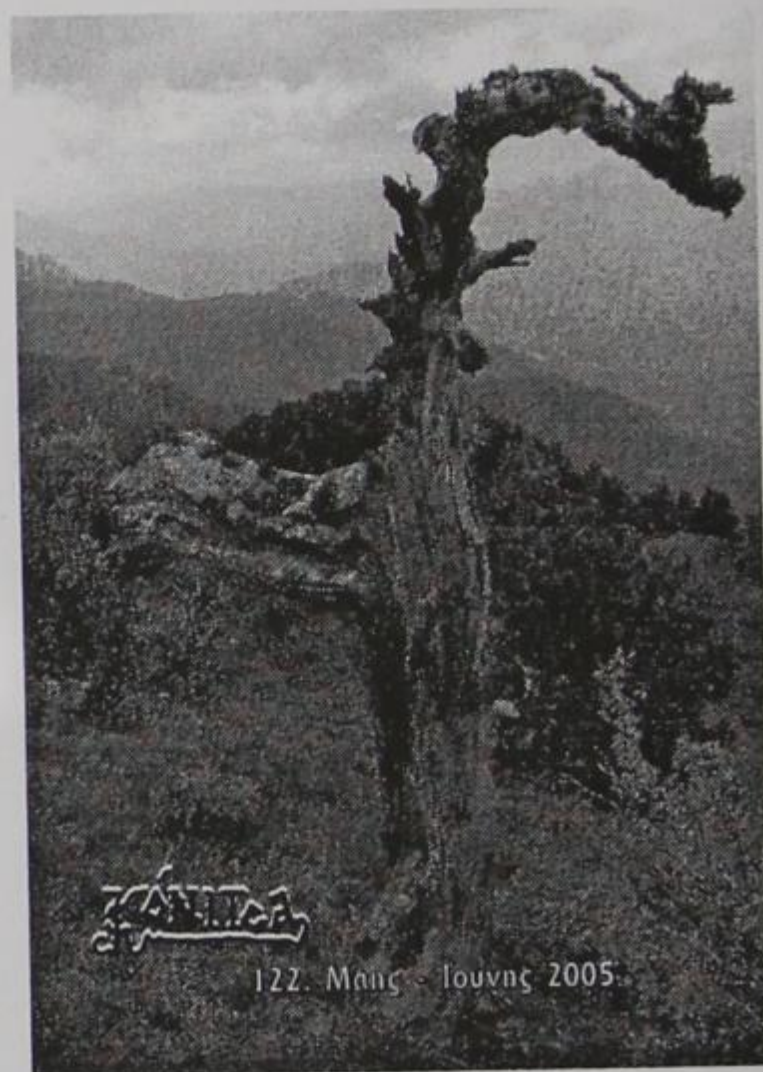
122. Μάης - Ιούνης 2005

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΟΛΗΣ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΤΡΙΤΗ - ΤΕΥΧΟΣ 122 - EURO 2

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

	Σελ.
Στην Πρεμετή, Σ.Τ.	161
Το ξεπροβόδημα, Ν. Ρεμπέλη	165
Πράσι και αγαθοί μες στη θύελλα, Ι.Λ.	169
Ανάβαση στον Κλέφτη, Σ.Τ.	175
Ο Κλέφτης (ποίημα), Ν. Τζουμέρκα	177
Ηπειρ. Εστία Θεσ/νίκης	178
Μπάχαλο στους Αγ. Τόπους, Ν. Ρεμπέλη	179
Κουκουβάγιες να λαλήσ'ν, Σωκρ. Οικ.	182
Η επαρχία μας το 1913, Β. Τζαλόπουλου	183
Έγκλημα χωρίς τιμωρία, Ο.Σ.Κ.	188
Στα Μαστοροχώρια του Γράμμου, Α. Σινάνη	189
Πολιτιστ. Σύλλογος Παναγ. Στομίου, Α.Χ.	196
Ο Αγιασμός, Ειρ. Κίτσιου	203
Για το δάσκαλο Τάκη Στεργίου, Α. Παπαχρήστου	208
Το 40ο Σχολείο Αθηνών, Λ. Τζόκα	211
Τα Κονιτσιώτικα, Σωκ. Οικονόμου	213
Βιβλιοπαρουσίαση, Η. Βενέρη	215
Το κελάρυσμα των Μαστοροχωρίων, Κ.Χ.	217
Σχόλια., Η. Ανδρέου	219
Ειδήσεις - Κοινωνικά - Συνδρομές	221

Φωτ. εξωφ. Π.Σ.Τ. Κλέφτης
(απανθρακωμένο δέντρο από "ναπάλμ").

**Εκδίδεται από Συντακτική
Επιτροπή**

**Ανδρέου Ηλία
Ζώτος Θεόφιλος
Τουφίδης Σωτήρης
Τσιάγκης Ίκαρος**

Υπεύθυνος σύμφωνα
με το νόμο:
Σωτ. Τουφίδης

Κόνιτσα 44.100
Τηλ. 26550 22464-22212
Fax: 26550 22464

**Γραφικές
Εκδoses**
ΘΕΟΔΩΡΙΔΗ
ΓΑΡΙΒΑΛΔΗ 10, 45221 ΙΩΑΝΝΙΝΑ - ΤΗΛ. 26510 77358

Ετήσια συνδρομή: Εσωτερικού 8 €

Εξωτερικού, 30 €

Αλληλογραφία - Συνδρομές - Εμβάσματα
στον υπεύθυνο του περιδικού Σ. Τουφίδη

Επικοινωνία με το "ΕΛΛΗΝΙΚΟ" Ο. Ζώτος - Κόνιτσα

ΣΤΗΝ ΠΡΕΜΕΤΗ

Στη γειτονική μας πόλη της Αλβανίας την Πρεμετή κάθε καλοκαίρι πραγματοποιούνται πολιτιστικές εκδηλώσεις στις οποίες παίρνουν μέρος μουσικοχορευτικά συγκροτήματα από διάφορες πόλεις της χώρας, αλλά και από το εξωτερικό.

Πέρυσι συμμετείχε στις εκδηλώσεις και η χορωδία του Πνευματικού Κέντρου του Δήμου Κόνιτσας.

Φέτος το Δήμο αντιπροσώπευσε η Ένωση Κονιτσιωτών Ιωαννίνων με το χορευτικό της που αποτελείται από 21 άτομα μαζί με τον δάσκαλό του Γιώργο Μπαζούκα.

Το απόγευμα της Τετάρτης 22/5 το λεωφορείο του Δήμου έφτασε από τα Γιάννινα στο τελωνείο Μέρτζια-

νης με το χορευτικό και τους υπεύθυνους του Συλλόγου για την εκδήλωση.

Ήταν ο αντιπρόεδρος κ. Λάμπρος Παπατρύφων με τη σύζυγό του, ο γραμματέας κ. Παύλος Κληματάς με τη σύζυγό του, τα μέλη Δήμος Σκούφιας με τη σύζυγό του, και η κ. Όλγα Χούψια.

Μετά τις συνηθισμένες διατυπώσεις στα Τελωνεία, το λεωφορείο πήρε το δρόμο προς την Πρεμετή παράλληλα με τα κλωθογυρίσματα του Αώου.

Οι επιβάτες είχαν την ευκαιρία να θαυμάσουν την οροσειρά της Νεμέρτσικας με τις απότομες πλαγιές και τις χαράδρες της, τα απομεινάρια του χιονιού και τα δάση της.

Περνώντας αυτά τα μέρη ο επισκέπτης που γνωρίζει ιστορία, φέρνει στη μνήμη του τους αγώνες του ελληνικού Στρατού που κυνηγούσε τις αποδεκατισμένες ορδές του Μουσολίνι το Νοέμβρη του 1940 σ' αυτά τα κακοτράχαλα βουνά.

Φτάνοντας στην Πρεμετή το λεωφορείο, άφησε τους επιβάτες στην πλατεία όπου έγινε η συνάντηση με τη διερμηνέα Αρετή Τοποβίτη και τους Αλβανούς υπεύθυνους.

Ως την έναρξη των εκδηλώσεων τις βραδινές ώρες είχαν αρκετό χρόνο οι Κονιτσιώτες να γνωρίσουν την πόλη περιδιαβαίνοντας "ανα τας οδούς και τας ρύμας".

Σημείο αναφοράς η κεντρική πλατεία της πόλης όπου είναι το Δημαρχείο, τράπεζα, ξενοδοχείο, διάφορα καταστήματα κ.ά.

Στη βόρειοανατολική πλευρά υ-

ψώνεται επιβλητικό μνημείο Εθν. Αντίστασης κατά των Γερμανών, ο ένοπλος παρτιζάνος και ανάμεσα στην πόλη ροβολάει ο Αώος με το αλβανικό όνομα Βιόσα τα άφθονα νερά του προς την Αδριατική.

Το αξιοπερίεργο της πόλης είναι η "Πέτρα", ένας πελώριος βράχος πιο κάτω από τη γέφυρα, στον οποίο μπορεί ο επισκέπτης να ανέβει περπατώντας τα 80 σκαλιά. Αξίζει τον κόπο, γιατί απ' εκεί ψηλά αγνατεύεις περιμετρικά όλη την πόλη, το ψηλό βουνό που είναι συνέχεια της Νεμέρτσικας, το Ντεμπέλ, τον κάμπο, την κοιλάδα προς την Κλειστούρα και την Τρεμπεσίνα.

Μετά την προεκλογική συγκέντρωση του Μπερίσα που ήταν προγραμματισμένη για κείνη τη μέρα, έγινε η έναρξη των εκδηλώσεων στην πλατεία με τη σύντομη ομιλία του υ-

εύθυνου για τα πολιτιστικά κ. Νίκο Iihali.

Το χορευτικό της Ένωσης Κονιπιωτών με τους μουσικούς Χαλκιά πό τη Βούρμπιανη έλαβε θέση την εξέδρα και παρουσίασε ένα 5άλεπτο πρόγραμμα παραδοσιακών χορών με χάρη και σβελτάδα ου ενθουσίασε τους θεατές. Ακούθηκε ένα δημοτικό τραγούδι από την Χρυσάνθη Τουφίδη και στη συνέχεια άλλα μουσικοχορευτικά συγκροτήματα με το Δροπολίτικο, τελευταία, που έκανε εντύπωση για τις αλουργοσιόλιστες στολές και τα ελληνικά παραδοσιακά τραγούδια.

Μετά τη λήξη των εκδηλώσεων όλες οι ομάδες συγκεντρώθηκαν στο σπιατόριο για το δείπνο και το χορευτικό της Ένωσης με τους συνοδούς του αναχώρησε με αλβανικό

λεωφορείο ως τα σύνορα όπου περίμενε ο οδηγός του Δήμου Νίκος Ρούσης για την επιστροφή.

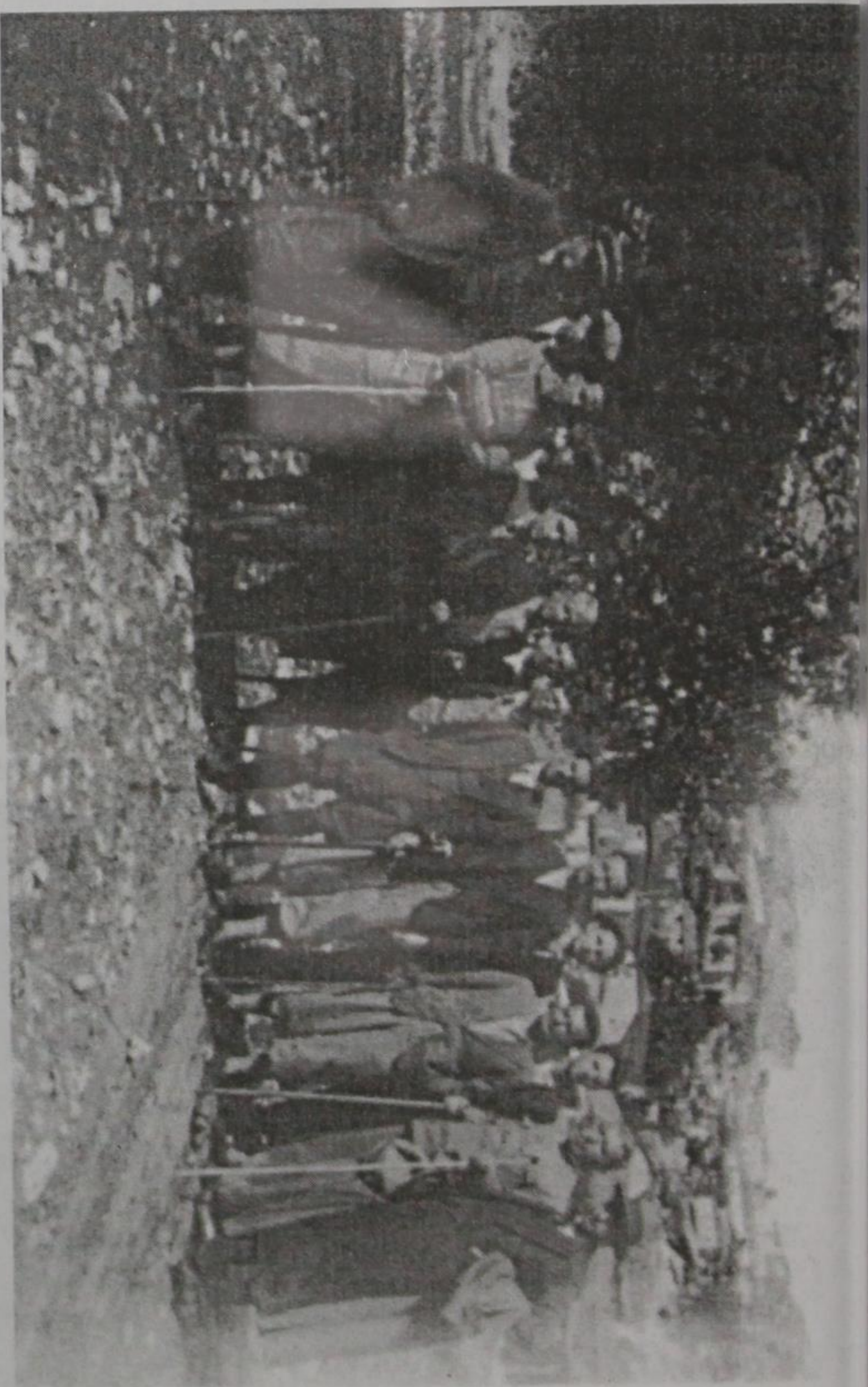
Η παρουσίαση του χορευτικού κατά κοινή εκτίμηση ήταν άψογη και αξίζει να συγχαρούμε το Συμβούλιο της Ένωσης για τη δημιουργία του καθώς και τον ακούραστο δάσκαλό του.

Αλλά πιο πολύ απ' όλους αξίζουν τα συγχαρητήρια όλα τα λεβεντόπαιδα (αγόρια και κορίτσια) για τις προσπάθειες που καταβάλλουν.

Συνιστούμε στους Κονιπιώτες που μένουν στα Γιάννινα να πλαισιώσουν την Ένωση η οποία εκπροσωπεί όλα τα χωριά της Κόνιτσας.

Υ.Γ. Το Συμβούλιο της Ένωσης ευχαριστεί το Δήμο Κόνιτσας για τη διάθεση του λεωφορείου.

ΙΟΥΝΙΟΣ 1936

Ορειβατική ομάδα Συνδέσμου Κονίτσας στην πλατεία της Δοβράς (Ασπράγγελοι) Ζαγορίου - Εκδρομή Βίκου

Αριστερά: 1. Ηλίας Γιαννούλης, 2. - 3. - 4. - , 5. Κωνσταντίνος Σκούφιας, 6. Αγγελής Παταζής, 7. - , 8. Ιωάννης Πιάτσας, 9. Απόστολος Ζιακόπουλος, 10. - , 11. - , 12. Γεώργιος Πατέρας, 13. - , 14. Αθανάσιος Ρούσης και 15. Ψυχάρης (Καθηγητής).

Το ξεπροβόδημα στα χωριά μας προπολεμικά

ΑΠΟ ΤΟ ΝΙΚ. Χ. ΡΕΜΠΕΛΗ, ΦΙΛΟΛΟΓΟ, ΠΡΩΗΝ ΛΥΚΕΙΑΡΧΗ

Ο Β΄ παγκόσμιος πόλεμος, με τις αναπόφευκτες μεταβολές και αλλαγές στην εξέλιξη πλείστων όσων πραγμάτων των τελευταίων ετών, έγινε αφορμή να ατονήσουν, να λησμονηθούν και να χαθούν ορισμένα ήθη και έθιμα, που ήταν στενά συνυφασμένα με διάφορες εκδηλώσεις και τρόπους διαβίωσης της τότε ιδιωτικής των ανθρώπων ζωής.

Σήμερα το αυτοκίνητο έφθασε και στο πλέον απομακρυσμένο χωριό του Ελλαδικού χώρου και οι συνθήκες ζωής, για όσους λίγους έμειναν στα χωριά τους, άλλαξαν ριζικά. Το ωραίο, φερ' ειπείν, έθιμο του ξεπροβοδήματος, που στο παρελθόν ήταν ένα ξέσπασμα σφοδρών συναισθημάτων, μιά βαθιά συγκίνηση, ένας σπαραξικάρδιος αποχωρισμός αγαπημένων προσώπων, που έπαιρναν το δρόμο για την ξενιτειά, δεν υπάρχει πιά.

Ας μεταφερθούμε, λοιπόν, νοερά στα χρόνια εκείνα τα παλιά κι ας παρακολουθήσουμε τον ξενιτεμό ενός δωδεκάχρονου παιδιού, που φεύγει από το χωριό για να βρει δουλειά, στα ξένα ή να δώσει εισιτήρια εξέτασης σε Γυμνάσιο των Γιαννίνων ή

όποιας άλλης πόλης.

Προσωπικές εμπειρίες, έντονες αναμνήσεις και παιδικά βιώματα τέτοιων συγκινητικών καταστάσεων και γεγονότων, που έμειναν χαραγμένα και αποτυπωμένα ζωηρά και ανεξίτηλα στη μνήμη όλων μας, μας βοηθούν αρκετά σ' αυτή την αναδρομή.

* * *

Από βδομάδες και μήνες πρωύτερα αρχίζουν οι προετοιμασίες στο σπίτι, γιατί πολλά θα χρειαστεί το παιδί στα ξένα: βελέντζα, τσέργα, αλλαξιές ρούχων κι εσώρουχων, τσεράπια και όλα, εν γένει, τα χρειαζούμενα.

Το καλοκαίρι ροβολάει κι όσο πλησιάζει η μέρα του ξενιτεμού τόσο πιο πολύ, μεγαλώνει και θεριεύει ο πόνος κι ο καημός σ' όλους. Παραμονή αναχώρησης. Όλο το σπίτι σε κίνηση κι αναβρασμό. Τα χέρια της δόλιας μάννας "δεν της πήγαιναν" να πιάσει ζυμάρι για να φειάσει τη "χωρισμένη" πίττα, που θα χρειαζόταν για το δρόμο. Γύριζε δώθε, κείθε, μην ξεχάσει τίποτε. Τα χέρια της είχαν ξυλαβιάσει απ' της καρδιάς το σφίξιμο. Ένα κόμπο αισθάνονταν να της πνίγει το λαιμό.

Αργά το βράδυ πέφτουν να κοιμηθούν, αλλά πού να κολλήσει ύπνος τη μάννα. Έδερνε, έδερνε να κοιμηθεί, αλλά σταλιά ύπνο, ώρες ολόκληρες. Κρούγονταν στο στρώμα και στριφογύριζε σα λαβωμένο ελάφι. Μόνο βαθιά χαράματα τον “τσάκισε” λίγο και πήρε ένα “τροπάρι” ύπνο, όπως λέμε, αλλά μόλις άρχισαν “να γελούν οι ράχες” πετάχτηκε πάνω. Ξημερώνει σιγά-σιγά. Σε λίγο ο ήλιος “έκρουξε” στις γύρω βουνοκορφές κι ο ουρανός έδειξε γελούμενος και καταγάλανος. Ούτ’ ένα “τσιπ” από σύννεφο δεν φαινόταν πουθενά. Στο σπίτι όλοι ήταν στο πόδι. Η μάννα φουρτουνιασμένη φέρνει γύρα. Δίνει τις τελευταίες ορμήνιες στο παιδί: “Να τρως καλά νάσαι γερός, να ντυέσαι καλά κι άμα κρυαδίσ’ ο καιρός να βάλεις τη χοντρή φανέλλα και τα τσεράπια. Και να μη χολιάζεις. Έλα τώρα, φάει δυό αβγά που σου τηγάν’σα. Φάει και ψωμί να σαρκώσεις και στο δρόμο, στη ποταμιά, βγάλε απ’ τον τροβά κάνα κεφτέ”.

Σε λίγο συγγενείς και γείτονες έρχονται να πουν “τ’ ώρα καλή” και όλοι τους όλο και κάτι φέρνουν για ξεπροβόδημα: μήλα, γκόρτσα, δρόκινα, μολ’βάδες. Ο πατέρας, πιο ψυχραιμος, αντιμετωπίζει διαφορετικά την κατάσταση. Παίρνει παράμερα το γιο και του βάζει λίγα χαρτονομί-

σματα των 50 και 100 δρχ. σε μια σακκουλίτσα, που με χοντρό σπάγγο σούφρωνε το άνοιγμα και κρεμιόταν από το λαιμό κατάσαρκα. Ήταν η καλύτερη και η πιο ασφαλής θέση για να μη καθούν τα λεφτά του παιδιού.

Σε λίγο καταφτάνει ο Κιάδης, ο κερατζής, με τρία πράματα: τη Γκέσα, τη Ρούσα, και τον Αράπη, που μπαίνουν “κανταρίκα” στο καλντερίμι του οβορού. Φιδοκόπ’κε η μάννα μόλις τά’δε, λες και δεν τον περίμενε. Κρύσταλλο η καρδιά της, πέτρα το κορμί της.

“Ένα ρακί, λέει ο Κιάδης, στο πόδι και κατεβάστε τα πράγματα. Τί αντίθεση είν’ αυτή! Χαρούμενος και κεφάτος ο κερατζής (συνηθισμένος από τέτοια) μπρος στα σκυθρωπά πρόσωπα του σπιτιού.

- “Έ, τί κλαίτε, λέει, Άϊντε κι ο ήλιος πάει δυό οργυιές”. Φορτώνει τις βαλίτσες, τα σακκιά, τους τροβάδες, όλα με τάξη και σειρά, κι από πάνω απλώνει την κόκκινη βελόντσα, τη φλοκωτή.

- “Σιγά αυτούγια την τριχιά, του λέει η μάννα, να μην τρίψ’ τα πόδια του παιδιού”. Κι ο Κιάδης, χαμογελώντας, “μη σεκλετίζεσαι, της κάνει, και ξέρ’ ο Κιάδης από φόρτωμα”.

Όλα είναι έτοιμα. Προσευχή του παιδιού στο εικόνισμα, με το αναμμένο απ’ τη χαραή καντήλι, και ξεκί-

νημα. Μπροστά στην πόρτα το παιδί, δρασκελώντας το κατώφλι, κλοτσάει, κατά το έθιμο, ένα χάλκινο αγγειό, γεμάτο νερό, που μέσα έβαλαν ένα φλωρί ή άλλο νόμισμα και ένα κλαδί κρανιάς.

Τα “ώρα καλή” παίρνουν και δίνουν με φιλοδωρήματα “φραγκοδίφραγκα” και τάλληρα, τυλιγμένα με λίγο χορταριασμένο χώμα, σύμβολο κι αυτό του δεσμού κάθε ξενιτεμένου με την πατρώα γη και το σπίτι. Κι όλοι προχωρούν. Στη ράχη, στον Αϊ Κωνσταντίνο, κάθε ταξιδιώτης, λοξοδρομάει λίγο ν’ ανάψει ένα κερί, κι από το μέρος αυτό πολλοί γυρίζουν πίσω, γιατί φωνάζει ο Κιάδης, ο κερατζής, να μη χασομερούν και θα τους φάει η ζέστη στην ποταμιά.

Συγκινητική και πικρή η στιγμή του αποχωρισμού στον Αϊ Μηνά της Πυρσόγιαννης. Ποιός πρωτοταξίδεψε και δεν τη θυμάται! Βουΐζει το κεφάλι όλων. Κλάματα, αναφιλητά, στενάγματα. “Μην αραθυμάς και μη χολιάζ’ς, καρδούλα μου, ακούγεται η φωνή της μάννας, σβησμένη και τρεμουλιαστή, και μέσα της η καρδιά της φουρτούριζε και χούχλαζε από το μεγάλο πόνο.

Κι απ’ τη ράχη αυτή του Αϊ Μηνά, όλοι όρθιοι και μαρμαρωμένοι, ανεμίζουν μαντήλια στον αέρα, ώσπου να “σκαπετήσουν” κάτω στο εικόνισμα.

Ύστερα, σωριάζονται κατά κι η μάννα γέρνει το κεφάλι “ταπίκουπα” στο χώμα. Πού και πού ανασπκώνεται και αγναντεύει προς το εικόνισμα. Δεν της έκαν’ η καρδιά να ξεκολλήσει το μάτι της απ’ τη ραχούλα, που τους κατάπιε. “Της έρχονταν αχαμνά” να φύγει απ’ εκεί. Νόμιζε ότι θα ξεμυτήσει πάλι στη ραχούλα.

* * *

Κι ύστερα ο δρόμος του γυρισμού για το χωριό. Βαριά σέρνουν τα πόδια τους προς τον Αϊ Δημήτρη και τη Ζιαρνοβότα, την κρύα αυτή βρύση με το καλό νερό, όπως το δηλώνει και το όνομά της το παλιό, το σλαβικό (Ζια-άρνο-βόντα = για καλό νερό).

Σαν κοντοζυγώνουν στη βρύση, να πάρουν μιάν ανάσα, να ξεδειλιάσουν λίγο και να δροσίσουν το ξερό το στόμα τους, ένα παραπονιάρικο τραγούδι ακούγεται. Εκεί, δίπλα στη βρύση, σ’ ένα κηπάρι, μιά Πυρσογιαννίσισα ποτίζει και σιγοτραγουδάει:

“... Τί να σου στείλω, μάτια μου,
τί να σου προβοδήσω;
Σου στέλλω μήλο σέπεται,
κυδώνι μαραγκιάζει.
Σου στέλλω και το δάκρυ μου
σ’ ένα λιχνό μαντήλι.
Το δάκρυ μ’ είναι καυτερό
και καίει το μαντήλι”.

Αποσταμένοι όλοι σωριάζονται στον όχθο της βρύσης. Ρουφούν νερό με το πλόχερο και ξεδιψασμό δεν έχουν. Κι η γυναίκα, που πότιζε, πλησιάζει στο φράχτη. “Μη βωλοδέρνεσαι και μην πικροχολιάζ’ς, της λέει κοντά είν’ τα Γιάννινα. Με το “κολαί” θα το συνηθίσ’ς, όπως το συνήθ’σα κι εγώ, που ταξίδεψα το Πάσχα το γιό μου στην Αμερική. Γλιέπ’ς, ζιουρισμέν’ και καμινιασμέν’ είμαι, πλιότερο από τ’ εσένα...”. Είπε, και σκούπισε με το τσίπ’ της ποδιάς της τα λουγρωμένα μάτια της.

Ετούτες ανηφόρισαν για το χωριό. Καθώς περβατούν, πανώδρομα και κατώδρομα, κόβουν κλαδιά από κρασιά και κέδρο κι όταν φτάσουν στο σπίτι, τα τσιπώνουν απ’ εδώ και απ’ εκεί στην πόρτα. Κι ύστερα μπαίνουν μέσα. Μαύρο κι άραχνο το σπίτι. Στούρος φαίνεται. Η μάννα σωριάζεται στο μπάσι και δεν μπορεί να “συμμάσ’ τη συλλοή της”. Όλα της φαίνονται “ερημιά κι απόρη”. Τα δάκρυα δεν έχουν σωμό.

Μαύρο γκιντέρ’ της αριδάει τα σωθικά.

Μέσα σ’ αυτή την ταραχή κάποια είπε: “Τί θα φάμε το γιόμα;”. Άψιωσε η μάννα. “Άϊντε, μωρέ γιέ μ’, τους λέει, “δεν σας μέλ’ τέσσερα”. Ο νους σας στο φαΐ και στα “πέρ’ αμπέλια”. Μη με ρωτάτε. Χαψιά δεν μου κατεβαίν’. Τίποτα δεν μπορώ να σκαπειτήσω. Ρίξτε ένα ντοματούρο. Έχει και ξινόγαλο. Τρίψτε ψωμί στο νταβά και φάτε.

Μόν’ λίγο νερό θέλω, να μου φύγ’ η πικράδα κι η φαρμακάδα απ’ το στόμα. Πάργα έπιακ’ η γλώσσα μου... μαρτάριασε...”.

Έτσι’ απλοήθηκε αυστηρά κι επιταχτικά.

Το ίδιο ροβολούν κι οι άλλες μέρες, ώσπου ήρθε το γράμμα, που με λαχτάρα όλοι καρτερούσαν. Η μάννα το άρπαξε, το φίλησε και σαν το διάβασε και το ξαναδιάβασε, το ’βαλε βαθιά στον κόρφο της.

Ήταν το πρώτο γράμμα απ’ τον πασιά της, το βλαστάρι της!....

ΕΠΑΝΕΚΔΟΘΗΚΕ ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΤΟΥ ΧΑΡ. ΡΕΜΠΕΛΗ

“ΚΟΝΙΤΣΙΩΤΙΚΑ”

«Λαογραφικά-Γλωσσικά»

Για την προμήθεια απευθυνθείτε:

Νικ. Ρεμπέλης, Κόνιτσα Τηλ. 26550 23071 Βιβ/λια Ιωαννίνων: 1) Δωδώνη, Μιχ. Αγγέλου 27, 2) Δωδώνη, 28 Οκτ. 25, 3) Κωνή Αλ. Διάκου 12, 4) Κόνιτσα βιβλ. Πλουμής, 5) Διον. Γκάσιος, Κόνιτσα

Πράοι και αγαθοί μες στη θύελλα

Γιάννη Λυμπερόπουλου

Δεν μπορώ να μην νοιώθω πληγωμένος στα μύχια της ψυχής μου όταν σκέφτομαι για πόσες στενοχώριες και πόσα δάκρυα των γονιών μου είμαι αποκλειστικά υπεύθυνος εγώ. Δεν έχει σημασία ποιας ποιότητας ήταν οι δικές μου πράξεις που προκάλεσαν τη συμφορά, αν είχαν ψηλούς στόχους, αν απόβλεπαν σε πραγματοποίηση ψηλών ιδανικών, η απόγνωση και τα δάκρυα της μάνας μου και του βασανισμένου πατέρα μου, μπροστά στο καμένο από τους Γερμανούς σπίτι, δεν ξεπληρώνονται με τίποτα... Η σκέψη ότι για το βράδυ της συμφοράς δεν είχαν καμία στέγη να βάλουν το κουρασμένο κορμί τους, ένα στρώμα να ξαπλώσουν, ένα γιατάκι να απλώσουν τα πόδια τους, μαζί με το μαρτύριο ότι από την επομένη οι κόποι μιας ολόκληρης ζωής θα αποτελούσαν μακρινή ανάμνηση, δεν μπορεί με κανένα τρόπο να βρουν παρηγοριά κι αντιστάθμισμα.

Αυτά μου έλεγε με βαθιά πίκρα ο φίλος μου Τόλιας, στους «Διόσκουρους» που πίναμε καφέ, όταν θυμότανε το πως οι γονείς του τον αντιμετώπισαν μετά το κάψιμο του σπιτιού τους στην κατοχή από τους Γερμανούς. Φιλοξενούνταν τότε σε κάποιους συγγενείς, που και κείνων το σπίτι ήταν περιορισμένο, κι' οι γονείς του έμεναν εκεί με το ένα πόδι, κι' ένοιωθαν πρόσφυγες χωρίς καμιά ελπίδα αποκατάστασης. Σε κοίταζαν στα μάτια και το βλέμμα τους με δάκρυ στεγνωμένο, χάνονταν στο άπιαστο όνειρο μιας ζωής που χάθηκε για πάντα.

Τότε κι εγώ θυμήθηκα κάποιες μέρες απέραντης πίκρας του Σεπτέμβρη στα χίλια ενιακόσια σαράντα τρία, που στην Κόνιτσα η Καραμπιναρία των Ιταλών είχε αναγγείλει το προσεχές κάψιμο δώδεκα σπιτιών, από τα οποία προέρχονταν κάποιοι πρωταγωνιστές της Αντίστασης, ανάμεσα στα οποία ήταν και το δικό μας.

Την πρώτη μέρα κάψανε τα σπίτια του Ζδράβου και του Κρέμου. Για τη δεύτερη μέρα ο κατάλογος περιλάμβανε το δικό μας και κάποιο άλλο.

Μέρες απόγνωσης. Ήμουν στο Γρεβενίτι. Χωριό του Ανατολικού Ζαγορίου. Βλαχοζάγορο. Και δύο μέρες πιο μπροστά ειδοποιήθηκα από τη οργάνωση της Κόνιτσας, και με τη ψυχή στα δόντια ξεκίνησα βράδυ και έφτασα στο Παλιοσέλι, για να ιδώ αν θα μπορέσω να προσφέρω από κάπου κοντά, ή ακόμα κατεβαίνοντας και στην ίδια την Κόνιτσα κάποια βοήθεια στους δι-

κούς μου αυτές τις κρίσιμες ώρες. Μου είπαν ότι ο εξηνταπεντάχρονος πατέρας μου, και η σχεδόν ανάπηρη μητέρα μου, με τη βοήθεια γειτόνων, άδειάζαν το σπίτι μας. Βγάζανε δηλαδή τα ρούχα και τα έπιπλα του σπιτιού και τα απλώνανε στον κήπο, για να σωθούνε από τη φωτιά.. Εκείνο προ παντός, που έκανε τον πατέρα μου να αγωνιά περισσότερο και να ζητάει απεγνωσμένα από τις ανύπαρκτες και διαλυμένες αρχές της Κόνιτσας, με πάρα πολύ μικρή ανταπόκριση, βοήθεια και συνδρομή, ήταν η απομάκρυνση από το σπίτι του Αρχείου των Συμβολαιογραφείου και Υποθηκοφυλακείου, που στεγαζόταν στο ισόγειο του σπιτιού μας, αφού ο πατέρας μου ήταν συμβολαιογράφος και υποθηκοφύλακας της επαρχίας ολόκληρης.

Το βράδυ της πρώτης μέρας των εμπρησμών οι κάτοικοι της πόλης είχαν οι περισσότεροι εξαφανισθεί. Οι άλλοι είχαν μουδιάσει και δεν βγήκανε στην αγορά. Ο Πρόεδρος της κοινότητας πηγαινοερχότανε ανάμεσα στην γερμανική φρουρά, που έδρευε στο Ορφανοτροφείο και στην Ιταλική καζέρμα, που ήταν στη Γεωργική Σχολή, έχοντας δίπλα του έναν ψευτοδιερμνέα, προσπαθώντας να σταματήσει το κακό, με πρώτο επιχείρημα ότι το Υποθηκοφυλακείο ήταν σοβαρότατο αρχείο για τις συναλλαγές των κατοίκων της επαρχίας και ήθελε μέρες να αδειάσει. Και οι μεν Γερμανοί σήκωναν τους ώμους τους αδιάφοροι γι αυτού του είδους την "τιμωρία", το κάψιμο δηλαδή των σπιτιών, για το οποίο λέγανε ότι δεν έχουν ιδέα. (Οι μέρες εγκατάστασης τους στην Κόνιτσα ήταν ελάχιστες και δεν είχαν ακόμα βρει τη δική τους διασύνδεση με τους Κονιτσιώτες). Οι δε Ιταλοί γελούσανε σαν νάτανε το γεγονός αστειό και το γλένταγαν. Ο ένας τον παράπεμπε στον άλλο, χωρίς αποτέλεσμα.

Όταν νύχτωσε, ο Πρόεδρος της Κοινότητας δεν είχε τίποτα συγκεκριμένο επιτύχει. Και αυτό μου το διεμήνυσε τηλεφωνικά, γιατί τότε υπήρχε σύνδεση των χωριών με Κόνιτσα, μέσω ΑηΘανάση.

Η νύχτα ήταν εφιαλτική. Όχι ύπνος δε με κολλούσε, αλλά και η αναπνοή μου ήταν δύσκολη. Πεταγόμουνα κάθε τόσο και ρωτούσα αν είχαμε κανένα τηλεφώνημα από τον ΑηΘανάση. Η βάρδια που άλλαζε εκεί έλεγε στην αρχή πώς κάποιες κινήσεις κάνουν οι Γερμανοί, που επειδή είναι σκοτάδι δεν φαίνονται και μόνο πατήματα, και προστάγματα ακούγονται και φωτοβολίδες πέφτουν. Η κατάσταση γίνονταν αινιγματική. Όχι μόνον εγώ, αλλά και όλα τα αντάρτικα μακεδόνικα τμήματα, εκεί γύρω, ήταν σ' αναστάτωση.

Όπως ήμουν, σε μια κίνηση απελπισίας, ζήτησα από τον Καπετάν Πέ-

τρο, που ήταν αρχηγός των Στρατιωτικών Ομάδων στην περιοχή, να μου επιτρέψει ν' ακολουθήσω ένα τμήμα που πήγαινε για αλλαγή βάρδιας στη Σουσνίτσα.

Νύχτα αφέγγαρη.

Ακολουθούσα συντροφιά με τον αρχηγό της διμοιρίας το συναγωνιστή Αταμάνο.

Εκείνος ήξερε τη μεγάλη μου πίκρα και κάποια στιγμή σχεδίαζε να κατεβούμε ίσαμε την Κόνιτσα να σταματήσουμε τους Ιταλούς με τα όπλα, όταν το πρωί τους δούμε να κινιούνται με πρόθεση το κάψιμο. Ο ίδιος μου εκμυστηρεύτηκε ότι υπήρχε μια πληροφορία ότι οι Ιταλοί πάνε με το μέρος των Άγγλων, γιαυτό οι Γερμανοί δεν τους έχουν καμιά εμπιστοσύνη. Αν τους χτυπήσουμε έλεγαν, οι Γερμανοί θα κάθονται και θα γελάνε.

Τά 'λεγε όλα αυτά ο Αταμάνος, αλλά εγώ ήμουν απελπισμένος. Ούτε τα πιστεύα ούτε τα επικροτούσα.. Βάδιζα απορροφημένος από τη στενοχώρια μου. Μ' έπνιγε η σκέψη των διαλυμένων από την κούραση και απόγνωση γονιών μου. Ο αυτοέλεγχος και οι τύψεις για την προσωπική μου ευθύνη σ' όλη αυτή την οικογενειακή τραγωδία με είχαν πάει στο κόκκινο. Και είχα αποσυντεθεί.

Ξεκινήσαμε από το Παλιοσέλι ώρα δυο μετά τα μεσάνυχτα. Φτάσαμε στη Σουσνίτσα ώρα τέσσερις το πρωί. Το λιγοστό φως των καλοκαιριάτικων αστεριών εξαφανίζονταν κάτω από τα πεύκα. Ο ανήφορος στο μονοπάτι είχε δυσκολίες. Στο λαιμό της Σουσνίτας φύσαγε κι έκανε κρύο. Μακριά μόνον στη Νεμέρτσικα έδειχνε να χαράζει. Η Κόνιτσα πάντως από κει δεν φαίνονταν. Ο Αταμάνος ξέροντας το λόγο που πήγα μαζί τους, μου πρότεινε ν' ακολουθήσω μια ομάδα ανιχνευτών που θα πήγαινε πλάι-πλάι στην Τύμφη, κάτω απήν Τραπεζίτσα, να αντικαταστήσει κάποιους άλλους Ελασίτες Μακεδόνες που βρίσκονταν εκεί παρακολουθώντας μέσα την Κόνιτσα. Είχαν κιάλια και τηλεφωνική επαφή με μια άλλη ομάδα μυστική, της οποίας ο τόπος που έδρευε ήταν άγνωστος. Πάντως κοντά στην Κόνιτσα, αν όχι μέσα σ' αυτήν. Και μου ξεκαθάρισε ο ίδιος ότι από κει θάναι πολύ δύσκολο αν όχι αδύνατο λόγω γκρεμού να κατεβώ στην Κόνιτσα.

Το δίλημμα ήταν σοβαρό Κι άρχισα να μην ξέρω τι να κάνω. Ένας άλλος τρόπος να προσεγγίσω την Κόνιτσα ήταν να κατεβώ στον ΑηΘανάση, αλλά και δω υπήρχε ο κίνδυνος να πέσω πάνω σε καμιά γερμανική περίπολο ή ενέδρα, που μπορεί να ήταν κι από ντόπιους. Και τον τελευταίο καιρό αυτές

οι ενέδρες είχαν γίνει καθημερινές, εκεί στα πρώτα πεύκα μετά τον Αθανάση, μέχρι τις "Κατασκηνώσεις".

Ο Αταμάνος όχι μόνο με απέτρεπε να κατεβώ προς τον Αθανάση, αλλά αφού συνηνοήθηκε με τους συναγωνιστές του, μου πρότεινε πως αν πάω προς την Τραπεζίτσα θα 'ρχότανε κι αυτός μαζί μου για παρέα.

Το παίδεψα πολύ, με τον εαυτό μου. Τελικά αποφάσισα να πάω με τους ανιχνευτές, προς την Τραπεζίτσα. Από κει θα βλέπαμε, κι αν χρειάζονταν, θάβρισκα κάποιο μονοπάτι να κατηφορήσω προς την Κόνιτσα.

Με τις κουβέντες πέρασε κάμποση ώρα και μ' έπιασε έντονη νευρικήτητα. Ειρεμα κι από το πρωινό αγιάζι εκεί στο διάσελο της Σουσνίτσας. Άρχισε να χαράζει. Ένας ολοκάθαρος ουρανός έβγαινε πέρα από τις βουνοκορφές. Τα άστρα είχαν εξαφανιστεί και μέσα από τη χαράδρα και τις ρεματιές του Πεκλარიού ξεπρόβαλαν βαμβακένιες μάζες φθινοπωριάτικης αντάρας, που διαλύονταν καθώς κέρδισαν σε ύψος.

Ο Αταμάνος έδωσε εντολή να ξεκινήσει η ομάδα. Εγώ ακολουθούσα. Διακόσια περίπου βήματα μετά το λαιμό κατηφορίζοντας, στρίψαμε αριστερά και βαδίζαμε ριζό-ριζό σ' ένα απότομο ύψωμα, κατάφυτο από πεύκα και έλατα. Είχα την εντύπωση ότι όλα αυτά τα τεράστια δέντρα που έβγαιναν από την σχεδόν όρθια πλαγιά της Τύμφης, σφηνώνανε στο χώμα, κι ανέβαιναν σχεδόν παράλληλα με το έδαφος. Ανάμεσα στον κορμό των δέντρων και το κατακόρυφο έδαφος όγκοι βράχων ή κορμών αστραποχτυπημένων δέντρων, που είχαν αφομοιωθεί με τη γύρω βλάστηση γέμιζαν το περίεργο αυτό τοπίο, που κρέμονταν πάνω, και σου άφηνε την εντύπωση ότι είναι έτοιμο να ξεκολλήσει απήν πλαγιά και να σε πλακώσει σαν ταφόπετρα Δεξιά μας φράγμα αδιαπέραστο το πυκνό ρουμάνι.

Προχωρούσαμε με διατεταγμένη σιωπή, ο ένας πίσω από τον άλλο προσεκτικά, γιατί οι πευκοβελόνες γλίστραγαν. Ο Αταμάνος πρώτος-πρώτος κι εγώ τελευταίος και ύστερα από μισή ώρα, ανταμώσαμε τους παλιούς που ήταν ακόμα ξαπλωμένοι. Η βάρδια φύλαγε στο караούλι, πούταν ταυτόχρονα και βίγλα.

Το πρώτο που μας είπαν μόλις πλησιάσαμε ήταν το "Τίποτα. Απόλυτη ψυχία"

Το περίεργο ήταν ότι και το μυστικό φυλάκιο κοντά στην Κόνιτσα, ενώ στις έξι ώρα το πρωί, έδωσε παρουσία λέγοντας ότι οι Γερμανοί κινιούνται γύρω από τη Σχολή, σα να κάνουν γυμνάσια. Έπειτα χάθηκε και δεν ξανά-

δωσε σημεία ζωής. Το παιδί με τα κιάλια πάνω στη βίγλα πάλευε να ξεκαθαρίσει μέσα στην πρωινή αχλή, αν αυτοί που κινιούνται μέσα στη Σχολή είναι Ιταλοί, ή Γερμανοί.

Όλοι οι παλιοί μάζευαν τα πράγματά τους για να επιστρέψουν στη μονάδα τους. Ο Αταμάνος με φώναξε να πάω μαζί του στη βίγλα. Κι ο νέος "βιγλάτορας" ήρθε μαζί μας φορτωμένος με τα πράματα του. Εξάωρη βάρδια. Η Κόνιτσα σκεπασμένη από τα πεύκα καθώς προχωρούσαμε δεν φαίνονταν. Το ίδιο σχεδόν κι όλος ο κάμπος. Μόνο μακριά στο βάθος, η Νεμέρτσικα και τ' άλλα βουνά ξάστραφαν από τον ήλιο. Δεν έπρεπε να κάνουμε μπούγιο και κρυβόμαστε σε κάθε ξέφωτο. Οι Γερμανοί ήσαν ικανοί από τα χαράματα με κάτι τρομερά κιάλια να δουν και την παραμικρότερη κίνηση μέσα στα πεύκα.

Για να προσεγγίσουμε το βράχο της βίγλας, χωρίς να μας προσέξουν και να βρούμε το καραούλι, κατεβήκαμε αρκετά χαμηλά και ξανανεβήκαμε από πίσω. Όταν φτάσαμε στο σημείο από όπου ο αντάρτης κατόπτευε, με σιγουριά όλη την Κόνιτσα μέσα από μια φυσική τρύπα του βράχου, κανονική πολεμίστρα, είχαμε δεξιά μας, λίγο χαμηλά, πιάτο μέσα στα πεύκα όλη την κατασκήνωση της ομάδας των ανιχνευτών

Ο Αταμάνος πήρε τα κιάλια στα χέρια του και έχωσε το κεφάλι του στην "πολεμίστρα". Καθώς δεν έβλεπε τίποτα το ανησυχαστικό, γύρισε προς εμάς τους άλλους και μας διαβεβαίωσε ότι περίεργα πράγματα γίνονταν στην Κόνιτσα και ιδιαίτερα στη Γεωργική Σχολή. Ησυχία απόλυτη. Γύρω-γύρω Γερμανοί φρουροί, οι Ιταλοί δεν φαίνονται πουθενά. Μάλλον έφυγαν χτες βράδυ η σήμερα πολύ πρωί.

Τάκουγα και δεν πίστευα στ' αυτιά μου.

Ο Αταμάνος μούδωσε να ρίξω κι εγώ μια ματιά με τα κιάλια από την Τρύπα. Κι' εγώ έψαχνα ανάμεσα από τις κόκκινες στέγες, τα δέντρα που βρίσκονταν εκεί γύρω-γύρω, το Παζάρι, του Χουσέν μπέν, της Χάμκως και τα σχολεία να ξεκαθαρίσω αν το σπίτι μας βρίσκονταν στη θέση του, άκαυτο.

Δύσκολο να το προσδιορίσω.

Βρήκα το σπίτι του Ζδράβου, κάπνιζε ακόμα. Προσδιόρισα, πάλι από τον καπνό, το σπίτι των Κρέμων. Πήγα λίγο παρακάτω, δεξιά, και κατάλαβα ότι το σπίτι μας ήταν ανέπαφο. Κείνη τη στιγμή ένα ελαφρό σφύριγμα έδινε σήμα ότι μας ζητούσαν από το μυστικό τηλέφωνο του κάμπου. Είχαν πληροφορίες. Γύρισα να μάθω περί τίνος πρόκειται. Είχα αγωνία. Σκεφτόμουνα μή-

πως οι Γερμανοί έπαιρναν τη σκυτάλη από τους Ιταλούς και συνέχιζαν τα καψίματα, αύριο, μεθαύριο. Κάποια στιγμή αργότερα.

Πήρε το τηλεφώνημα ο "βιγλάτορας" της παλιάς βάρδιας και μας τα είπε μόλις τέλειωσε.

"Χτες, 8 Σεπτέμβρη 1943, ο Μπαντόλιο συνθηκολόγησε με τους Εγγλέζους κι από τις 3 ή ώρα τα μεσάνυχτα οι Γερμανοί περικύκλωσαν τους Ιταλούς στην Αναγνωστοπούλειο Σχολή, και τους μάντρωσαν. Από σήμερα οι Ιταλοί είναι αιχμάλωτοι πολέμου και δεν βγαίνουν ούτε στο προαύλιο. Από καιρό οι Γερμανοί είχαν γράψει στη μαύρη βίβλο τους Ιταλούς και δεν τους λογάριζαν. Σήμερα τους θεωρούν και εκτρούς τους. Καμιά επαφή μεταξύ τους".

Έμεινα άφωνος από την στροφή που έπαιρναν τα γεγονότα. Οι γονείς μου δε θα το πίστευαν. Όλη τη νύχτα θάχανε μείνει άυπνοι στον κήπο. Θάψαχναν τώρα να βρούνε τρόπο να μας τα αναγγείλουν. Ίσως ο πατέρας, αν έσωσε κάποιος και του είπε το χαϊρλί, θάστρωσε τώρα και θα κοιμάται του καλού καιρού στον οντά. Ταλαιπωρήθηκε πολύ ο καημένος. Η μάνα μου, ίσως ακόμα να φυλάει τσίλιες στον κήπο, φυλάγοντας τα πράματα και τα λιγοστά τρόφιμα πού είχαμε., ίσαμε που να φανούν οι καλοπροαίρετοι γείτονες να βοηθήσουν στο συμμάζεμα. Τελευταία θα μπει εκείνη μέσα.

Καιρός ήταν, να βρω έναν τρόπο να κατεβώ και γω, για λίγο στην Κόνιτσα, για να βοηθήσω στο σπίτι. Παράνομος... ξεπαράνομος, είναι κάτι που πρέπει να γίνει.

*Σολόγισσιν
Βοζαντινής και Λαϊκής Τέχνης*

Γιάννης Σινάνης

ΕΠΤΑΧΩΡΙ

Τηλ. 24670-84137 & 84127

ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟ "Το Γεφύρι" Με 40 κλίνες, εστιατόριο, μπάρ, θέρμανση, πάρκινγκ κλπ. Στην ειδυλλιακή τοποθεσία της γέφυρας Αΐου στην Κόνιτσα. Τηλ. 0655-23780

ΑΝΑΒΑΣΗ ΣΤΟΝ ΚΛΕΦΤΗ (ή μνημόσυνο στα αδικοχαμένα αδέρφια)

Στις 29/5 μέλη του Ορειβ. Συλλόγου Κόνιτσας πραγματοποίησαν ανάβαση στον Κλέφτη (υψ. 1846) που βρίσκεται ΒΑ της Κόνιτσας και μεταξύ των χωριών Ελεύθερου - Μόλιστας-Πουρνιάς.

Είναι βουνό με απεριόριστη θέα προς τις δυο καράδρες, Αώου και Σαρανταπόρου, στρατηγικό σημείο απ' όπου δίνεται η δυνατότητα σε όποιον το κατέχει, να ελέγχει τα περάσματα στη γύρω περιοχή.

Έγινε γνωστό από τον ελληνιταλικό πόλεμο του 1940 με τον εγκλωβισμό των παλικών δυνάμεων στην κοιλάδα του Αώου και αργότερα τον

Ιούλιο του 1948 από τις αιματηρές μάχες μεταξύ Εθνικού και Δημοκρατικού στρατού.

Σ' αυτές τις μάχες που επι σαράνταμέρες με συνεχείς επιθέσεις και αντεπιθέσεις αλληλοσκοτώνονταν οι Έλληνες, βάφτηκε κόκκινος ο τόπος από το αίμα εκατοντάδων παλικαριών...

Αφήνοντας τα αυτοκίνητα στους πρόποδες του βουνού, ύστερα από δίωρη ανηφορική πορεία ανάμεσα στα πεύκα και τις οξυές, φτάσαμε στη γυμνή κορυφή του Κλέφτη.

Η θέα προς τα τέσσερα σημεία του ορίζοντα θαυμάσια. Ξανοίγονται μπροστά στα μάτια μας, η δαντελω-

Κονιτσιώτες ορειβάτες στην κορυφή του Κλέφτη

τή οροσειρά της Τύμφης, ο Σμόλικας, ο Γράμμος, η Νεμέρτσικα και στο βάθος ο κάμπος της Κόνιτσας. Όπου να στρέψεις το βλέμμα σου συναντάς πράσινο, όμως εδώ πάνω οι μνήμες του παρελθόντος δε σ' αφήνουν ν' απολαύσεις τη ζωοδότρα φύση. Νιώθεις μελαγχολία, πατώντας αυτόν τον αιματωβαμένο τόπο. Σου'ρχεται ρίγος αναλογιζόμενος ότι μπορεί να πατάς σε κόκκαλα θαμμένων ή άταφων νεκρών.

Καμμένα πευκόδεντρα στέκουν ολόρθα, σιωπηλά, μακάβρια, πάνω από μισό αιώνα εκεί στην μπαρουτοκαπνισμένη κορυφή για να δείχνουν στις νέες γενιές, σαν βουβοί μάρτυρες το αποτέλεσμα της καταραμένης εμφύλιας σύρραξης. (Αθώα θύματα σαν τους ανθρώπους).

Τίποτε δε φύτρωσε ανάμεσά τους, μόνο τα ερείπια των πολυβολείων χάσκουν σα σκελετωμένα στό-

ματα θηρίων.

Άθελα φέρνεις στο νου σου την τραγωδία του Σοφοκλή να επαναλαμβάνεται ίδια, ολόιδια.

Ετεοκλής και Πολυνίκης τ' αδελφια - να κονταροχτυπιούνται και η Αντιγόνη να μοιρολογάει... Τι κρίμα, η τραγωδία της φυλής μας να επαναλαμβάνεται μετά από τόσα χρόνια...

Κατηφορίζοντας για την επιστροφή κάνουμε την ευχή, να μη δουν ποτέ τους οι επερχόμενες γενιές τέτοιο φονικό. Αντί να αλληλοσκοτώνονται στα κορφοβούνια, να'ρχονται ως φυσιολάτρες να θαυμάζουν τη φύση και να παίρνουν απ' αυτή δύναμη και υγεία. Και κάτι ακόμα. Να μνημονεύουν τους αδικοχαμένους προγόνους τους και να φρονιματίζονται από τα παθήματά τους...

Σ.Τ.

Ο ΚΛΕΦΤΗΣ

Σύμβολο αγώνων Λευτεριάς, θα είναι πάντοτε για μας ο κλέφτης
το ψηλό βουνό, που είναι πάνω από το χωριό.
Με Ιταλούς κατακτητές, μάχες δοθήκαν στις πλαγιές που ο γενναί-
ος μας Στρατός, τους έδιωξε κακήν κακώς.
Μα ύστερα απ' την κατοχή, η ιστορία είναι θλιβερή...
Αδελφοκτόνος πόλεμος την χώρα μας σπαράζει
κι ο Κλέφτης τ' όμορφο βουνό, μαρτύρια τραβάει.
Τα σπλάχνα του σκαφτήκανε και οχυρά γινήκανε,
με πολλά πολυβολεία, όλμους και πυροβολεία.
Μάχες γίνονται σκληρές, φονικές κι αιματηρές
τον Κλέφτη θε να κατακτήσουν, τ' αδέρφια τους για να συντρίψουν.
Μ' αεροπλάνα βομβαρδίζουν, σίδερο τη γη γεμίζουν
με κανόνια τον χτυπούν μα τ' αδέρφια δεν λυγούν.
Θα του βάλουν και φωτιά με "ναμάλμ" εμπρηστικά
και τούτη η καμμένη γη, που τα μαύρα της φορεί,
τα νιάτα θύματα θρηνεί που πέσανε στη μάχη αυτή.
Σε κάνει να μελαγχολείς ας είσαι και ο νικητής.
Μεγάλη η καταστροφή, για όλους μας οδυνηρή.
Οι απώλειες είν' πολλές κι απ' τις δύο τις πλευρές.
Τούτο είναι το τίμημα που μας το στέλνει μήνυμα
ο Κλέφτης το ψηλό Βουνό στον άνθρωπο στον αδελφό
"Πόλεμος ποτέ μη γίνει, στους Λαούς πάντα ειρήνη,
πρόοδο κι ευημερία κι όχι μίσος και κακία".
Και στου Κλέφτη τις πλαγιές, με τις πανύψηλες οξυές
τα πουλιά να κελαηδούνε τ' άγρια ζώα να γυρνούνε.
Κυνηγοί και ξυλοκόποι να καθίσουν στη Βρυσούλα
κι η φλογέρα του τσοπάνη ν' ακουστεί απ' τη Ραχούλα.
Τέτοια τόση ομορφιά να μη χαθεί καμιά φορά.
Την φύση αν θέλεις να θαυμάσεις τον Κλέφτη έλα ν' απολαύσεις.

ΝΙΚΟΣ ΤΖΟΥΜΕΡΚΑΣ

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗ ΕΣΤΙΑ

Σε συγκινησιακά φορτισμένη ατμόσφαιρα, η Ηπειρωτική Εστία Θεσσαλονίκης απότισε τον οφειλόμενο φόρο τιμής στην Ηπειρώτισσα ποιήτρια Χρυσάνθη Ζιτσαία, με τη συμπλήρωση 10 χρόνων από το θάνατό της.

Στην αίθουσα της Η.Ε.Θ. την Κυριακή 22.5.2005, τα μέλη και οι φίλοι της Η.Ε.Θ. με ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρακολούθησαν τις μαρτυρίες από την γνωριμία τους με την ποιήτρια, που κατέθεσαν η κ. Άννα Θεοφυλάκτου - Πρόεδρος του Συνδέσμου Φιλίας Ελλάς - Κύπρος, η συμπατριώτισσα ποιήτρια κ. Αναστασία Μουλά - Χατζή και ο κ. Στέλιος Λουκάς, Δημοσιογράφος - Παρουσιαστής της εκπομπής "ΕΝΑ ΒΙΒΛΙΟ ΕΝΑ ΤΑΞΙΔΙ", αναλύοντας το έργο

και τον χαρακτήρα της.

Μνήμες ζωντάνεψαν κατά την διάρκεια προβολής συνέντευξης της Χρυσάνθης Ζιτσαίας στον κ. Λουκά (από το προσωπικό αρχείο του).

Η παρουσία και οι χαιρετισμοί του κ. Μίσιου - εκπροσώπου του Δ.Δ. Ζίτσας, του κ. Θεοφάνους - Γενικού Προξένου της Κύπρου στην Θεσσαλονίκη, της λογοτέχνιδος κ. Γαλάτειας Μπαλτά θυγατέρας της τιμωμένης, προσέθεσαν μια ιδιαίτερη νότα στην ημέρα μνήμης.

Οι Αρχές της πόλης, Υπουργοί, Βουλευτές, εκπρόσωποι Σωματείων και λογοτέχνες εξέφρασαν τα συγχαρητήρια τους στην Η.Ε.Θ. για την διοργάνωση της εκδήλωσης.

Παράκληση να δημοσιευθεί ή να μεταδοθεί.

ΜΠΑΧΑΛΟ ΣΤΟΥΣ ΑΓΙΟΥΣ ΤΟΠΟΥΣ

ΑΠΟ ΤΟ ΝΙΚ. Χ. ΡΕΜΠΕΛΗ, ΦΙΛΟΛΟΓΟ, ΠΡΩΗΝ ΛΥΚΕΙΑΡΧΗ

Από καιρό τώρα όλοι μας παρακολουθούμε με έκπληξη και αγωνία όσα θλιβερά και παράδοξα συμβαίνουν στους Αγίους Τόπους, με κύριο πρωταγωνιστή τον πείσμονα και οργίλο Πατριάρχη Ιεροσολύμων κ. Ειρηναίο, ο οποίος φαίνεται πως έχασε κάθε ίχνος στοιχειώδους ψυχραιμίας, αυτοσυγκράτησης και αξιοπρέπειας.

Ο κόσμος με αισθήματα απδίας βλέπει και ελεεινολογεί τους πρωτεργάτες του εκτραχηλισμού των Αγιοταφιών Πατέρων, οι οποίοι στις άγιες μέρες προ του Πάσχα, αλλά και λίγο μετά το “Χριστός Ανέστη” ασχημονούν αδιάντροπα και εξευτελίζουν, με την ήκιστα σε ιερωμένους αρμόζουσα συμπεριφορά τους, κάθε ιερό και όσιο. Εύγε! “Πάντα τα έθνη κροτήσατε χείρας!”.

Πείσματα καλογερίστικα, βαριές ύβρεις, απαράδεκτοι διαξιφισμοί, παράνομες ενοικιάσεις και πωλήσεις εκτάσεων γης από τον Πατριάρχη και τους συν αυτώ, σκανδαλώδεις οικονομικές ατασθαλίες και άλλα φαιδρά και ακατονόμαστα συνθέτουν μια φρικτή εικόνα καταρράκωσης του Πανάγιου Τάφου από Αγιοταφίτες, εκπροσώπους, υποτίθεται, (τρομάρα τους) του Θεού επί της γης, και μάλιστα εκεί όπου σταυρώθηκε ο Χριστός, που κήρυξε την α-

γάπη, την ταπεινοφροσύνη και τη συναδέλφωση όλων των ανθρώπων.

Και ο Πατριάρχης, του οποίου το κύρος (αν ποτέ είχε) ειρώθη ανεπανόρθωτα, αρνείται να παραιτηθεί, παρά τις αποδοκιμασίες των αντιφρονούντων, τους οποίους εκείνος ωρυόμενος υβρίζει, απειλεί και αποκαλεί σκουλήκια.

Γραφική εικόνα μέσα σ’ αυτό το μπάχαλο παρουσίασε κάποιος Μητροπολίτης με λευκή γενειάδα, φίλα προσκείμενος στον Πατριάρχη, ο οποίος, έξαλλος και εκτός εαυτού, άρχισε να φιλοδωρεί έτερον Ιεράρχη με παρατεταμένες μούντζες δι’ αμφοτέρων των χειρών, αναθεματίζοντας συγχρόνως “τη μάννα και τον πατέρα” κάποιας δημοσιογράφου, η οποία τον ρώτησε κάτι!..

Είδε ο κόσμος ακόμη στα κανάλια κληρικούς διαπληκτιζομένους και μόνον ουχί συμπλεκομένους στο προαύλιο, προς δόξαν της Αναστάσεως του Κυρίου, και άλλους να κρατούν σφικτά μεγάλες σακκούλες με χαρτονομίσματα, που άρπαξαν την τελευταία στιγμή από το ταμείο του Πατριαρχείου, προτού κι αυτά κάνουν φτερά από τους επελθόντες ρασοφόρους του κ. Ειρηναίου.

* * *

Αμύθητη η κινητή και ακίνητη πε-

ριουσία της Αγιοταφικής Κοινότητας, που υπολογίζεται σε δισεκατομμύρια ευρώ! Τεράστιες εκτάσεις γης στα Ιεροσόλυμα, Αθήνα και όπου αλλού. Ξενοδοχεία παραθαλάσσια, πολυκατοικίες, θέατρα, ολόκληρα οικοδομικά τετράγωνα, καταστήματα, δασικές εκτάσεις και άλλα, ων ουκ έστι αριθμός, είναι κτήματα του Πατριαρχείου. Ανυπολόγιστα τα χρήματα από τα ενοίκια, που εισρέουν στο ταμείο του. Και φρίπτει κανείς, όταν σκέπεται ότι υπάρχουν, άνθρωποι φτωχοί, δυστυχισμένοι, χωρίς σπίτι, που ζουν με μια πενιχρή σύνταξη.

Και να σκεφτεί κανείς ακόμη ότι κάθε χρόνο σε τακτή μέρα περιφέρεται δίσκος στις εκκλησίες για τον (άκουσον, άκουσον!) Πανάγιο Τάφο. Ναι, έρανος για τον Πανάγιο Τάφο, σα να μην τους φτάνουν τα αμύθητα πλούτη τους!... Φρίξον ήλιε!

Και ο ευσεβής λαός, απείρως ευσεβέστερος όλων αυτών των τραμπούκων ρασοφόρων Αγιοταφικών, που με αναίδεια και χωρίς να ερυθριούν κηρύττουν "πίστη στο Χριστό", δίνει και δίνει χρήματα σε όλους τους εράνους (της Αγάπης, της μονής Σινά, Ιεραποστολών κ.λ.), από τα οποία, τις οίδε, πόσα απ' αυτά φθάνουν στον προορισμό τους. Καιρός πολλοί να προβληματιστούν.

Υπάρχουν πλούσιοι, που αφήνουν κληροδοτήματα, περιουσίες, κινητά

και ακίνητα μεγάλης αξίας στον Πανάγιο Τάφο, σε Μητροπόλεις, μοναστήρια.

Πάμπολλα τα αφιερώματα, τα τάματα, χρυσοί σταυροί, κοσμήματα, δακτυλίδια ολόχρυσά με πολύτιμους λίθους, πολλά από τα οποία καταλήγουν σε κοσμηματοπωλεία των Αθηνών!... Είναι εξοργιστικό να υπάρχει φτώχεια, ανέχεια και πείνα, κι εκεί κάτω στα Ιεροσόλυμα να θησαυρίζουν οι εκάστοτε Πατριάρχες και οι περί αυτούς, εκεμεταλλευόμενοι τον Πανάγιο Τάφο και την ειλικρινή ευσέβεια των πιστών. Έλεος πια στην απροκάλυπτη υποκρισία.

Πριν από τρία χρόνια έφεραν από τα Ιεροσόλυμα ... θαυματουργή χρυσοποίκιλη εικόνα της Παναγίας για "προσκύνημα" προς τόνωση, δήθεν, του θρησκευτικού αισθήματος των Ελλήνων (ας τονώσουν πρώτα το δικό τους), στην πραγματικότητα όμως για αργυρολογία και ενίσχυση του βαλαντίου ενός άφρονος Πατριάρχη. Σκέτη και κραυγαλέα επαιτεία και ειδωλολατρία. Ας ξυπνήσουν, τέλος πάντων, όλοι, ύστερα απ' όσα βλέπουν κι ας βοηθήσουν κατ' άλλον τρόπο φτωχούς και δυστυχισμένους.

* * *

Και ο χορός των οικονομικών σκανδάλων θα συνεχίζεται, μέχρις ότου εμφανιστεί, τις οίδε, κάποιος νέος Προφήτης, με φραγγέλιο (μα-

σίγιο) στο χέρι, μεγαλύτερο από εκείνο του Χριστού, για να διώξει κακήν κακώς όλους αυτούς τους τιμαριούχους, δούλους του χρήματος, οι οποίοι θησαυρίζουν και εκμεταλλεύονται, με τα Άγια των Αγίων, πακτωλούς χρημάτων και ανυπολόγιστα έσοδα ενοικίων και προσφορών.

Αν ο φτωχός Χριστός υποψιαζόταν ότι ο Πανάγιος Τάφος θα καταντούσε μιά εύρωστη κερδοφόρα οικονομική επιχείρηση των Αγιοταφιτών Ιεραρχών και μια ανθηρή και αέναη χρυσοπηγή πλουτισμού πολλών Πατριαρχών (αψευδής μάρτυς τα τελευταία γεγονότα, που μιλούν μόνα τους), σίγουρα τότε θα είχε παρακα-

λέσει τους Ρωμαίους στρατιώτες να στήσουν το Σταυρό του Μαρτυρίου σε μέρος απόκεντρο, κρυφό και άγνωστο, μακριά, πολύ μακριά από το Γολγοθά!.

ΥΣΤΕΡΟΓΡΑΦΟ: Κρίμα, που ο διαβόπος έμπορος ναρκωτικών Βαβύλης, ευνοούμενος του κ. Χριστοδούλου, βρίσκεται φυλακισμένος στη Μπολώνια και δεν μπορεί, με εντολή, πάλι, βέβαια, του Αρχιεπισκόπου, να πάει κάτω στα Ιεροσόλυμα, για να βοηθήσει τον αμαρτωλό Πατριάρχη, ο οποίος, παρ' όλα όσα έγιναν, πήρε και εφέτος από τον Πανάγιο Τάφο, κατόπιν... θαύματος, το Άγιον Φως και το μετέδωσε στους πιστούς!... Σχόλιο επ' αυτού ουδέν. «Ο νοών νοεΐω».

ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟ - ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΟ

το χάνι

ΚΛΕΙΔΩΝΙΑ ΚΟΝΙΤΣΑΣ ΤΗΛ.: (0655) 24567
FAX: (06550) 24568

Κουκουβάγιες να Λαλήσ'ν

Πολλές φορές στα χωριά οι γειτόνισσες μάλωναν, κι έλεγαν βαριές κατάρες η μια στην άλλη σαν αυτή “Κουκουβάγιες να λαλήσ'ν” δηλαδή να πεθάνουν όλοι οι ιδιοκτήτες και να ερημωθεί το σπίτι, ώστε να γίνει κατοικία των γλαυκών, δηλαδή της κουκουβάγιας.

Κάνοντας ένα ρεπορτάζ εδώ και λίγο καιρό, στα χωριά μας, από ΒΙΓΛΑ μέχρι τις ΔΡΥΜΑΔΕΣ, διεπίστωσα ότι ζουν πολλοί λίγοι κάτοικοι κι είδα πολλά ακατοίκητα και έρημα σπίτια, μόλις δε σιμούργκισε (σούρωψε-βράδιασε) άκουσα το θρηνικό τραγούδι της κουκουβάγιας.

Η κουκουβάγια ή γλαύκα - ως γνωστόν - είναι νυχτόβιο αρπαχτικό πτηνό, που ανήκει στην οικογένεια γλυκιδών. Οι κουκουβάγιες έχουν πολύ καλή όραση. Μπορούν και βλέπουν θαυμάσια τη νύχτα, και βγαίνουν για τροφή στα χωράφια, κοντά στις μάντρες και σε παλιά και ερειπωμένα σπίτια. Το λάλημά τους είναι μονότονο, λυπηρό και αποκρουστικό, γι' αυτό και ο λαός μας, το θεωρεί προάγγελο συμφοράς με την παραπάνω κατάρα “κουκουβάγιες να λαλήσουν στο σπίτι σου”, δηλαδή να ρημάξει.

Ο λαός μας, έχει πλάσει πολλούς θρύλους για την κουκουβάγια. Ένας θρύλος, λέει, πως η κουκουβάγια ήταν γυναίκα, μητέρα δύο παιδιών. Κι ένα βράδυ γυρίζοντας απ' το χωράφι τ'στειλε σ' ένα γειτονικό σπίτι να πάρουν ένα δαυλί, φωτιά ν' ανάψουν το

τζάκι. Εκεί όμως τα αιχμαλώτισαν ληστές και επειδή δεν τα'βρισκε πουθενά, παρακάλεσε το θεό να την κάνει πουλί. Και γυρίζει από τότε μέσα στο σκοτάδι, γυρεύοντας τα παιδιά της κλώνοντας τα με την πένθιμη φωνή της.

Όμως οι Αρχαίοι Έλληνες, την θεωρούσαν ιερό πουλί, σύμβολο της σοφίας και των γραμμάτων και την είχαν αφιερώσει στη θεά Αθηνά, προστάτιδα της Αθήνας.

Η αρχαία Αθήνα, ήταν γεμάτη κουκουβάγιες, γι' αυτό έλεγαν “γλαύκα κομίζει εις Αθήνας” για εκείνον που μιλούσε για πολύ γνωστά και κοινά πράγματα.

Ωστόσο όμως, οι γειτόνισσες - χωρικές - με τις κατάρες μετάνοικων και τις έπαιρναν πίσω και ζούσαν αγαπημένες και τα σπιτικά τους ήταν γεμάτα και χαρούμενα.

Νομίζω ότι κι εγώ δεν “κομίζω γλαύκας εν Αθήναις” με το να γράφω αυτά. Με λίγη προσπάθεια όλων μας, μ' αγάπη προς τη γενέθλια γη μας, προς τον τόπο μας, αλλά και με γενναία υποστήριξη για παραμεθόρια προγράμματα της Πολιτείας, ας μη αφήσουμε, ο ωραίος μας τόπος, τα σπίτια μας, η γενέθλια γη μας, να γίνει κατοικία για τις κουκουβάγιες. Αλλά κατοικία χαρούμενη για μας τους ίδιους.

Όλοι μας, ας κάνουμε την παρουσία μας, στη γη των πατέρων μας, ας ενθαρρύνουμε μικρούς και μεγάλους για να φύγει μακριά το ιερό πουλί της αρχαιότητας, η γλαύκα των Αθηνών.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΜΙΧ. ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ

Η επαρχία μας το 1913 κατά τον Β. Τζαλόπουλο

Επιμέλεια: Χ. Γκούτος

(Συνέχεια από το προηγούμενο)

Ἐπιθυμῶν θεία ἔμπνευσις! Καὶ ἀνεμένομεν τὰ εὐάρεστα ἀποτελέσματα ταύτης, ὅτε ἐπελθούσης μεταπολιτεύσεως ἐπαφίμεν τὴν τύχην τῆς ἐπαρχίας μας εἰς τὴν Μητέρα μας Κυβέρνησιν τῆς Ἑλλάδος.

Ἐπιθυμῶν εἶναι τὰ μεγάλα ἔργα τοῦ Μητροπολίτου Κόνιτσης καὶ ἡ ἀνεκτίμητος αὐτοῦ ἐθνικὴ δρᾶσις, ἅτινα δὲν δυνάμεθα ἐν τῷ στενῷ τούτῳ χώρῳ νὰ διαλάβωμεν, ἂν καὶ διὰ ταῦτα δυνατὸν νὰ παρεξηγηθῶμεν ὑπὸ τῶν ἀντιφρονούντων, ἀλλὰ τὰ σμικρότατα Αὐτοῦ ἔλαιτώματα καλύπτονται ὑπὸ τῶν κολοσσιαίων ἀγαθῶν προτερημάτων. Ἐὰν ὑποτιεθῆ ὅτι διεχειρίζετο τὰς ἐκκλησιαστικὰς ὑποθέσεις κατὰ τὸ δοκοῦν Αὐτῷ καὶ πρὸς τὸ ἴδιον συμφέρον, τοῦτο ἐπεβάλλετο διὰ νὰ παραδειγματίζωνται οἱ παρανόμως ἐνεργοῦντες καὶ νουθετῶνται οἱ μεγαλόσχημοι τῆς ἐπαρχίας Κουτζαμπασῆδες. Οὐδὲν τὸ τρωτὸν τοῦλάχιστον ἄξιον σημειώσεως εὐρίσκομεν.

Εἰς τὴν πόλιν ταύτην τελεῖται κατ' ἔτος ἐμπορικὴ πανήγυρις ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «Παζαρόπουλον», περὶ τὴν 25ην Σεπτεμβρίου, ἣτις διαρκεῖ ἐπὶ δέκα ἡμέρας καὶ καθ' ἣν ἐκ τῶν ἀπανταχοῦ τῆς ἐπαρχίας καὶ ἐξ Ἰωαννίνων προσέρχονται ἄλλοι μὲν νὰ πωλήσωσι τὰ ἐμπορεύματά των, ἄλλοι νὰ προμηθευθῶσι τοιαῦτα διὰ τὰς διαφόρους αὐτῶν ἀνάγκας καὶ ἄλλοι χάριν διασκεδάσεως. Ἡ ἀγορὰ τελεῖται πρὸ τῆς πόλεως εἰς τὸν ἐκτεταμένον περίβολον τοῦ παζαριοῦ, ἐνθα στήνουσι σκηναὶς διὰ σανίδων (μπαράκες), ἐνοικιάζοντες ἐκ τῶν προτέρων τὸ ἔδαφος οἱ διάφοροι ἔμποροι. Ὀλίγον δὲ κατωτέρω πρὸς τὸν περίβολον ἐκτίθενται τὰ διάφορα πρὸς πώλησιν ζῶα, ἵπποι, ἡμίονοι, βόες κ. λ. π. ἰδίως παρὰ τῶν κατοίκων τῆς Κολωνίας. Ἀλλὰ τὸν μεγαλύτερον ῥόλον κατὰ τὴν ἀγορὰν ταύτην παίζει ἡ Σαμαρίνα καὶ ἡ Φουρκα καὶ πρέπει νὰ γνωρίζωμεν ὅτι ἄνευ αὐτῶν δὲν δύναται νὰ κοσμηθῆ τὸ Παζαρόπουλον καὶ ὁ περισσότερος λαὸς τρέχει εἰς τὴν Κόνιτσαν μόνον διὰ τὰ εἶδη τῶν Φουρκιωτῶν καὶ Σαμαρινιωτῶν, τὰ ὅποια συνίστανται

εἰς ἐριουῖχα ὑφάσματα, δίμιτα, φανέλλες, κάπες, κουβέρτες περίφημοι, κάλτσες, σαλιβάρια, ποδιές καὶ ποικίλα ταπέτια δι' ἐπίπλωσιν δωματίων, ἄνινα κατεργάζονται αἱ Φουρκιώτισσαι εἰς τὰ ὑφαντουργεῖά των ἐξασφαλίζουσαι τοιοντοτρόπως τὴν συντήρησιν τῆς οἰκογενείας των. Οἱ δὲ Σαμαρινιώται εἶναι ἀμίμητοι εἰς τὴν κατασκευὴν διαφόρων μαχαιριδίων μικρῶν καὶ μεγάλων διὰ τὴν κομψότητα τῆς ὀστεινῆς λαβῆς των καὶ τὴν λεπτὴν αὐτῶν τέχνην, καθὼς καὶ διὰ τὴν περίφημον κατασκευὴν ξυλίνων πινακίων πρὸς χρῆσιν τοῦ φαγητοῦ καὶ κοχλιαρίων. Οὗτοι προσέτι εἶνε ἄριστοι ὄπλοποιοὶ εἰς τὴν κομψότητα τοῦ κοπάνου τοῦ ὄπλου καὶ τὴν χυτὴν αὐτοῦ σιδηρᾶν κατασκευὴν. Οἱ δύο οὗτοι σπουδαῖοι παράγοντες τῆς Βορείου Ἡπείρου ἀπαρτίζουν τὸ πλεῖστον τῆς ἐμπορικῆς ταύτης πανηγύρεως. Καὶ ἐξ Ἰωαννίνων προσκομίζουσιν ἐκεῖσε οἱ τσαρουχάδες ἰδίως τὰ ὀνομαστὰ αὐτῶν σανδάλια καὶ δέρματα κατεργασμένα πρὸς τὴν αὐτὴν χρῆσιν, εἰς τὰ ὁποῖα ἐπίσης γίνεται μεγάλη κατανάλωσις. Ἔτι δὲ καὶ ἔμποροι χαλκωμάτων, οἰκιακῶν σκευῶν καὶ κωδωνίσκων μεταφέρουσιν εἰς τὸ Παζαρόπουλον ἐμπορεύματα.

Δὲν παύουσι δὲ καὶ οἱ Ἑβραῖοι τῶν Ἰωαννίνων μὲ τὰ παλαιὰ των φορέματα, τὰ διάφορα ψιλικά των νὰ φωνάζωσιν εἰς τὰς ὁδοὺς τῆς Κονίτισης κατὰ τὰς ἡμέρας ταύτας. Καὶ ἐν γένει κατὰ τὸ ὀλιγοήμερον τοῦτο διάστημα ἡ νεκρὰ αὕτη πόλις ἀναζωογονεῖται, ἐξέρχεται τῆς μακροχρονίου νάρκης καὶ λαμβάνει ζωὴν ἐκ τῆς πνιγηρᾶς κινήσεως. Κατ' αὐτὰς καὶ μόνον τὰς ἡμέρας καθαρίζονται τῆς πολυκαιροῦς κόνεως τὰ διάφορα ὑφάσματα καὶ ψιλικά τῶν ἐνταῦθα ἐμπόρων καὶ τὰ ἀπεξηραμμένα ὑποδήματα τῶν τσαρουχάδων. Κατ' αὐτὰς καὶ μόνον ὁ ξενοδόχος καθαρίζει τὸ μαγειρεῖον καὶ τοὺς κοιτῶνάς του, ὁ χασάπης τροχεῖ τὴν μάχαιράν του, ὁ καφεπώλης τὰ καθίσματά του καὶ κάπου ἀκούεται ἡ βραχνώδης φωνὴ τοῦ «γκαρσὸν» καὶ ἡ κλαγγὴ τῆς μαχαίρας.

Δὲν ὑπολείπονται δὲ ὡς πρὸς τὴν τέχνην καὶ αἱ Κονιτσιώτισσες, αἵτινες κατὰ τὴν πανήγυριν ταύτην μὲ τὰς κομποσιτάτας καὶ ποικιλοχρῶμους ποδιάς των, τὰ μάλλινα τσερέπια καὶ χειρόκτιά των κατακλύζουσι τὰς γωνίας τοῦ πεζοδρομίου τῆς Ἀγορᾶς ἐκθέτουσαι αὐτὰ εἰς πώλησιν.

Σημειωτέον δὲ ὅτι, πρὸς ἀσφάλειαν τῶν κατερχομένων εἰς Παζαρόπουλον ἐμπόρων καὶ ἀγοραστῶν ἐκ τῶν διαφόρων μερῶν ἕνεκα τῆς ἐκεῖ, ὡς θὰ ἴδωμεν, πληθώρας ληστῶν, ἡ Μα-

καρίτισσα Τουρκική Κυβέρνησις ἐλάμβανε τὰ κατάλληλα μέτρα διαθέτουσα ἀνὰ τὰ διάφορα μέρη τῆς ἐπαρχίας ἀρκετὴν χωροφυλακὴν μέχρις Ἰωαννίνων ἀφ' ἑνὸς καὶ μέχρι Φούρκας καὶ Σαμαρίνας ἀφ' ἑτέρου πρὸς Βορρᾶν πρὸς τήρησιν τῆς τάξεως καὶ πρόληψιν ἐνδεχομένης ληστείας, καθότι οὐχὶ ἐλάχιστα κρούσματα τοιαῦτα ἐσημειώθησαν, καθ' ἃ οἱ δυστυχεῖς βιοπαλαισταὶ ἀποκομίζοντες τοὺς καρπούς τῶν ἑτησίων κόπων τῶν ἀπεγυμνώθησαν τελείως, ἐγκαταλειφθέντες εἰς τὰς ὁδοὺς ἔλεεινοὶ καὶ ἀξιοδάκρυτοι.

ΒΑ. τῆς Κονίτισης εἰς ἀπόστασιν δύο περίπου ὥρῶν παρὰ τὸ χωρίον Ὀστενίτσα εὐρίσκονται οἱ θειοπηγαὶ Κονίτισης, παρὰ τοὺς πρόποδας λόφου ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ὄχθης τοῦ ποταμοῦ Σαρανταπόρου, θειοῦχα λαματικά ὕδατα ἀναβλύζοντα ἐκ τοῦ ἐδάφους ὀλίγον θερμὰ καὶ ἐκπέμποντα τὴν βαρεῖαν ὁσμὴν τοῦ ὑδροθείου, τὴν ὁσμὴν δηλ. τῶν σεσηπότηων ὤων.

Τὰ λαματικά ταῦτα ὕδατα ἀναβλύζουσιν ἄφθονα εἰς τὰ διάφορα μέρη τῆς τοποθεσίας ταύτης καὶ ἀλλαγῶν ὑπὸ ἀλλοῖα συστατικά. ἦτις ἢ κυρία ἢ καὶ ἄφθονος πηγὴ, περιέχει μόνον ὑδρόθειον, ἄλλη δὲ ἐμφανίζεται ἠνωμένη μετὰ ἰωδίου ἢ χλωρίου καὶ βρωμίου καὶ ἄλλη χρώματος ὑποκνάνου, ἦτις κατὰ τὴν γενομένην ἀνάλυσιν ἐν Ἰταλίᾳ περιέχει δέκα ἐν ὄλῳ συστατικά, ἐν οἷς καὶ ἐλάχιστον ποσὸν σιδήρου* ἐκ τοῦ ὕδατος τούτου συνειθίζουσι νὰ πίνωσιν οἱ πάσχοντες* ἔχει δὲ τὴν γεῦσιν τῶν νωπῶν ὤων.

Αἱ θαυμάσιαι αὗται θειοπηγαὶ εὐρίσκονται εἰς χεῖρας μπέηδων τοῦ Λεσκοβικίου καὶ ἐνοικιάζονται ὑπὸ Ἑλλήνων ἐπιχειρηματιῶν μέχρι τοῦ τιμήματος τῶν 300—400 λιρῶν διὰ τοὺς μῆνας τοῦ θέρους, τὴν ἐποχὴν τῶν λουτρῶν. ἔχει περὶ τοὺς ὀκτὼ λουτρῶνας, κατασκευασμένους διὰ τοὺς ἐπισκέπτας, ἐντὸς τῶν ὁποίων μεταβιβάζεται τὸ θειοῦχον ὕδωρ θερμαινόμενον ἐντὸς λεβήτων διὰ σωλήνων κλεισμένων διὰ δύο στροφίγγων διὰ τε τὸ θερμὸν καὶ τὸ ψυχρὸν ὕδωρ.

Καὶ οὗτοι μὲν πρὸς χρῆσιν τῶν θερμῶν λουτρῶν.

Διὰ δὲ τὰ ψυχρὰ ὑπάρχει ἄνωθεν τούτων τετράγωνος ἐπιφάνεια, μήκους τεσσάρων μέτρων καὶ πλάτους τριῶν, βάθους δὲ ἑνὸς περίπου μέτρου, πεπληρωμένη θειοῦχου ἐπίσης ὕδατος ὑπὸ τὴν φυσικὴν του θερμοκρασίαν καὶ συνεχῶς ἀναεομένου, ἐν τῇ ὁποίᾳ κολυμβῶσιν οἱ διὰ τὰ ψυχρὰ λουτρὰ προωρισμένοι. Γίνεται δὲ τὸ λουτρὸν ἐκ περιτροπῆς κατὰ τὴν σειρὰν

τῆς ἐγγραφῆς ἐν τῷ καταλόγῳ τῶν πελατῶν. Πλησίον τῶν λουτρῶνων καὶ ἄνωθεν αὐτῶν εἶναι ἐκτισμένα περὶ τὰ 30 δωμάτια χρησιμεύοντα ὡς κατάλυμα τῶν ἐπισκεπτῶν καὶ διακρινόμενα εἰς Α' καὶ Β' θέσιν. Καταβάλλονται δὲ κατὰ ἄτομον διὰ τε τὸ λουτρὸν καὶ τὴν κατοικίαν 12 γρόσια (2,40 δραχ.) διὰ τὴν Α' θέσιν καὶ 7 γρόσια διὰ τὴν Β'. Διατηρεῖται ἐπίσης ἐστιατόριον καὶ καφενεῖον καὶ παρέχονται πάντα τὰ πρὸς διατροφήν τῶν ἀσθενῶν χρειώδη εἰς μεγάλην τιμὴν σχετικῶς.

Εἰς τὰς θειοπηγὰς ταύτας προσέρχονται χιλιάδες ἀτόμων ἐκ τῶν διαφόρων μερῶν καὶ ἐξ Ἰωαννίνων, εἴτε χάριν ἀναψυχῆς, εἴτε ἰδίως πάσχοντες ἐκ ῥευματισμῶν, παθήσεων ἄρθρων καὶ νευρικῶν νοσημάτων ἢ ἐξιδρωμάτων τοῦ σώματος ἀπὸ τῶν ὁποίων ἀπαλλάσσονται μετὰ 15—20 θειοῦχα λουτρά.

Ἐνωθεν τῶν λουτρῶν εἰς τὸ μέσον τοῦ λόφου ὑπάρχει μέγα χάσμα ὑπόγειον, εἰς τὸ ὁποῖον ἐὰν ῥίψη τις λίθον ἀκούει ἐπὶ πέντε λεπτὰ τὸν κρότον μέχρι οὗ φθάσῃ εἰς τὸ βάθος· ἐκεῖ ἔχουσι τὰς φωλεὰς τῶν πλήθη ἀγρίων περιστερῶν.

Ἐν τούτοις ἡ σπουδαιότης τῶν θειοπηγῶν Κονίτσης παρεγνωρίσθη ὑπὸ τῆς Ὀθωμανικῆς Κυβερνήσεως καὶ δὲν ἐλήφθη ὑπ' ὄψιν ἡ διαφήμισις καὶ ἡ δέουσα ἐπισκευὴ αὐτῶν· ἐξ ἄλλου δὲ ἐλλείπει δημοσίας ἀσφαλείας μετὰ δισταγμοῦ τινος οἱ πλούσιοι μετέβαινον εἰς αὐτάς.

Ἄς ἐλπίσωμεν ἤδη, ὅτι τὸ φῶς τῆς ἐλευθερίας ἀντανაკλᾷ ἐπὶ τῶν θειοπηγῶν τούτων, ὅτι πρῶτον μέλημα τῆς ἐπαρχίας Κονίτσης θὰ εἶναι ἡ διαρρύθμισις τῶν λαματικῶν τούτων λουτρῶν, ἅτινα θέλουσι συντελέσει τὸ πλεῖστον εἰς τὴν ἐξανάστασιν τῆς πόλεως καὶ τοῦ ἐμπορίου αὐτῆς καὶ θέλουσιν ἀποβῆ ἡ λατρευτὴ ἀκρόπολις, τὸ ἐτήσιον προσκύνημα καὶ ἀνακούφισις ἀπάντων τῶν Ἡπειρωτῶν.

Ἡ ἐπαρχία Κονίτσης φθάνει πρὸς Βορρᾶν μέχρι τῶν τελευταίων διακλαδώσεων τοῦ ὄρους Γράμμου, νοτίως μέχρι τοῦ Ζαγορίου, πρὸς Α. μέχρι τοῦ Σμόλικα ὄρους καὶ πρὸς Δ. μέχρι τῶν ὄρεων τοῦ Λεσκοβικίου.

Ἀποτελεῖται δὲ ἀπὸ 70 κωμοπόλεις καὶ χωρία διασχιζόμενα ὑπὸ διαφόρων διακλαδώσεων τῆς ὄροσειρᾶς τῆς Πίνδου, ὧν ἐπισημότεραί εἰσιν: Ὁ Σμόλικας, Σουσυνίτσα, Μαλγιόκας καὶ Ἀρίνα. Διαβρέχεται δὲ ἀπὸ δύο ποταμοὺς τὸν Ἀῶν καὶ Σαραντάπορον, ὅσους διασχίζει εἰς τὸ μέσον τὴν ἐπαρχίαν καὶ ὅσους φέρεται ὑπὸ τινῶν ὡς ὁ ἀρχαῖος Αἴας καλούμενος, καὶ ἀπὸ πολλὰ ἄλλα ποραποτάμια καὶ χειμάρρους ἔχοντας

ἀπέναντί των πόλλας γραφικωτάτας κοιλάδας με πλουσιωτάτην φυτείαν. Πλαισία εὐγράμμων καὶ ὠραίων βουνῶν καταφύτων ἀπὸ πρίνους, πεῦκα, ἐλάτας, δρυῖς, ὄξειας κ. ἄ. καὶ εἰς τὸ βάθος κοιλάδες καὶ ἀπέραντοι κῆποι προκαλοῦσι τὸν θαυμασμόν. Εἰς πολλὰ δὲ μέρη πυκνότατα δάση ἀδιάσπαστα,, ἐν οἷς κυριαρχεῖ ὁ θάμνος, ἡ δρυῖς, ὁ κέδρος καὶ ἡ ὄξειά ἐμπνέουσι πᾶσαν τὴν ἀγριότητα. Ἐντὸς δὲ αὐτῶν διαιτῶνται, λύκοι, δορκάδες, αἶγαγροι, ἀγριόχοιροι. ἄλώπεκες, θῶες καὶ ἐνίοτε καὶ ἄρκτοι. Λόγγοι ἀδιαπέραστοι με στενὰ μονοπάτια καὶ χαράδρες βαθεῖς, κλεισοῦρες κατάσκοιοι προδίδουν καὶ τὸ γραφικὸν εἰς τὸν ὅλον σχηματισμὸν τοῦ ἐδάφους, ἀλλὰ καὶ καὶ τὸ ἐπιβλητικὸν καὶ ἄγριον. Τὸ κελάδημα ὅμως τῶν ἀηδόνων, τῶν κορσύφων καὶ τῶν ἄλλων ὠδικῶν πτηνῶν ζωντανεύει τὰ ἄλση καὶ τὸ σύνολον ἔχει τόσην ποίησιν καὶ τῶσιν γαλήνην!

Ἐδῶ βράχοι καὶ λοφίσκοι περιβαλλόμενοι ὑπὸ πυκνῆς σειρᾶς δρυῶν, ἀνάμεσα εἰς τὰς ὁποίας ῥέει ἀφθονον τὸ δροσερὸν κελάρισμα τοῦ ῥυακίου καὶ εἰς τὸ μέσον τῶν ὁποίων σκοτεινὰ ὑψοῦται εἰς περιωπὴν ἔρημον παρεκκλήσιον φωτιζόμενον ὑπὸ ἀμυδροῦ φωτὸς κεριοῦ, τὸ ὁποῖον ἀφιέρωσεν ὁ διαβάτης.

Εἰς τὰ δάση ταῦτα δύναται νὰ διενεργηθῇ μεγίστη κτηνοτροφία καὶ παραγωγή ἀφθόνου οἰκοδομικῆς ἢ κανσίμου ὕλης.

Τὸ ἔδαφος τῆς ἐπαρχίας, ἂν καὶ δὲν εἶναι τόσον εὐφορον καὶ γόνιμον, φημίζεται ὅμως διὰ τὴν ἐκλεκτὴν ποιότητα τῶν σιτηρῶν, τῆς σταφυλῆς καὶ παντὸς εἴδους καρπῶν.

Οἱ κάτοικοι τοῦ Βορείου τούτου τμήματος τῆς Κόνιτσης εἶναι εἰς ἄκρον φιλόπονοι ἡσχολοῦντο δὲ μέχρι τοῦδε εἰς τὴν οἰκοδομικὴν τέχνην τοῦ τέκτονος μετὰ μεγάλου ζήλου καὶ τιμιότητος, διὰ τοῦτο ἐκ τῆς ἐπαρχίας ταύτης ἐξῆλθον οἱ διασημότεροι κτίσται τῆς ὅλης Ἡπείρου, ὅθεν καὶ ἀποκαλοῦνται παρὰ τῶν λοιπῶν Ἡπειρωτῶν «Μαστοροχώρια» μετὰ τινος εἰρωνίας(;). Πολλοὶ δὲ τούτων, φοβεροὶ διαχειρισταὶ τοῦ σφουρίου καὶ καλλωπισταὶ πελεκητῶν λίθων, ἀπέβησαν ἐργολάβοι τῶν δημοσίων ἔργων τῆς Ὀθωμαν. Κυβερνήσεως καὶ σχεδιασταὶ περικαλλῶν δημοσίων καταστημάτων. Εἰς αὐτοὺς δὲ ὀφείλεται ἐν μέρει καὶ ἡ ἀνέγερσις τοῦ φρουρίου «Κάστρου» τοῦ Ἁλῆ πασᾶ Ἰωαννίνων, ἐντὸς τοῦ ὁποίου, ὡς λέγεται, πολλοὶ ἐτάφησαν ζῶντες κατὰ τὴν ἐξόρουξιν ὑπογείων κατακομβῶν χρησιμευσάντων ὡς ἀποταμιευτήρια τῶν θησαυρῶν τοῦ Ἁλῆ πασᾶ, ἵνα μὴ ἐξερχόμενοι ἐκεῖθεν γνωρίζωσι τὰς κρύπτας τῶν θησαυρῶν τοῦ τυράννου.

Έγκλημα χωρίς Τιμωρία

Στο προηγούμενο τεύχος, ο υπεύθυνος του παρόντος περιοδικού, καυτηρίασε -και καλώς έπραξε- το κόψιμο των λευκών κατά μήκος της Εθνικής οδού, διότι προτού κοπούν, έπρεπε να είχαν φυτευθεί άλλα δέντρα.

Αυτά, αγαπητέ Σωτήρη, συμβαίνουν αλλού. Σε άλλεις πόλεις και σε άλλες χώρες που εκεί υπεύθυνοι τοπικοί παράγοντες μεριμνούν για τον εξωραϊσμό και το πράσινο του τόπου.

Εμείς εδώ έχουμε δικούς μας νόμους. Στην καθαριότητα, στη στάθμευση των αυτοκινήτων, στο φωτισμό της πόλης, στη γελοιότητα πολλών καταλυμάτων και δη Δημοτικών (δίπλα στο Λαογραφικό Μουσείο), στην εναποθήκευση παλαιών αυτοκινήτων κ.λπ. κ.λπ.

Κάθε χρόνο στο κόψιμο της πίας στο περιβαλλοντικό κέντρο της Κόνιτσας, Αρχές, Σχολεία, Σύλλογοι κλπ.

επισημαίνουν πως η Εθνική οδός ένθεν και ένθεν πρέπει να φυτευτεί με καλλωπιστικά δένδρα και θάμνους. Απλά επισήμανση. Κάθε χρόνο οι ίδιες επισημάνσεις χωρίς πραγματοποίηση.

ΟΜΩΣ κάποιοι, επωφελούμενοι το κόψιμο αυτό, πήγαν νύκτα και με χειροπρίονο κόψανε 3-4 πεύκα μεγάλα που ήταν απέναντι από το Ξενοδοχείο "Αώος". Τα κόψανε και τα αφήσανε μισογκρεμισμένα. Το έγκλημα έγινε, η τιμωρία όμως;

Έγινε καμία επίσημη καταγγελία από το Δήμο; μόνο ένας, δυο ιδιώτες το κατήγγειλαν στο Δασαρχείο. Έγινε καμία διαμαρτυρία από κανέναν Σύλλογο από αυτούς που συνωστίζονται για την κατάθεση στεφανιών;

Αμφιβάλλουμε εάν το γνωρίζουν. Εάν αυτό συνέβαινε σε άλλη χώρα θα είχαν κινηθεί και οι πέτρες.

ΑΠΟ ΤΟΝ ΟΡΕΙΒ. ΣΥΛΛΟΓΟ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

ΠΕΤΡΟΣ ΑΠ. ΠΑΠΑΝΩΤΗΣ

ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ ΠΑΡ. ΑΡΕΙΩ ΠΑΓΩ

Ομήρου 6, 2ος όροφος
ΑΘΗΝΑΙ Τ.Κ. 10564

Τηλ: 3242626
Τηλ: - Fax.: 3244988
Κιν. 694-676109

ΣΤΑ ΜΑΣΤΟΡΟΧΩΡΙΑ ΤΟΥ ΓΡΑΜΜΟΥ

ΤΟΥ ΑΓΓΕΛΟΥ ΣΙΝΑΝΗ

(Αναδημοσίευση από το περ. "Ταξίδια στην άλλη Ελλάδα")

Το παλιό Σχολαρχείο, ξακουστό στην ευρύτερη περιοχή, διέθετε και οικοτροφείο. Μαζί με τα αξιόλογα σχολεία της Πυρσόγιαννης των Χιονιάδων και της Καοτάνιανης βοήθησε στην πνευματική ανάπτυξη της περιοχής, και στάθηκε ακοίμητος φρουρός, ειδικά μετά την απελευθέρωση της Ηπείρου, το 1913. Το σχολείο, όπως τα περισσότερα στην επαρχία Κόνιτσας, έπαιξε μεγάλο παιδευτικό ρόλο και στάθηκε προπύργιο του Ελληνισμού, βοηθώντας με τη γνώση και τα γράμματα να διατηρηθούν τόσο η εθνική υπόσταση, η γλώσσα και η θρησκεία, όσο και οι ελληνικές παραδόσεις σε όλη την περιοχή. Ακόμα ένας ακρίτας της μόρφωσης, που έδωσε τόσα πολλά, στα δύσκολα χρόνια, χωρίς μαθητές τώρα, αφού οι περισσότερες οικογένειες έχουν οδεύσει στα μεγάλα αστικά κέντρα και στα πάτρια έρχονται μόνο στις καλοκαιρινές διακοπές.

Αμέσως μετά την έξοδο του χωριού, υπάρχει η δστ. για Οξυά που ήδη φαίνονται απέναντι, ανάμεσα στις οξιές, τα σπίτια της. Κατηφάριστε προς τα εκεί και στη γέφυρα που οδηγεί στο χωριό, να πάτε αριστερά,

πεζοπορώντας πλέον στην παρόχθια διαδρομή προς την θέση "Πύργος". Μετά από λίγο (20') θα φτάσετε στο παλιό γκρεμισμένο σήμερα (σώζονται τα δύο του βάθρα) πέτρινο γεφύρι που συνέδεε την Βούρμπιανη με την Οξυά και τα άλλα χωριά του Γράμμου. Αυτός ήταν ο παλιός δρόμος, έτσι για να φανταστείτε τις δυσκολίες που παρουσίαζε η πιο απλή μετακίνηση που σε πείσμα των μειονεκτημάτων, γνώρισε μια ξεχωριστή άνθηση οικονομική, κοινωνική, πολιτισμική, αλλά και δημογραφική. Στην απέναντι όχθη υπάρχουν σκόρπια ερείπια, από τον πρώτο νερόμυλο της περιοχής. Πιο κάτω, πάντα από τη δεξιά όχθη του Βουρμπιανίτικου, φτάνετε στον δεύτερο μεγάλο νερόμυλο, τον "Σωτηρέϊκο" που τον δούλευε μέχρι το τέλος, ο προαναφερθείς Σωτήρης Μπενζαδές.

Τα ερείπιά τους σήμερα, μόνο θλίψη προκαλούν, έχοντας πλέον χάσει για πάντα την αίγλη του παρελθόντος. Τα στοιχεία λένε ότι αυτοί οι δύο νερόμυλοι κάλυπταν όλες τις ανάγκες της Βούρμπιανης (420 οικογένειες - 2.000 κάτοικοι το 1883) στο άλεσμα σιτηρών, καλαμποκιού και άλλων γεννημάτων. Είναι ίσως ουτοπία να

προταθεί η αναστήλωσή τους, όμως τι θα μείνει στις γενιές που έρχονται, αν όχι η ιστορία του τόπου, μέσα από τα ενθυμήματα; Προτείνεται η επίσκεψη στην Οξυά και θυμηθείτε ότι ο δασικός συνεχίζει μέχρι το εικονοστάσι του Προφήτη Ηλία, περίπου στα 1.400 μ.Υ.

Με κατεύθυνση τους Χιονιάδες, αγνοείτε τη δστ. που οδηγεί στον Γοργοπόταμο και συνεχίζοντας, αντικρίζετε το Ασημοχώρι (παλιά Λεσκάτσι ή Λισκάτσι στα 970 μ.Υ. - 42 χλμ από Κόνιτσα - 7 από Πυρσό-γιαννη.). Είναι κτισμένο σε μια βορινή δασωμένη πλαγιά του "Ιζερού" ανάμεσα σε δυο λάκκους, τον Μέγα ή Τρανό Λάκκο και τον Μικρό Λάκκο. Το 1924 το χωριό μετονομάστηκε σε Ασημοχώρι, λόγω κάποιων ευρημάτων που μαρτυρούσαν παλιότερη ενασχόληση των κατοίκων με την αργυροχοΐα.

Τα σπίτια του παλιού χωριού, όπως όλα στην περιοχή, ήταν πέτρινα. Με τα γεγονότα του εμφύλιου το μισό καταστράφηκε (Αύγουστος του 1949) από δυνάμεις του στρατού. Χτίστηκε από την αρχή το 1954 και μεταλλάχθηκε από τη χρήση υλικών της καινούργιας εποχής, κάνοντας παντοτινά στο μεγαλύτερο μέρος του, την παλιά του αίγλη.

Η αναντικατάστατη ομορφιά της φύσης όμως, παρέμεινε στη θέση της κατακλύζοντας τον ευρύτερο χώρο, πιο πλούσια από ποτέ, βοηθούμενη α-

πό την εγκατάλειψη της κτηνοτροφίας που όσο πάει, γίνεται πιο αισθητή. Στο χωριό, υπάρχει η Κοίμηση της Θεοτόκου και ο παλιός νερόμυλος. Κοντινές τοποθεσίες για πεζοπορία είναι ο δασικός προς τη βλάχικη στάση (1.540 μ.Υ.) και η περιοχή, "Βαρτζιομπάν" (μνήμα του τσοπάνη στα αρβανίτικα). Μια αξιόλογη προσπάθεια του εν Αθήναις συλλόγου Ασημοχωριτών είναι η έκδοση του περιοδικού "τα Ασημοχωρίτικα".

Επόμενος αξέχαστος σταθμός οι γειτονικοί, ακριτικοί Χιονιάδες (1.100 μ.Υ. - 45 χλμ. από Κόνιτσα - 12 από Πυρσόγιαννη), λίγο πριν την γραμμή των ελληνοαλβανικών συνόρων. Χωμένο μέσα ατή δασώδη πλαγιά που κατεβαίνει από την "Μπάντρα", το χωριό είναι κτισμένο σε σχεδόν αθέατη θέση μέσα στις πυκνές φυλλωσιές από οξιές.

Το πρώτο σημάδι ότι φτάσατε, είναι το μικρό, ομώνυμο του χωριού πέτρινο γεφύρι στη θέση "Παρασπόρι", κτισμένο σύμφωνα με τη παράδοση στα 1800. Δυστυχώς, είναι εντελώς ασυντήρητο, τόσο που αν παραμείνει έτσι, είναι βέβαιο ότι ο χρόνος δεν θα το σεβαστεί. Η παρουσία του στρατού και των συνοριοφυλάκων ειδικά τους καλοκαιρινούς μήνες είναι έντονη.

Σε αυτήν την ακριτική γωνιά του Γράμμου, τη χειμωνιάτικη περίοδο δεν μένει σχεδόν κανείς, εκτός λί-

γους ηλικιωμένους και ο παλιός δάσκαλος, Πρόεδρος των Χιονιάδων, κύριος Ευριπίδης Ζωγράφος, ένα ανοιχτό βιβλίο ιστορίας της περιοχής. Η ονομασία του χωριού προήλθε ακριβώς από τις δυσμενείς καιρικές συνθήκες, από τους πολλούς "χιονιάδες" που πλήττουν αυτό το δυσπρόσιτο άκρο της ελληνικής επικράτειας.

Η οικονομία του χωριού ήταν κτηνοτροφική, όπως και αλλού σ' αυτά τα μέρη. Αργότερα, οι περιορισμένοι πόροι ανάγκασαν τον αντρικό πληθυσμό να αναζητήσει την τύχη του κυρίως, μέσα από τεχνικά επαγγέλματα. Ακολουθώντας τα μπουλούκια των μαστόρων την βρήκαν, μέσα από την ξεχωριστή δραστηριότητά τους, περνώντας το κατώφλι της ιστορίας, διαμέσου της απaráμιλλης ζωγραφικής τέχνης τους.

Οι Χιονιαδίτες, διέτρεξαν όλη την Ελλάδα, την Αλβανία, τα Σκόπια και αλλού, ζωγραφίζοντας αρχοντικά, σαραγιά ή αγιογραφώντας εκκλησίες, με σπάνιο ταλέντο και μεράκι, συνεχιστές της βυζαντινής παράδοσης, εντάσσοντάς την στην τέχνη τους.

Ειδικότερα στην Ήπειρο, η τέχνη της ζωγραφικής ασκήθηκε κυρίως από τους Χιονιαδίτες (οι ανταγωνιστές Σαμαριναίοι κρατήθηκαν στα μέρη τους και την Θεσσαλία) που στόλιζαν με την ευαισθησία, τη ζωτικότητα και τα σπινθηροβόλα πινέλα

τους, τα πάντα.

Στην εξαιρετικά επίπονη ερευνά του "Χιονιαδίτες ζωγράφοι" (1981), ο Κίτσος Α. Μακρής βρίσκει εξήντα δύο από αυτούς, ενώ οι νεώτεροι ερευνητές έχουν μεγαλώσει τον αριθμό και τα διασωθέντα έργα.

Διακρίθηκαν για τις πανέμορφες τοιχογραφίες, τις λεπτομερείς προσωπογραφίες, τα σπάνια και δύσκολης τεχνικής ζωγραφιστά ταβάνια, τεράστια ποικιλία δροσερών φυτικών διακοσμητικών συνθέσεων, μέχρι και ποικιλόμορφα σεντούκια - κασέλες, βρέθηκαν ζωγραφισμένα από αυτούς.

Όλα γινόντουσαν με μοναδική καλλιτεχνική αρτιότητα και επιμέλεια, χρησιμοποιώντας μια πανδαισία χρωμάτων. Πολύ γρήγορα έγιναν περιζήτητοι, δημιουργώντας τις δικές τους ομάδες. Οι ευκατάστατοι έμποροι από το Ζαγόρι και το Πήλιο τους καλούσαν να διακοσμήσουν τα μεγάλα αρχοντικά και να εικονογραφήσουν τις εκκλησίες τους.

Πολλές δημιουργίες τους σώζονται σε όλη την Ήπειρο, στα χωριά του Ζαγορίου και του Πηλίου. Ανάμεσα τους ξεχωρίζει μια στο Τσεπέλοβο, στο σπίτι του Ράδου που σήμερα ανήκει στην οικογένεια Κέντρου. Ανάμεσα στα πολλά έργα ζωγραφικής υπάρχει και μια τοιχογραφία που παριστάνει τους γάμους του Ναπολέοντα. Είναι έργο του Χιονιαδίτη ζωγράφου Αναστασίου Πα-

πακώστα - Μαρινά, γύρω στο 1850, από τα ωραιότερα δείγματα της λαϊκής ζωγραφικής του 19ου αι., με το συνηθισμένο στους Χιονιάδες μοτίβο της τραβηγμένης με κορδόνια κουρτίνας, πλαισιωμένο από πολύχρωμο σχηματοποιημένο ουράνιο τόξο.

Το καλλιτεχνικό παρελθόν του χωριού, παραπέμπει στην πολύ όμορφη κωροθέτησή του στο δάσος. Η θέση που είναι χτισμένο θα ενθουσιάσει τους φυσιολάτρες, καθώς διαθέτει, εκτός της ωραίας θέας στις γύρω κορφές και άφθονους χώρους για σκηνές. Ειδικά την πλούσια, λουλουδιασμένη και αρωματοφόρα άνοιξη ή τον θλιμμένο Σεπτέμβρη-Οκτώβρη είναι πραγματικά για διήμερη διαμονή. Έτσι θα σας δοθεί η δυνατότητα να γυρίσετε σχεδόν σε όλη τη περιοχή, την οποία γνωρίζει σαν τη τσέπη του ο δάσκαλος (συνταξιούχος τώρα) και Πρόεδρος των Χιονιάδων Ευριπίδης Ζωγράφος. Φροντίστε να συναντηθείτε μαζί του.

Στους Χιονιάδες υπήρχαν τέσσερις (φανταστείτε πόσους κατοίκους είχε) νερόμυλοι. Πριν την κατοχή, λειτουργούσαν οι δύο, ενώ μετά τον πόλεμο και τον εμφύλιο έμεινε ένας, της "Φώναινας" που στα τελευταία του τον δούλεψε για λίγο ο γαμπρός της, Γεραβέλης Μιλτιάδης. Σήμερα έχει καθαριστεί το μονοπάτι που οδηγεί στον μύλο, αλλά ο επισκέπτης αντικρίζει μόνο τα ερείπια.

Επίσης από παλιά, υπήρχε σχολείο που είχε γίνει ονομαστό και στα γύρω χωριά, από τα οποία συνέρεαν πολλοί μαθητές "υπό την στέγην της παλαιάς εκκλησίας αγ. Αθανασίου" (οι πληροφορίες κάνουν λόγο για το 1826). Η "Ελληνική σχολή Χιονιάδων" που υπάρχει σήμερα, λειπούργησε επίσης ως παρθεναγωγείο και χτίστηκε το 1905 στην ίδια θέση που ήταν παλιότερο, πιθανά του 1855.

Στους Χιονιάδες εκτός από την αγιογραφημένη εκκλησία του Αγίου Αθανασίου, δεν υπάρχει κάτι άλλο που να θυμίζει τη μεγάλη ζωγραφική παράδοση του χωριού. Όμως, μπορείτε να δείτε εργασίες των καλλιτεχνών σε όλες τις εκκλησίες της περιοχής. Στον Άγιο Γεώργιο στην Πυρσόγιαννη το τέμπλο και στην Βούρμπιανη η παλιότερη υπογεγραμμένη εικόνα (Κώνστας Θεοδόσι - 1747).

Κάποτε το χωριό έσφυζε από ζωή. Η πυκνότητα των εσωτερικών και εξωτερικών επικοινωνιών ήταν αντιστρόφως ανάλογη προς τις δυσκολίες πρόσβασης και το ανώμαλο του εδάφους. Σήμερα οι τελευταίες φωνές και τα υπομνήματα προς τη Διοίκηση έχουν σταματήσει. Όλοι κάτι έχουν να διηγηθούν από τα παλιά, στον μοναδικό τόπο συνάντησης, το μικρό εποχιακό καφεενεδάκι που ανοίγει από 20 Ιουνίου έως 30 Αυγούστου και κάποιες γιορτινές μέ-

ρες του χειμώνα.

Όλες οι κουβέντες με τους γέροντες, μετατρέπονται σε κατάθεση ψυχής, ανάμεσα στα ταιπουράκια. Κουράσθηκαν οι άνθρωποι να απευθύνονται σε όσους έχουν πάρει ήδη τις αποφάσεις τους και τόσα χρόνια δεν έχουν κάνει τίποτα -δεν έχουν αλλάξει ούτε στο ελάχιστο την πορεία του τόπου. Ενός τόπου του αρκετά ευρήματα ερευνών (Δαμιανάκος - Ζακοπούλου - Κασίμης - Νιτσιάκος - "Εξουσία, Εργασία και Μνήμη σε τρία χωριά της Ηπείρου" - Πλέθρον, σελ. 14), εκπλήσσουν για την απίστευτη ικανότητα αντίστασης στην εξαφάνιση. Πιο σωστά, αρνούνται πεισματικά να σβηστούν από τον χάρτη, αντίθετα με την πληθυσμιακή συρρίκνωση (αν και τα τελευταία χρόνια ο πληθυσμός σταθεροποιήθηκε) η οποία φαίνεται να προκαλεί κάθε ορθολογισμό, αμφισβητώντας ακόμη και την εγκυρότητα της "υπαρκτής στατιστικής" και τον τρόπο κατασκευής των στατιστικών κατηγοριών.

Η αξιοπρέπεια παραμένει γνώρισμά τους, άσχετα αν η πίκρα από τα λόγια όσων έμειναν, περισσεύει.

Η ερήμωση των χωριών και η εξαφάνιση κάθε παραγωγικής δραστηριότητας έφερε το τέλος στην ενεργή πολιτισμική παρουσία των Χιονιάδων. Αυτά που διασώθηκαν, είναι πλέον ανεκτίμητα, αντικείμενα

μελέτης που δεν ξαναφτιάχνονται.

Κάτι τέτοιο κάνει, μελετά και παρουσιάζει από τις σελίδες του, ένα μοναδικό για τα δεδομένα της χώρας, περιοδικό, το "εκ Χιονιάδων". Πρόκειται για μια σπάνια και αξιότιμη συλλογή λαϊκής ζωγραφικής (εικόνες, πίνακες, κασέλες, φωτογραφίες, έγγραφα) κ.ά. Ο διευθυντής του, Κώστας Σκούρτης, ζωγράφος ο ίδιος και εκδότης του εξαιρετικού βιβλίου, "Ξυλόγλυπτες και ζωγραφιστές κασέλες", μαζί με την συντακτική επιτροπή του περιοδικού μας έχει προσφέρει έως τώρα επτά τεύχη, όπου παρουσιάζονται αυτές οι ξεχωριστές εργασίες και οι ιστορίες των περίφημων Χιονιαδιτών ζωγράφων.

Μαζί με το Δήμο Μαστοροχωριών που έχει ήδη διαθέσει +73.000 euro - εικοσιπέντε εκατομμύρια δρχ.) πρωτοστατούν στην ίδρυση του "Μουσείου Χιονιαδιτών Ζωγράφων" που μαζί με το Μουσείο Ηπειρωτών Μαστόρων, στην Πυρσόγιαννη, είναι βέβαιο ότι θα αποτελέσουν δύο εργαλεία υψηλής ποιότητας και ανάκαμψης για όλη τη περιοχή. Αποδεικνύεται και αναδεικνύεται ταυτόχρονα, ότι μια ομάδα νέων ανθρώπων που στηρίζει αυτές τις προσπάθειες, μπορεί όχι μόνο να αντισταθεί στη φθορά των ορεινών μικροκοινωνιών, αλλά μπαίνοντας δυναμικά στον χώρο, να τον αναπτύξει και να του προσδώσει νέες χρή-

σεις και λειπουργίες.

Πιο κάτω στην κοιλάδα, στον δρόμο για το Πληκάτι, βρίσκεται η δεύτερη είσοδος για τον Γοργοπόταμο (παλιά Τούρνοβο, 940 μ.Υ. - 44 χλμ. από Κόνιπα - 11 από Πυρσόγιαννη.) Το χωριό είναι κτισμένο στα ριζά της Όρλας προς τα ανατολικά και απλώνεται ως κάτω, στον Γοργοπόταμο που χύνεται στον Σαραντάπορο, μέσα σε ένα απaráμιλλης φυσικής ομορφιάς τοπίο. Παλιά, με τη δύναμη του νερού, δούλευαν δύο νερόμυλοι και ταυτόχρονα ποτίζονταν ο "κάμπος" με τους μικρούς κλήρους, μπροστά από το χωριό, δίνοντας ζωή και σώνοντας κόσμο από την πείνα, στα δύσκολα χρόνια του πολέμου και της κατοχής, με το καλαμπόκι και τους ξακουστούς γίγαντες που και σήμερα καλλιεργούν οι λιγοστοί κάτοικοι του.

Μια στάση, θα σας θυμίσει όλες τις αγαπημένες μελωδίες της φύσης, τον ξεχασμένο ήχο των ρεμάτων, τα κελαηδίσματα των πουλιών και τα βελάσματα των κοπαδιών. Ιδανικός προορισμός για όσους θέλουν να γνωρίσουν απ' την αρχή τα άπειρα, δροσερά χρώματα του δάσους, τα μονοπάτια και τις ξεχασμένες πυγολαμπίδες κοντά στο ποτάμι, το βράδυ.

Σε αυτό το χωριό, σε όλη τη διάρκεια των 18ου-19ου αι. αναπτύχθηκαν όλοι οι κλάδοι της ιδιαίτερα ευαίσθητης τέχνης, της ξυλογλυπτι-

κής. Οι Τουρναβίτες "σκαλιστές - ταγιαδόροι" ή ταλιαδόροι, απέκτησαν τεράστια φήμη και ήταν περιζήτητοι στην Ελλάδα, την Αλβανία, αλλά και την βαλκανική. Οργανωμένοι σε ξεχωριστές ομάδες "ισνάφια" όπως και οι Χιονιαδίτες ζωγράφοι, όργωσαν κυριολεκτικά τη χώρα, δημιουργώντας έργα απaráμιλλης τέχνης σε πολλές εκκλησίες, όπως π.χ. το τέμπλο της μητρόπολης στα Γιάννινα, έργο του 1830 από την οικογένεια Σκαλιστή.

Μετά τα γεγονότα του πολέμου και του εμφυλίου, λιγοστοί κάτοικοι επέστρεψαν. Αλλά όπως σε όλα τα Γραμμοχώρια, ήταν αργά "για να πάρουν τα πάνω τους", οικονομικά. Ο αδελφοκτόνος σπαραγμός είχε ήδη αποδομήσει την περιοχή (και όλα γενικά τα ορεινά της Χώρας) που μέσα σε ένα περιβάλλον τραγικών, πολλές φορές αλλαγών, έπρεπε να ορθοποδήσει και να ξαναβρεί τον τρόπο ζωής του. Το 1961 το σχολείο είχε τριάντα μαθητές και ο αγαπητός στους κατοίκους δάσκαλος, Σωκράτης Οικονόμου, είχε οργανώσει εκτός από τα μαθητικά συσσίτια και νυχτερινό σχολείο, ώστε να πάρουν απολυτήριο οι μεγαλύτεροι σε ηλικία, όσοι τέλος πάντων απόφυγαν τη μετανάστευση που και εδώ άφησε βαρύ σημάδι.

Την πενταετία 1956-1961 μετα-

νάστευσαν (κυρίως στην Γερμανία), 9.515 άτομα δηλαδή 1.903 κάθε χρόνο (Ιωάννης Έξαρχος "Οικονομικός Προγραμματισμός στην Ήπειρο" Αθήνα 1963). Όπου "μπουλούκι" και αποχωρισμός. Πολλοί, κυρίως πολιτικοί, αδιαφορώντας για τις μελλοντικές συνέπειες (δες Edit), ονόμασαν την μετανάστευση ευλογία θεού, επειδή βρήκαν δουλειά και μάλιστα καλοπληρωμένη. Πώς φαίνεται ότι αυτοί δεν έζησαν, όπως αυτά τα χωριά που τώρα επισκέπτεστε, την ιεροτελεστία του ξενιτεμού από την ορεινή πατρίδα. Ας ρωτήσουν τι γνώμη έχουν όσοι την έζησαν και ποτέ δεν θα τη ξεχάσουν.

Είναι πολύ δύσκολο να τιθασεύσει κανείς τον πειρασμό και να μην αναφερθεί για άλλη μια φορά στην ανικανότητα της Διοίκησης να δώσει διέξοδο, στην ανθηρή κάποτε οικονομία, στα ήδη φτιασμένα κεφαλοχώρια (που θα μπορούσαν να βοηθήσουν τα μικρότερα). Η κατάρρευση της έφερε την παρακμή όλων και αυτή με τη σειρά της, την αναχώρηση-φυγή. Γι' αυτό ο λαός μας την ονόμασε και τη θεωρεί ως τις μέρες μας, κατάρα και εθνική αιμορραγία τη μειανάστευση. Σιο πέρασμα του χρόνου η λαϊκή μούσα δημιούργησε ανάλογα τραγούδια που βεβαιώνουν τον πόνο του αποχαιρετισμού. Δυ-

συχώς, τα αποιελέσματα αυτής της μαύρης εποχής και της μπακάλικης πολιτικής που ακολουθήθηκε από όλες τις πολιτικές ηγεσίες στη συνέχεια, τα βλέπουμε σήμερα, σαράνταπενήντα χρόνια μετά. Μοναδική διέξοδος στις μέρες μας και φωτεινό παράδειγμα για όλη την Ελλάδα, αποτελούν οι νέοι άνθρωποι που αγαπούν και γυρίζουν στον τόπο τους, οι δραστήριοι σύλλογοι που πέρα από τα μικροσυμφέροντα και τα ευχολόγια θα επαναπροοδιορίσουν και θα διαχειριστούν το μέλλον των ορεινών χώρων.

Η συνέχεια της εξαιρετικής γνωριμίας με τη δυσπρόσιτη ορεινή πατρίδα (δες "Κονιτσιώτικο Σταυροδρόμι", στον ίδιο τόμο), θα σας φέρει στο τελευταίο μαστοροχώρι, αυτής της περιοχής, το Πληκάτι. Από εκεί, η χωμάτινη πλέον διαδρομή, ανεβάσει για τα καλά στον Γράμμο, επικεντρώνοντας το ενδιαφέρον σ' ένα από τα δύο πιο γνωστά και παλιά βλαχοχώρια, την Αετομηλίτσα. Δύο πανέμορφα ζωντανά χωριά, που με την παρουσία τους στολίζουν το Γράμμο, τις ρίζες της παράδοσης και του πολιτισμού μας.

Ευχαριστώ τον Β. Παπαγεωργίου και τον Ε. Ζωγράφο για τις παρατηρήσεις και τις προτάσεις που έκαναν για αυτό το άρθρο.

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ "ΠΑΝΑΓΙΑ ΣΤΟΜΙΟΥ"

Η κωμόπολή μας βρίσκεται στην άκρη της Ηπείρου στα ελληνοαλβανικά σύνορα, απομονωμένη, αποκομμένη, από τα κέντρα και σχεδόν ξεχασμένη.

Με τον σύλλογό μας φιλοδοξούμε να δώσουμε ζωή στον τόπο μας, να τον αναβαθμίσουμε να δημιουργήσουμε. Είναι η πιο σημαντική κληρονομιά μας που μάλιστα η ιστορία μας δίδαξε ότι η ορθόδοξη πίστη μας επιβίωσε μετά από χρόνια σκλαβιάς, μετά από ξεριζωμούς και γίνεται λαμπαδοδρόμος της ψυχής μας, της ψυχής του ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ.

Ο σημαντικότερος στόχος μας η

διάσωση και μεταλαμπάδευση του πολιτισμού μας, των παραδόσεων μας, των ηθών και εθίμων μας, την διατήρηση άσβεστης της Εθνικής Μνήμης της Ορθόδοξης Χριστιανικής μας πίστης.

Ένας από τους κύριους στόχους του συλλόγου μας είναι να δημιουργήσουμε και εμείς ΦΑΡΟ μεταλαμπάδευσης της ορθόδοξης χριστιανικής μας πίστης που μάλιστα οι παππούδες μας κατάγονταν από την ορθόδοξη ΚΑΠΠΑΔΟΚΙΑ από τα χωριά ΜΙΣΤΙ, ΤΣΑΡΙΚΛΙ, ΦΑΡΑΣΑ.

Θέλουμε να δημιουργήσουμε όπως δημιούργησαν και οι παππούδες μας χώρο πίστης, χώρο συγκέντρωσης α-

δερφουσύνης, χώρο αγάπης προς τον συνάνθρωπό μας.

Η δύναμη των ηθών και εθίμων, η παράδοση, εκφράζονται κατά τον χρόνο απελευθέρωσης, με διάφορους ναούς, ναΐσκους, με πανηγυρικές εκδηλώσεις λατρεύσεις των Θείων και Αγίων.

Ο σύλλογος μας "ΠΑΝΑΓΙΑ ΣΤΟΜΙΟΥ" έχει ως σκοπό την ανάπτυξη και εν γένει πρόοδο της επαρχίας Κόνιτσας με την διάσωση, διατήρηση και προαγωγή του λαϊκού μας πολιτισμού που θα πραγματοποιηθεί

-Με την διοργάνωση κοινωνικών και εκπολιτιστικών εκδηλώσεων, ομιλιών, εκδρομών, χορών, αθλητικών εκδηλώσεων, προβολών, ταινιών μορφωτικού και κοινωνικού περιεχομένου ως και λοιπών καλλιτεχνικών εκδηλώσεων.

- Με την πραγματοποίηση διαλέξεων και συζητήσεων πάνω στα θέματα της νεολαίας μας σχετικά με την μόρφωση, την εργασία και τον επαγγελματικό προσανατολισμό καθώς και διαλέξεων και συμβουλών από ειδικούς στους κατοίκους πάνω σε διάφορα κοινωνικά, επαγγελματικά θέματα.

- Με την ενεργό συμμετοχή για την διατήρηση και προστασία του φυσικού περιβάλλοντος

-Με την συγκέντρωση λαογραφικών στοιχείων και την συγγραφή της ιστορίας και λαογραφίας της πόλης μας.

- Με την ανάπτυξη σχέσεων με άλλους συλλόγους παρεμφερών σκοπών

για την από κοινού αντιμετώπιση των διαφόρων προβλημάτων.

Έτσι αποφασίσαμε με Πρακτικό Νο 15ο στις 12 Ιανουαρίου 2005 με Θέμα Νο 5ο και με Απόφαση Νο 23η, ως σύλλογος που το όνομα του κιάλας πολιτιστικός σύλλογος ΠΑΝΑΓΙΑ στομίου, να δημιουργήσουμε μικρό ναΐσκο ως και απόγονοι των ΚΑΠΠΑΔΟΚΩΝ μάλιστα να βάλουμε και εμείς ένα μικρό λιθαράκι στην συνέχεια της ορθόδοξης πίστης μας.

Θα θέλαμε να αναφέρουμε τρία θέματα, τρεις ενότητες όπου καθορίζουν και εκφράζουν κατάσταση, γεγονός, της παράδοσής μας από γενιά σε γενιά και που δείχνουν ένα έθιμο, μια πίστη, μία έκφραση αφοσίωσης και εκτίμησης προς τον χριστιανικό βίον.

1. Σε αυτό το σημείο συναντιόντουσαν οι Κονιτσιώτες όπου εκφράζανε την ορθόδοξη πίστη τους την ημέρα της αναλήψεως και ακολουθούσε λαϊκό πανηγύρι. Ήταν ημέρα χαράς, έτσι λέει η παράδοσή μας, από παππού σε εγγονό. Πηγαίνανε προς τον ποταμό ΑΩΟ, να πλυθούν στα νερά του να φύγει η κακία, η κάθε αμαρτία, να καθαριστούν, για να λάβουν το (άγιο πνεύμα), την αγάπη, το σεβασμό, την φώτιση για το καλό, να είναι έτοιμοι για την Ανάληψη εις άνωθεν (όπως οι μαθητές του κυρίου). Είναι το αμέσως επόμενο γεγονός, μετά την ανάσταση του Κυρίου, όπου επιβεβαιώνει πιστοποιεί, ενισχύει, στους έντεκα μαθητές του ότι ο

Διδάσκαλός των είναι ο Υιός του Θεού. Τους διαβεβαίωσε - προεικόνιζε με την Ανύψωσή Του εις τους ουρανούς την δική μας ανάληψη. Είναι ακαταμάχητη ελπίδα κάθε ανθρώπου κατά την ημέρα της Δευτέρας Παρουσίας Του, να μας δεχθεί μετά χαράς εις τα σκηνώματα της δόξης Του. Για αυτό αυτή η μέρα είναι ημέρα χαράς, χαράς που κάθε άνθρωπος έχει την ευκαιρία της Αναστάσεως και της Αναλήψεως του εις τα επουράνια άγια των αγίων.

Θα θέλαμε να αναφέρουμε λίγα λόγια για την ημέρα αυτή (ΤΗΣ ΑΝΑΛΗΨΕΩΣ)

Παλαιότερα ονομαζόταν "Επισωζομένη". Με λαμπρότητα γιορτάζεται στο "Όρος των Ελαιών", στο ναό της Ανάληψης.

Είναι η θαυμαστή άνοδος του Ιησού στους ουρανούς 40 μέρες μετά την ανάστασή του και η ομώνυμη γιορτή. Είναι το ξαναπάρισημο της δόξας που είχε ο Κύριος προτού να έρθει στον κόσμο. Βέβαια, τη δόξα αυτή και τη θέση την είχε στη γη ο Κύριος αλλά την έκρυβε, και μόνο μέσα από τα θαύματα και τη μεταμόρφωσή του τη βλέπουμε.

40 μέρες μετά την ανάστασή του ο Κύριος οδήγησε τους μαθητές του στη Βηθανία, στους πρόποδες του όρους των Ελαιών. Εκεί αφού τους έδωσε τις τελευταίες οδηγίες και συμβουλές άπλωσε τα χέρια του και τους ευλόγησε "και εν τω ευλογείν Αυτόν αυτούς διέστη απ' αυτών και ανεφέρετο εις τον

ουρανόν" και "νεφέλη φωτεινή υπέλαβεν Αυτόν από των οφθαλμών αυτών"

Τη σκηνή αυτή συμπλήρωσαν άγγελοι με την παρουσία τους, που είπαν στους μαθητές ότι έτσι με την ίδια μεγαλοπρέπεια θα ξαναέρθει στη Δεύτερη Παρουσία.

Οι μαθητές τότε γύρισαν χαρά με χαρά στα Ιεροσόλυμα και περίμεναν την κάθοδο (τον ερχομό) του Άγιου Πνεύματος, όπως τους υποσχέθηκε.

Τη σχέση αυτή όχι μόνο τη δέχεται η εκκλησία, αλλά και τη διακηρύττει τη μέρα της ανάληψης με τους ωραίους ύμνους της .

Η ανάληψη συνδέεται όμως στενά και με όλα σχεδόν τα μεγάλα γεγονότα της σωτηρίας του ανθρώπου. Έτσι, συνδέεται με την ανάσταση. Η ανάληψη ακόμη ήταν απαραίτητη για την κάθοδο του Άγιου Πνεύματος, και ας είναι μυστήριο το γιατί ήταν απαραίτητη. "Ο Κύριος ανελήφθη εις ουρανούς, ίνα πέμψη τον παράκλητον τω κόσμω" ψάλλουμε στο απολυτίκιο της γιορτής. Έτσι συνδέεται στενά και με την Πεντηκοστή. Για την ορθόδοξη εκκλησία ο χρόνος μεταξύ της Ανάληψης και της Πεντηκοστής είναι χρόνος αναμονής για την παράκληση του Χριστού για τους ανθρώπους στο Θεό Πατέρα, να στείλει το Άγιο Πνεύμα, μέσα από το οποίο θα είναι παρών και ο Χριστός στην εκκλησία.

Η ανάληψη πέρα από το ότι αποτελεί αποκατάσταση του Κυρίου στη δό-

ξα που είχε ως Θεός στους κόλπους της Αγίας Τριάδας, προτού να σαρκωθεί, αποτελεί ακόμη

1. Ανύψωση της ανθρώπινης φύσης του Κυρίου στο θρόνο της θεότητας. Η ανύψωση αυτή είναι αντιπροσωπευτική για λογαριασμό όλης της ανθρώπινης φύσης, στο πρόσωπο του Χριστού. Έτσι, ο Κύριος θα παραμείνει φύση, ως εγγυητής της σωτηρίας μας αλλά και της δικής μας "κατά χάρη" θέωσης. 2. Ανύψωση της ανθρώπινης φύσης πιο ψηλά από ότι ήταν πριν από την πώση. Αυτό οφείλεται στην υποστατική ένωση (δηλαδή στην ένωση της θείας και ανθρώπινης φύσης) και στη μετάδοση των "ιδιωμάτων" της θείας στην ανθρώπινη, στο πρόσωπο του Χριστού και από το Χριστό σε όλους τους ανθρώπους. 3. Σύναψη και ένωση των επίγειων με τα ουράνια, όπως ψάλλουμε. "Την υπέρ ημών πληρώσας οικονομίαν και τα επί γης ενώσας τοις ουρανόις".

- Είναι το αμέσως επόμενο γεγονός, μετά την ανάσταση του Κυρίου, όπου επιβεβαιώνει πιστοποιεί, ενισχύει, στους έντεκα μαθητές του ότι ο Διδάσκαλός των είναι ο Υιός του Θεού. Έτσι τους διαβεβαίωσε-προεικόνιζε με την Ανύψωση Του εις τους ουρανούς την δική μας ανάληψη. Είναι η ακαταμάχητη ελπίδα κάθε ανθρώπου κατά την ημέρα της Δευτέρας Παρουσίας Του, να μας δεχθεί μετά χαράς εις τα σκηνώματα της δόξης Του. Για αυτό

αυτή η μέρα είναι ημέρα χαράς, χαράς που κάθε άνθρωπος έχει την ευκαιρία της Αναστάσεως και της Αναλήψεως του εις τα επουράνια άγια των αγίων.

Τον νουν και τας καρδίας μας, τα βλέμματα και τας διανοίας μας, ας διατηρώμεν πάντοτε εν αγνότητι και καθαρότητι. Και ας έχωμεν προς τον ουρανόν εστραμμένην ολόκληρην την ζωήν μας, διότι "το πολίτευμα ημών εν ουρανοίς υπάρχει".

2. Επίσης με πίστη και αφοσίωση μέσα στην χαράδρα του ΑΩΟΥ ποταμού είχαν χτίσει οι παππούδες και πατεράδες μας μικρό μοναστήρι και εκκλησιάκι της ΠΑΝΑΓΙΑΣ - (ΠΑΝΑΓΙΑΣ ΣΤΟΜΙΟΥ). Τα πρώτα λιθαράκια τα έχτισαν μαζί με το βαπτιζόμενο παιδί του ΧΑΤΖΗΦΕΝΤΗ από τα ΦΑΡΑΣΑ της ΚΑΠΠΑΔΟΚΙΑΣ - ΑΓΙΟ ΑΡΣΕΝΙΟ τον μοναχό αγιορείτη ΠΑΪΣΙΟ μεγαλωμένος εδώ στην πόλη μας την Κόνιτσα.

Τώρα πια τα χρόνια πέρασαν, και ο τόπος του μοναστηριού - και το εκκλησιάκι της Παναγίας στομίου, είναι μακριά καθώς βρίσκεται μέσα στην χαράδρα του Αώου ποταμού για την προσκύνηση της Παναγίας. Επιθυμία των Κονιτσιωτών κατά την ημέρα της 8ης Σεπτεμβρίου Γένεσης Θεοτόκου, να υπήρχε μικρός ναΐσκος προσπός και όχι τόσο μακρινός έτσι ώστε να μπορούν να προσευχηθούν και να προσφέρουν το άναμμα της αγάπης και λύτρωσης τους, το άναμμα του κεριού τους.

3. Αρκετοί Κονιτσιώτες καθώς και αρκετά μέλη του συλλόγου οι καταγωγή τους είναι από την μακρινή ΚΑΠΠΑΔΟΚΙΑ, από τα χωριά ΜΙΣΤΙ, ΤΣΑΡΙΚΛΙ, ΦΑΡΑΣΑ.

Από τα ΦΑΡΑΣΑ καταγόταν ο ΧΑΤΖΗΦΕΝΤΗΣ όπως τον λένε ακόμη οι παππούδες που ζούνε ακόμη από τα ΦΑΡΑΣΑ της ΚΑΠΠΑΔΟΚΙΑΣ.

Ο ΑΓΙΟΣ ΑΡΣΕΝΙΟΣ Ο ΕΚ ΚΑΠΠΑΔΟΚΙΑΣ

Ο πατέρας του Ελευθέριος ή Χατζηλευτέρης από το προσκύνημά του στους άγιους τόπους, το επίθετί του Αννιτσαλήχος ή Αρτίδης (παρατσούκλι). Η μητέρα του Βαρβάρα από το γένος Φράγκου ή Φραγκοπούλου, με το παρατσούκλι Τσαπάρη. Ο Βλάσιος και ο Θεόδωρος (ο πατέρας Αρσένιος) έμειναν από μικρά ορφανά. Μια ημέρα ο Βλάσιος παρακίνησε τον μικρότερο Θεόδωρο και πήγαν στο πατρικό τους χωράφι που ήταν κοντά στον χείμαρρο Εβκάση. Ενώ περνούσαν τον χείμαρρο, το νερό παρέσυρε τον Θεόδωρο και ο Βλάσιος με κλάματα παρακαλούσε τον Άι Γιώργη, που ήταν κοντά στο παρεκκλήσι του. Ενώ έκλαιγε ο Βλάσιος και παρακαλούσε τον Άγιο να βοηθήσει, διότι τον έτυπε και η συνείδηση του, που αιτία ήταν αυτός να κινδυνέψει ο αδερφός του, ξαφνικά βλέπει ο Θεόδωρος δίπλα του, χαρούμενος πως ένας καβαλάρης σαν καλόγηρος τον άρπαξε από τον χείμαρρο και τον πήρε στο άλογό του και τον έβγαλε

έξω. Από τότε και μετά ο Θεόδωρος έλεγε ότι θα γίνει και αυτός καλόγηρος.

Ήταν ο ηλικιωμένος μοναχός που βοηθούσε κάθε άνθρωπο Τούρκο ή Χριστιανό, απόγονος των μοναχών που ασκήτευαν στις σπηλιές της Καππαδοκίας, και με ασειρέυτοι πίστη δίδασκαν τον Χριστιανισμό και διατηρούσαν τον Ελληνισμό.

Ήταν ο γέροντας εκείνος με το προορατικό χάρισμα, που πρόβλεψε την ανταλλαγή των πληθυσμών της Μικράς Ασίας, καθοδηγώντας τους για την προετοιμασία της προσφυγιάς, της κακουχίας τον ξεριζωμό το σκόρπισμα σε όλες της περιοχές της Ελλάδος καθώς τα ίδια του τα λόγια. Στην Ελλάδα όταν θα πάμε, εγώ θα ζήσω μόνο σαράντα ημέρες και θα πεθάνω σ' ένα Νησί.

Γέροντας με προορατικό χάρισμα, γέροντας που η διακριτική άσκηση πάντοτε συνοδευόταν με την ταπείνωση στον εαυτό.

Όπως λένε οι Φαρασιώτες και έγραψε ο γέροντας Παΐσιος, ακόμη και με νοήματα μάθαινε την πάθηση του αρρώστου, εύρισκε την ανάλογη ευχή, την διάβαζε και γινόταν καλά. Ωρες ατέλειωτες κάθονταν έγκλειστος με προσευχή και νηστεία, - δεν τραβούσε μόνον αυτός θείες ουράνιες δυνάμεις, όταν προσευχόταν, αλλά τον τραβούσαν και αυτόν στους ουρανούς Αγγελικές Δυνάμεις.

Προς το τέλος του γέροντα στο νοσοκομείο της Κέρκυρας,

"Μία ημέρα που τον είχε επισκεφθεί πάλι ο Πρόδρομος Κορτσινόγλου, (Χατζητσινής) γεννημένος το 1868 στα Φάρασα της Καππαδοκίας και κοιμήθη το 1960 στην Κόνιτσα, ψάλτης του, και ταπεινός ακόλουθος, του ζήτησε και τα ρούχα του, για να του τα πλύνει. Ο Γέροντας Πατήρ του απάντησε

- Τι να τα πλύνεις; Όχι αύριο, μεθαύριο στο χώμα θα μπούνε.

Ο Πρόδρομος δεν είχε καταλάβει και ξανά του λέγει

- Δώσ' μου τα να τα πλύνω, μια που τώρα είσαι άρρωστος και γέρος

Ο Γέροντας Πατήρ απάντησε

- Επειδή είμαι γέρος , δεν είμαι και καλόγηρος;

Πράγματι ήταν και καλόγηρος.

Εκείνη την ημέρα είδε ο Πρόδρομος μία ψείρα να περπατάει επάνω του και την πήρε με τρόπο, επειδή ήταν και άλλοι, να την σκοτώσει.

Ο Γέροντας Πατήρ φώναξε δυνατά

- " Μην, μην την σκοτώνεις την καμένη" και την πήρε αμέσως από το χέρι του, την έχωσε μέσα στα ρούχα του και του είπε

- " Άφησε την και αυτήν να φάει λίγη σάρκα, μια που τώρα βρήκε ευκαιρία να με πλησιάσει. Τι; μόνον τα σκουλήκια να την φάνε όλη την σάρκα;" . Έριξε μετά μια ματιά γύρω σ' όλους τους επισκέπτες και είπε

- "ΤΗΝ ΨΥΧΗ, ΤΗΝ ΨΥΧΗ να φροντίζετε περισσότερο και όχι ΤΗΝ ΣΑΡ-

ΚΑ, που θα πάει στο χώμα και θα την φάνε τα σκουλήκια".

Αυτό ήταν και το τελευταίο του κήρυγμα με το βαθύτερο νόημα της ζωής. "Έλα να αποχαιρετηθούμε, Πρόδρομε, γιατί μεθαύριο φεύγω για την άλλη ζωή.

Όταν λοιπόν είχαν περάσει και οι δικές του δύο ημέρες και ήρθε το "μεθαύριο" που θάφευγε ο αληθινός δούλος του Θεού Πατήρ Αρσένιος, αφού προηγουμένως κοινωνήσεν, έφυγε για την αληθινή ζωή κοντά στον Χριστό. Εκείνη την στιγμή δεν ήταν κανένας Φαρασιώτης δίπλα του. Δεν ήθελε να μένει κανείς κοντά του, για να μην τον περισπούν στην αέναο προσευχή του.

Αυτός ήταν ο Πατήρ Αρσένιος!

Μόνος, μικρός, με μόνη του Θεού την προστασία!

Μόνος, μεγάλος, δοσμένος μόνο στον Θεό και στην εικόνα Του!

Μόνος, στο τέλος της ζωής του με τον Θεό μόνον!

Ο Πατήρ Αρσένιος κοιμήθηκε στις 10 Νοεμβρίου 1924 σε ηλικία 83 ετών.

Η εκταφή του έγινε από τον Γέροντα Παΐσιο στην Κέρκυρα τον Οκτώβριο του 1958 και τα μετέφερε στην Κόνιτσα και το 1970 τα μετέφερε στο νεόχτιστο Γυναικείο Ιερό Ησυχαστήριο του Αγίου Ιωάννου του Θεολόγου, που βρίσκεται στην Σουρωτή της Θεσσαλονίκης

Όπως αναφέραμε και στις τρεις παραγράφους, η κάθε υπόσταση έχει την δική της σημαντική ξεχωριστή αξία

που συμφωνεί με την κάθε επιθυμία των ορθόδοξων πιστών. Κάθε μια έχει τη δικιά της θετική βάση και το δικό της ορθολογισμό.

Μικρός ναΐσκος, με υπόσταση, της, ΑΝΑΛΗΨΕΩΣ ΠΑΝΑΓΙΑΣ ΣΤΟΜΙΟΥ Ο ΑΓΙΟΣ ΑΡΣΕΝΙΟΣ Ο ΕΚ ΚΑΠΠΑΔΟΚΙΑΣ.

Έτσι νομίζουμε πως πράττουμε το σωστό, στο να διατηρήσουμε και να διασώσουμε ήθη και έθιμα, μάλιστα να είμαστε εμείς οι συνεχιστές επίσης της προφορικής μας παράδοσης, κάνοντας πράξη και θέτοντας την απόδειξη μας πως θα προσπαθήσουμε να είμαστε και εμείς αντάξιοι των παππούδων μας, των ανθρώπων εκείνων που διατήρησαν την ορθόδοξη χριστιανική τους πίστη στην μακρινή ΚΑΠΠΑΔΟΚΙΑ.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Θέλουμε να ευχαριστήσουμε τον κάθε έναν σας, και χαίρει στην εκτίμησή του συλλόγου μας, καθώς και στην μικρή μας κοινωνία, που με τον κάθε τρόπο σας μικρό ή μεγάλο βοηθήσατε για την πραγματοποίηση αυτού του έργου ανέγερσης του ναΐσκου.

Εμείς του διοικητικού συμβουλίου πέρα από την προσωπική μας εργασία, απλώς συντονίσαμε για την εκτέλεση του συνόλου των εργασιών. Οι θέληση και η δημιουργία ανήκει στο σύνολο του Κονιτσιώτη πολίτη. Εδώ θέλουμε να πούμε ένα μεγάλο ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ σε

όλους εσάς που με οποιονδήποτε τρόπο βοηθήσατε και θα βοηθήσετε για την ανέγερση και αποπεράτωση του ναΐσκου της ΑΝΑΛΗΨΕΩΣ ΠΑΝΑΓΙΑΣ ΣΤΟΜΙΟΥ ΑΓΙΟΥ ΑΡΣΕΝΙΟΥ ΕΚ ΚΑΠΠΑΔΟΚΙΑΣ.

Και φυσικά θέλουμε να ευχαριστήσουμε όλους εσάς, μέλη του συλλόγου, και μη, για την κάθε τόσο παρουσία σας σε οποιαδήποτε εκδήλωση του συλλόγου που δίνει πνοή, δύναμη, για την συνέχιση των κοινωνικών ιδεών του συλλόγου και την βοήθεια του σε κάθε πολίτη - άνθρωπο.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ Ανδρέας Γ. Χατζνεφραιμίδης, ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ Βασίλειος Σπ. Κυρτσόγλου, ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ Γεώργιος Χρ. Χατζηρούμης, ΤΑΜΙΑΣ Σάββας Σπ. Χατζηρούμης, ΕΦΟΡΟΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ Γεώργιος Κων. Κυρτσόγλου, ΜΕΛΟΣ Αντώνιος Φ. Γαϊτανίδης, ΜΕΛΟΣ Αθανάσιος Ι. Χατζηρούμης, ΜΕΛΟΣ Βασίλειος Γ. Χατζηρούμης.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Ο ΑΓΙΟΣ ΑΡΣΕΝΙΟΣ Ο ΚΑΠΠΑΔΟΚΗΣ Γέροντος Παΐσιου Αγιορείτου.
2. ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ " ΚΟΝΙΤΣΑ" ΟΔΟΙΠΟΡΙΚΟ ΣΤΗΝ ΚΑΠΠΑΔΟΚΙΑ Ανδρέας Γεωργίου Χατζνεφραιμίδης.
3. ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΟΡΘΟΔΟΞΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟ

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΑΝΔΡΕΑΣ Γ. ΧΑΤΖΗΦΡΑΙΜΙΔΗΣ

ΧΡΟΝΟΓΡΑΦΗΜΑ

- Ο Αγιασμός -

Ειρήνη Κίτσιου 12-6-2005

Εργάζομαι σε κεντρικό σημείο της πόλης, στο ισόγειο ενός διώροφου κτιρίου Ναπολιτάνικης Αρχιτεκτονικής.

Είναι τόσο έντονο το ιταλικό του στοιχείο, ώστε μόνον αυτό έχει το προνόμιο, εν μέσω τόσων άλλων κι ασύγκριτα ομορφότερων σπιτιών, να φιλοξενεί ενίοτε προσωπικότητες όπως του Φελίνι¹ και του γνωστού Μαρτσέλο². Συχνά-πυκνά από το δεύτερο πάτωμα ακούγεται και η μουσική του Νίνο Ρότα³ από το "8^{1/2}" και το "Ντόλτσε βίτα".

Πέρασε αρκετός καιρός ώσπου να συνηθίσω αυτούς τους εκλεκτούς επισκέπτες και τώρα πια μετά από είκοσι χρόνια, δεν δίνω καμιά σημασία στα πήγαινε έλα τους!

Χθες το πρωί, μόλις κάθησα στο τραπέζι μου κι άρχισα να δουλεύω, πίνοντας συγχρόνως και το καφεδάκι μου άκουσα ψαλμωδίες έξω ακρι-

βώς από το παράθυρο, στο σταυροδρόμι.

"Κατάσταση εντελώς σουρεαλιστική, όπως θα έλεγε και ένας φίλος μου μουσικός, αν αναλογιστούμε τη φοβερή κίνηση που έχει αυτό το κεντρικό σημείο της πόλης, καθ' όλη τη διάρκεια του εικοσιπενταώρου.

Κι εσείς οι ίδιοι θα απορείτε, και σας καταλαβαίνω που ήδη αρχίσατε ν' αμφιβάλετε για την κατάσταση της ακοής μου. Αλλά σας πληροφορώ ότι μόλις πριν δύο μέρες έτυχε να επισκεφθώ τον ειδικό γιατρό.

Ο Κύριος Κοντοψάλτης, αυτό είναι το όνομα του γιατρού μου, εξέτασε λεπτομερώς όλα τα όργανά μου, όσα εμπίπουν στην αρμοδιότητά του και με βρήκε υγιέστατη. Επιπλέον δεν παρέλειψε να επιστρατεύσει και τις πρακτικές του μεθόδους, στο τέλος της καθ' όλα επιστημονικής του εξέτασης, στις οποίες σημειωτέον,

1. Φελίνι Φεντερίκο: (1920-1993) Σκηνοθέτης του κινηματογράφου. Δημιουργός με ποιητικό όραμα και λεπτή ειρωνία. Στις ταινίες του παρουσιάζει μέσα από μπαρόκ εικόνες έναν κόσμο φαντασιώσεων και αναμνήσεων εκφράζοντας έτσι τη μοναξιά του ανθρώπου στους κόλπους μιας παρηκμασμένης κοινωνίας.

2. Μαρτσέλο: Ο Μαρτσέλο Μαστρογιάννη.

3. Νίνο Ρότα: (1911-1979) Ιταλός συνθέτης. Συνέθεσε δημοφιλέστατες και εκλεπτυσμένες μουσικές επενδύσεις για 16 ταινίες του Φελίνι καθώς όπερες και ορχηστρικά κομμάτια.

βασίζει επίσης τις διαγνώσεις του.

Για το λόγο αυτό, άρχισε με μικρά πηδηματάκια να πηγαίνει πότε από το ένα και πότε από το άλλο μου αφτί, σαν την Πινακοτή, και να μου σιγοτραγουδά τη λέξη “Αμερική”!!

Ο γιατρός εκείνη τη μέρα φαίνεται ότι είχε “άγιο”, γιατί αν αντί για μένα, που δεν είμαι παρα μόνο μια φιλόμουση γυναικούλα είχε άλλο πελάτη, ένα ασυμβίβαστο κομμουνιστή, υποθέσουμε, δεν θα το γλίτωνε το μπερντάχι.

Φανταστείτε ότι αυτή η εμμονή του στη λέξη “Αμερική”, εξόργισε ακόμη και μένα, γιατί αυτός είχε την κουτοπονηριά να πιστεύει, ότι διαλαλώντας ένα τόσο ενοχοποιημένο όνομα, αυτόματα αυτό απαλασσόταν κι απ’ την ενοχή του!

Ωστόσο η φωνή του ήταν εξαίσια, κι όσο κι αν αυτό το πήγαινε-έλαστα αυτιά μου είχε την βιαιότητα του τεχνάσματος και μάλιστα επιβεβαρυμμένου με όλες τις ενοχές της Αμερικής φαινόταν να μου τραγουδά ένα υπέροχο τραγούδι.

Σ’ αυτή την υπέροχη φωνή καμία κυρίαρχη ιδιότητα δεν απέκλειε την τελειότητα του συνόλου. Ο γιατρός ήξερε και συνένωνε στον ίδιο βαθμό την ευαισθησία, την καθαρότητα του

ήχου, την ακρίβεια της κίνησης και του τόνου της φωνής, την ψυχή και τη γνώση, με την επέμβαση της λογικής και το συναίσθημα. Ω! ο γιατρός μου είναι η προσωποποίηση της απόκρυφης ποίησης, που μονίμως διαφεύγει από όσους την αναζητούν εναγωνίως.

Ο κύριος Κοντοψάλτης, εκείνη τη μέρα υπήρξε πραγματικά τυχερός. Αφ’ ενός διότι είχε διαφύγει τον κίνδυνο ενός φανατικού αντιαμερικάνου, κάποιου δηλαδή που είχε βάλει αμέτι-μουχαμέτι να ξεκάνει την Αμερική, έστω και σε ιδεατό επίπεδο, αφ’ ετέρου του έτυχε κάτι ανέλπιστο, μία ασθενής με διαίσθηση, κάτι σαν αυτή την “ευθυκρισία” που πραγματεύται ο Καρτέσιος⁴ και που είναι ένα πράγμα συνηθισμένο και στους πιο απλούς ανθρώπους ακόμη εκείνος που την διαθέτει να μην είναι τόσο βλάξ, ώστε να την διαψεύδει με την πρώτη ευκαιρία.

Πιστή λοιπόν στην αλήθεια και αμετάκλητη διαίσθησή μου, τον ρώτησα.

- Κόντρα τενόρος⁵, γιατρέ μου;

- Όχι, δυστυχώς, απάντησε αυτός λυπημένα. Απλός ψάλτης

- Δεξιός φαντάζομαι, στη Μητρόπολη, είπα εγώ.

- Αριστερός στον Αϊ Γιάννη και με-

4. Ρενιέ Ντεκάρτ: (Descartes) 1596-1650. Γάλλος φιλόσοφος μαθηματικός και φυσικός. Εδώ, αναφορά στο έργο του “Λόγος περί της Μεθόδου” 1637.

5. Κόντρα Τενόρος: Υψηλότερος τενόρος κατά μία οκτάβα.

ρικές φορές και στην Αγία Αικατερίνη, είπε αυτός

Χάρηκα διότι έστω κι έτσι, η φωνή του γιατρού δεν πήγαινε χαμένη.

Του έδωσα το χέρι μου.

- Συγχαρητήρια γιατρέ μου και εις ανώτερα!

Τα μάτια του έλαμψαν και για “ευχαριστώ” μου επαίνεσε, κάπως βάρβαρα είναι αλήθεια, την εκλεπτυσμένη ακοή μου:

- Έχετε αυτί ραντάρ, κυρία μου!

Φαίνεται όμως ότι ευχαριστήθηκε πολύ, γιατί στο τέλος μου μείωσε εξαιρετικά και την τιμή της επίσκεψης.

Μεταξύ μας, αντ’ αυτού θα προτιμούσα να μου τραγουδούσε μια άρια από τα “κατα Ματθαίον πάθη” του Μπαχ, γιατί η φωνή του έχει την εσωτερικότητα αυτής του Αντρέα Σολ και την μελαγχολία αυτής του δικού μας Άρη Χριστοφέλλη⁶. Αλλά εύχομαι να το κάνει και σπίτι του συχνά, επειδή θα ήταν κρίμα μια τέτοια φοβερή φωνή, να μην ξεδιπλώνει το μεγαλείο της πάνω στη γεωμετρικά ισορροπημένη μουσική του Μπάχ και να μην απολαμβάνει την “κοσμική” αρμονία της. Φαντάζομαι ότι μετά από όλα αυτά που σας διηγήθηκα, να σας έφυγε και η παραμικρή αμφιβολία που τυχόν θα είχατε, σχετικά με την αρτιότητα της ακοής

μου. Άλλωστε άλλη είναι η αγία-τρευτη πληγή μου! Είναι αυτή μου η περιέργεια, που χθες με οδήγησε αμέσως στο παράθυρο και τράβηξα λιγάκι το στόρι για να δω τι γινόταν επιτέλους εκεί έξω. Κοίταξα λοιπόν και να τι είδα:

Ο παπάς της ενορίας μου διάβαζε ευχές, κρατώντας την αγιαστούρα με το δεξί του χέρι, εμπρός σ’ ένα πολυτελέστατο κόκκινο αυτοκίνητο μάρκας Μ.... Ο κάτοχός της, ένας κύριος με τα όλα του αλλόφρων και ιδιαίτερα εκνευριστικός πήγαινε πάνω-κάτω.

Άνοιξε τις πόρτες της, το καπώ της μηχανής, το πρι-μπαγκαζ, έβαλε σε λειτουργία τους υαλοκαθαριστήρες, άναψε τα φώτα πορείας και σαν επισφράγισμα όλων αυτών, έθεσε σε λειτουργία και τα τέσσερα φλας του αυτοκινήτου!

Αν κατά τύχη ελευθέρωνε και το χειρόφρενο, θα πίστευα ότι και οι δύο, παπάς και ποιμνιο σχεδίαζαν, αφού εμπυχώσουν πρώτα το όχημα, να το απογειώσουν μ’ όλο τον οπλισμό του! Ο κύριος αυτός μου έδινε και όχι άδικα, την εντύπωση ενός μαριονετίστα, που προσπαθούσε να εμπυχώσει σύμφωνα με τους κανόνες ενός αθέατου θεάτρου την κούκλα του, γιατί φαινόταν να αντλεί την ματαιοδοξία του, η οποία ξεχίλι-

6. Αντρέας Σολ - Άρης Χριστοφέλλης: Κόντρα Τενόροι, διάσημοι στις μέρες μας.

ζε από παντού, από μυστικά που κατείχε μόνο αυτός, μυστικά που εγώ αγνοούσα παντελώς, το ίδιο κι ο ιερέας που έκανε ένα συνηθισμένο αγιασμό, σύμφωνα με το τυπικό της εκκλησίας.

Αλλά δυστυχώς η προσπάθειά του αυτή, δεν φαινόταν να καταλήγει πουθενά, όπως και στο κουκλοθέατρο, όπου το μόνο που τονίζεται τελικά, είναι αυτή η αντίθεση του έμψυχου με το άψυχο, κάτι εντελώς απογοητευτικό για όλους μας, αφού όλα αυτά συνιστούν μια γελειογραφία της ζωής κι όχι αυτήν την ίδια, όπου το κάθε τι έχει τη θέση του.

Αν τουλάχιστον αυτός ο καθως πρέπει κύριος ήταν έστω και ελάχιστα γνώστης της Τέχνης του γιαπωνέζικου “Μπούνρακου”⁷ η στάση του σ’ αυτή την περίπτωση θα ήταν, αν όχι, ο,τιδήποτε άλλο, τουλάχιστον αξιοπρεπής και σεμνή.

Βλέποντας τον ιδιοκτίτη του αυτοκινήτου να έχει ψυχάσει επιτέλους και να έχει μετατρέψει το ελεύθερο

ήθος του, το τόσο αντίθετο με τα αυστηρά δόγματα της θρησκείας μας, σε χριστιανική ηδύτητα μελαγχόλησα, κι αυτό γιατί είχα την εντύπωση ότι ενέπλεκε τον Παντοδύναμο σε μια υπόθεση πολύ προσωπική, αφού γι’ αυτόν το αυτοκίνητο δεν είναι ένα απλό μέσο μεταφοράς, αλλά το έχει ήδη μεταμορφώσει σε Φετίχ.

Ο Αγιασμός τελείωσε αφού με την αγιαστούρα του ο παπάς άγιασε όλα τα εμπλεκόμενα μέρη του αυτοκινήτου, καθ’ υπόδειξη βεβαίως του ιδιοκτήτη του, που έδειχνε μάλιστα με ιδιαίτερη επιμονή προς τον συμπλέκτη, ίσως γιατί ειδικά εκεί, αυτή η πολυτελέστατη Μ... είχε κάποιο πρόβλημα!

Ο κύριος αυτός λοιπόν, μ’ ένα χαμόγελο που φανέρωνε ότι είχε προπολλού κάνει το διδακτορικό του στην αναίδεια, έβαλε ένα εικοσάρικο στην τσέπη του παπά κι έφυγε βιαστικά μαρσάροντας επιδεικτικά, χωρίς ο παπούλης να προλάβει ν’ αγιάσει και το ξερό του το κεφάλι!

7. Μπούνρακου: Παραδοσιακό γιαπωνέζικο θέατρο μαριονέτας. Εμφανίστηκε στα 1700 π.Χ. και αναπαριστά κυρίως δραματικές καταστάσεις. Παίζεται με ξύλινες κούκλες το πρόσωπο των οποίων είναι ανέκφραστο και η έμφαση δίνεται στις χειρονομίες. Λόγω των εκφραστικών χρειάζονται δέκα χρόνια για την εκπαίδευση ενός μαριονετίστα.

Το “Μπούνρακου” δεν χρησιμοποιεί ούτε την απόκρυψη ούτε την εμφατική φανέρωση των μέσων του. Απαλλάσσει έτσι την ερμηνεία του ηθοποιού από κάθε ιερή μούχλα και καταλύει τον μεταφυσικό δεσμό που εγκαθιδρύει η Δύση ανάμεσα στην ψυχή και το σώμα, την αιτία και το αποτέλεσμα, τον κινητήρα και τη μηχανή τον θεατρικό παράγοντα και τον ηθοποιό, τη Μοίρα και τον άνθρωπο, τον θεό και το δημιουργήμα.

Όμως αγαπητοί μου αναγνώστες, επειδή εγώ δεν είμαι δομημένη από πέτρα κι επηρεάζομαι πολύ εύκολα μάλιστα, όλο το βράδυ δεν κοιμήθηκα.

Και μη νομίζετε ότι σκεφτόμουν αυτόν τον Κύριο, τον τόσο τυπικό με τα δόγματα της εκκλησίας μας, αλλά πως να σας το πω, από χθές ξαφνικά αναζωπυρώθηκε και η δική μου ματαιοδοξία.

Κι εκεί που νόμιζα ότι την είχα ε-

ξολοθρεύσει προ πολλού, τώρα εξ αιτίας αυτού του Κυρίου επέστρεψε δριμύτερη κι είναι ικανή να φθάσει μέχρι και ... Δευτέρα Παρουσία, κι ας ωρύεται ο Μπάϋρον και μέσα απ' τον τάφο του ακόμα:

“Λένε πως η Αθανασία της ψυχής είναι ένα grand reutette παραμένει όμως grand. Όλοι καταφεύγουν σ' αυτήν, τα πιο ηλίθια, ανιαρά, ακρεία ανθρώπινα δίποδα, πιστεύουν ακόμα πως είναι Αθάνατα”⁸.

8. Από τα ημερολόγια του Λόρδου Μπάϋρον (25 Ιανουαρίου 1821).

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Κόνιτσας

Η Παγκόσμια Ημέρα του Περιβάλλοντος, μας δίνει την αφορμή να αναλάβουμε πρωτοβουλίες που βοηθούν περισσότερους ανθρώπους να συνειδητοποιήσουν πως ο κίνδυνος καταστροφής του πλανήτη γη και όσων ζουν πάνω σ' αυτόν, είναι πολύ κοντινός πλέον.

Η γη μας δημιουργήθηκε εδώ και 4,6 δισεκατομμύρια χρόνια και κινδυνεύει να καταστραφεί από τη δράση των ανθρώπων τα τελευταία 100 χρόνια.

Το Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Κόνιτσας όλο το χρόνο εργάζεται για την ευαισθητοποίηση των παιδιών και των πολιτών σε θέματα περιβαλλοντικά.

Με αφορμή την ημέρα του περιβάλλοντος οργανώνει, σε συνεργασία με το 2ο Δημοτικό Σχολείο Κόνιτσας εκδηλώσεις στην πλατεία, σήμερα 6 Ιουνίου 2005. Οι εκδηλώσεις περιλαμβάνουν: α) φύτεμα λουλουδιών, β) διανομή εντύπων με θέμα:

- Εξοικονόμηση ενέργειας
- Μερικές πρακτικές συμβουλές για τη χρήση του Ι.Χ.
- Κινητά τηλέφωνα και επίδραση στον ανθρώπινο οργανισμό.

Ένα γράμμα στο Περιοδικό "ΚΟΝΙΤΣΑ"
για το Δάσκαλο ΤΑΚΗ ΣΤΕΡΓΙΟΥ

«**Μ**ήν αποκολουθήσεις το μονοπάτι. Πήγαινε εκεί που δεν υπάρχει κι άσε τα ίχνη σου». Έτσι, θα μπορούσα ν' αρχίσω να γράφω για το Δά-

σκαλο Τάκη Στεργίου. Όχι αντί μνημοσύνου που λένε, αλλά για την μακριά πορεία θύμησης. Για το μονοπάτι το δικό του που με πολύ αγώνα άνοιξε εδώ και πολλά χρόνια πριν. Κι είναι ακόμα καινούργιο στη σκέψη μου σήμερα για κείνον. Γιατί καινούργιο είναι κάθε διαχρονική πράξη που ξεκινά απ' την προσωπική προσπάθεια και γίνεται πανανθρώπινη αντίληψη. Γιατί ο Δάσκαλος, ο καθένας που πορεύεται μέσα στη δική του αγωνία, είναι ένας ερημίτης που μοιάζει υποταγμένος στους βαθύτερους νόμους της φύσης και μέσα απ' τα συυτελεσμένα γεγονότα στέκει κιόλας καταμεσής στην αληθινή ζωή.

Ο αγωνιστής Δάσκαλος Τάκης Στεργίου προκάλεσε την εποχή του. Γιατί ήταν πέρα απ' την εποχή του. Δεν ήταν παρά πλάστης των πράξεων. Τι σημασία έχουν λοιπόν οι πράξεις; Κι εκείνος τι σημασία είχε άραγε;... Κάθε τι είχε αρχίσει μ' εκείνον και μερικούς άλλους Δασκά-

λους. Η γεμάτη αστραπιές υφή της σκέψης τους, η ποιότητα του υλικού τους. Και μπήκαν όλοι εκείνοι στη σειρά των εκλεκτών για την αναδημιουργία ενός ιστορικού παρελθόντος. Μέσα απ' τις βαθιές εκδηλώσεις του πνεύματός τους, του κάθε πνεύματος, ο άνθρωπος αγγίζει τα θεμέλια της φύσης του και καταφέρει να αποκτάει ο κόσμος στον οποίο ζει το νόημα που στερείται. Αυτοί ήταν οι δάσκαλοι της μικρής μου πατρίδας.

Καθόταν πολλά πρωϊνά ανάμεσα στους συγχωριανούς - στο Μελικό της Καστάνιανης. Το βλέμμα του προσδιορισμένο μπροστά το χαμόγελο αδιόρατο.

Τον έβλεπα ίσως να λέει: Χρειαζόμαστε να υπάρχει μια προοπτική αμφισβήτησης, μια διάθεση αντίστασης σε μια υπόθεση με βάθος χρόνου. Η εικόνα κάθε αληθινής πράξης, η δύναμη κάθε αληθινού αισθήματος ανήκει άλλο τόσο στην αιωνιότητα ακόμα κι όταν κανείς δεν τη βλέπει, δεν τη γνωρίζει, ούτε την έχει καταγράψει για να την παραδώσει στις επόμενες γενιές.

Στην αιωνιότητα δεν υπάρχουν επόμενες γενιές. Ο Δάσκαλος Τάκης

Στεργίου πέρασε στην αιωνιότητα, μέσα απ' την ομορφιά της αμφισβήτησης. Όταν αντιλήφτηκε ότι τα κύματα ανθρώπων ήταν μια χορογραφία ματαιότητας...

Κι εγώ αναρωτιόμουν καθώς έτσι τον έβλεπα ν' ατενίζει μπροστά.

Είμαστε μέρος του προβλήματος ή της λύσης του;

Μέσα σ' αυτό το ερώτημα μας έκανε να πιστέψουμε, μέσα από τις πράξεις του πάνω απ' όλα, στη δημιουργία του νέου ανθρώπου.

Γιατί "το πάθος των ανθρώπων σήμερα είναι να δέχονται την ευχαρίστηση μέσα απ' το ψεύτικο. Το πρόβλημα λοιπόν είναι πώς θα διαμορφώσουμε ενεργούς πολίτες, σκεπτόμενους ανθρώπους.

Να φτιάξουμε εμείς οι άλλοι δάσκαλοι την ακίδα που θα ξύνει τα ενεργά κατάλοιπα. Τον πρόσεχα πολλές φορές καθώς καθόταν εκεί, στην ίδια θέση πάντα. Η πίκρα της διάψευσης παιδαγωγεί και μορφώνει τη ζωή μας. Ήταν σαν νάλεγε, ότι είμαστε για ένα έργο περισσότερο αναγνωρίσιμο. Για κάθε απόκτηση και μεταβίβαση γνώσης υπάρχει ο έρωας. Ο έρωας για το διδασκόμενο αντικείμενο που αναγκαστικά περνά μέσα από την ιδιαίτερη ουσιαστική σχέση μεταξύ διδάσκοντος και διδασκόμενου. Κι όμως ο κόσμος μας! ένας κόσμος όπου το θέαμα είναι η

υπέριστη συμβολική αυθεντία. Όλα τείνουν στο να καταστρέψουμε τις φυσιολογικές συνθήκες μάθησης και συμπεριφοράς και να πετύχουμε από τον μαθητή τον πολιτικά χρησιμοποιήσιμο παραλογισμό.

Δάσκαλε τι έχει απομείνει! Να περνάνε τη σιωπή μας σαν αδυναμία; Μίλησέ μας για κείνα τα δυνατά χρόνια. Πώς μπορέσατε μέσα στο φαύλο κύκλο εξουσίας των καιρών σας πιεσμένοι - για ό,τι ωραίο κι αληθινό κουβαλούσατε μέσα σας - από παντού, να διατηρήσετε από μόνοι σας τη σημαντική ιδιότητα του Δασκάλου! Σαν νάθελε να πει: Το έργο μας, το έργο του καθενός μας βοηθάει ν' αντέξουμε το βάρος της ύπαρξής μας. Με μια λέξη κλειδί, η φράση "απελπισμένο θάρρος" λέμε ότι η διδασκαλία είναι ό,τι πιο τιμητικό μπορεί να κάνει κανείς. Ο οραματιστής Δάσκαλος είναι το είναι, το νοείν και το πράττειν.

Σχέση ποιητική με τη ζωή.

Διέβλεπε ίσως πάντα σε κάθε φαινόμενο της κάθε εποχής την ενότητα των αντιθέτων της.

Έτσι ήταν πάντα κι έτσι θάναι. Ο κόσμος, οι εποχές, το χρήμα κι η δύναμη ανήκουν στους μικρούς ανθρώπους, στους ρηχούς ανθρώπους. Στους υπόλοιπους, στους αληθινούς ανθρώπους, τίποτα. Το μόνο που τους ανήκει είναι ο θάνατός

τους.

Αλλά η εικόνα κάθε αληθινής πράξης... ανήκει άλλο τόσο στην αιωνιότητα. Η εικόνα της επανάστασης είναι ο κύριος χαρακτήρας του ιδανικού γιατί τείνει στο μέλλον.

Το καθήκον είναι των ειδικών να ορίσουν και να επιβάλλουν τις παιδαγωγικές και υλικές συνθήκες για τη διάλυση της λογικής.

“Σε τι είδους παιδιά θα αφήσουμε τον κόσμο;” είναι αυτό στο εξής το εκπληκτικό ερώτημα. Τώρα πρέπει να μάθουμε εσωτερικές δημιουργίες. Η νέα πραγματικότητα, δηλωμένη.

Κι εμείς πάλι αναρωτιόμαστε! Πόσο μπορώ στις καινούργιες δυνατότητες; Η πολιτική είναι υποκριτική στην παιδεία από έλλειμμα διανόησης. Οι άνθρωποι Δάσκαλοι, όλοι αυτοί της γενιάς τους που επωμίστηκαν πορείες δύσκολες χρεωμένοι για χρόνια την αντίστασή τους, είναι τα δικά μας πρόσωπα που λειτούργησαν μέσα σε μια πραγματικότητα, με όλα τα στοιχεία μπροστά τους.

Κι εκεί η μάχη. Η εργασία που γίνεται χωρίς εγωϊστικό συμφέρον ε-

ξαγνίζει τη σκέψη. Οι ευγενικές πράξεις που λυτρώνουν την ανθρωπότητα, θυμίζοντάς μας ότι για την ύψιστη αξία της ζωής ο άνθρωπος μόνο στην ουτοπία χωράει. Και οι πράξεις μας αποφασίζουν για μας. Να αγαπητοί δάσκαλοι, συνεχίστε να αντιστέκεστε.

Κάποια στιγμή, σήμερα που γράφω, ο Δάσκαλος και νονός μου Τάκης Στεργίου πέρασε μέσα στη συνείδησή μου. Συνέβαλε στο να βρεθώ σε αρκετές ώρες αυτογνωσίας και ιδιοβουλίας.

Η ιδιοβουλία είναι η υποταγή στην ίδια βούληση, η μυστηριώδης δύναμη εντός του καθενός που τον κεντρεύει να ζει και τον βοηθάει στην ανάπτυξή του, ο μίσχος που αναπτύσσεται, άνοιξη που είναι.....

“Ας πιούμε ξανά για όλα όσα χάνονται και βρίσκονται· την ελευθερία, τις αλυσίδες, τη χαρά κι αυτή την κρυμμένη τρυφερότητα που μας σπρώχνει να ψάχνουμε σ’ ολόκληρη τη γη”.

Έτσι σε αποχαιρετώ Δάσκαλε και νονέ μου, Τάκη Στεργίου.

ΑΡΕΤΗ ΠΑΠΑΧΡΗΣΤΟΥ

**Μην ξεχνάτε
τη συνδρομή σας.
Είναι το στήριγμα
του περιοδικού μας**

ΣΤΟ 40ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

Δύο περιβαλλοντικά προγράμματα που κυκλοφορούν σε βιβλία, παρουσιάσθηκαν

ΤΑ ΚΕΙΜΕΝΑ ΕΙΝΑΙ ΤΗΣ ΗΠΕΙΡΩΤΙΣΣΑΣ Δ/ΝΤΡΙΑΣ
Κ. ΙΩΑΝΝΑΣ ΜΑΡΓΑΡΙΤΗ-ΜΠΟΥΣΜΠΟΥΛΑ

ΤΗ ΔΕΥΤΕΡΑ, 13 Ιουνίου 2005, στις 7.30 μ.μ., στο αμφιθέατρο του 40ού Δημ. Σχολείου Αθηνών (Μομφεράτου κ. Πατρ. Ιερεμίου, Γκύζη), οι μαθητές και οι μαθήτριες παρουσίασαν δύο Περιβαλλοντικά προγράμματα.

Ήταν η “θάλασσα πηγή ζωής” και “Το σχολείο που

ΡΕΠΟΡΤΑΖ
ΛΕΥΤΕΡΗΣ Β. ΤΖΟΚΑΣ

μ’ αρέσει” σε κείμενα της Ηπειρώτισσας (Κόνιτσα - Ιωαννίνων) εκπαιδευτικού, Δ/ντριας του 40ού Σχολείου κ. Ιωάννας Μαργαρίτη - Μπούσμπουλα, που κυκλοφορούν σε βιβλία με τη χρηματοδότηση ΥΠΕΘ-Παν/μιο Αιγαίου: Σχολικά Προγράμματα Περιβαλλοντικής Εκπ/σης και τη συνδρομή του Συλλόγου Γονέων και Κηδεμόνων.

ΜΕ ΤΗΝ ΕΙΣΟΔΟ στο 40ο Δ. Σχολείο βλέπεις τις αλλαγές και τις βελτιώσεις που έγιναν, “καθώς ήταν άχρωμο και εξαιρετικά επιβαρυνμένο από την καθημερινή χρήση” σημειώνει η κ. Μαργαρίτη στην “Εισαγωγή” στο βιβλίο: “Το σχολείο που μ’ αρέσει”. “Τρία χρόνια μετά-συνεχίζει- δεν είναι πια ένα συνηθισμένο γκρίζο σχολείο. Έγινε χρωματιστό, όμορφο, χαρούμενο. Τα ξερά, μικρά παρτέρια πλάτυναν,

ζωντάνεψαν, γέμισαν χρώματα κι ευωδιές. Τα λουλούδια, οι πρασινάδες, οι ζωγραφισμένοι τοίχοι, ο μικρός καταρράκτης, οι λιμνούλες μας ταξιδεύουν μακριά από την τσιμεντούπολη. Οι αλλαγές βασίστηκαν στις προτά-

σεις των μαθητών, που έγιναν στο πλαίσιο του περιβαλλοντικού προγράμμα-

τος. Υλοποιήθηκαν με τη συνεργασία όλων ανεξαιρέτως των μελών της σχολικής κοινότητας, μαθητών, δασκάλων, γονέων, φίλων του σχολείου και με το συντονισμό του Γ.Π.Ε. της Α΄ Δ/σης Π.Ε. Αθηνών”.

Το ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ είχε δύο μέρη. Το Α΄ πραγματοποιήθηκε στο αμφιθέατρο του Σχολείου και ακούστηκε μέσα σε νεκρική σιγή το τραγούδι “Προσκυνητής” (Αλκ. Ιωαννίδη), που εμφανίστηκαν οι μαθητές της Έκτης τάξης του ολοήμερου με αναμμένα φωναράκια και τραγούδησαν. Ακολούθησε η “Προσευχή” του Γ. Ρίτσου απ’ τον μαθητή Παν. Αρμένη.

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ για τα περιβαλλοντικά προγράμματα και χαιρετισμό έκανε η Δ/ντρια του Σχολείου, Ηπειρώτισσα κ. Ιωάννα Μαργαρίτη. Ακούστηκε το ποίημα της Θ. Χορτιάτη με τίτλο: “Τα

παιδιά της γης” και τα παιδιά της Τετάρτης μας ταξίδεψαν στη χώρα των παραμυθιών μέσ’ απ’ το περιβαλλοντικό πρόγραμμα και παρουσιάσθηκε το βιβλίο “θάλασσα, πηγή ζωής” που ζωτάνεψαν θεατρικά κάποιες εικόνες με την καθοδήγηση της καθηγήτριας θεατρικής αγωγής Άννας Καρναβά. Θαλασσινά τραγούδια πλημμύρισαν την αίθουσα από τα παιδιά της Τετάρτης και Πέμπτης τάξης με τη διδασκαλία της Ζ. Κοντώση.

Η ΕΙΣΗΓΗΣΗ της Μ. Δημοπούλου, υπεύθυνης περιβ. Εκπ/σης Α΄ Δ/σης Π.Ε. Αθηνών είχε θέμα: “Η σημασία της περιβαλλοντικής Εκπ/σης στο Δημ. Σχολείο” και σύντομο χαιρετισμό απνύθνε η Ζωή Σπυροπούλου, Σχολική Σύμβουλος και συγγραφέας.

ΤΑ ΑΦΙΕΡΩΜΑΤΑ που μοιράσθηκαν σε όλους τους μαθητές και γονείς, τους πολλούς προσκεκλημένους, ανθρώπους της Εκπαίδευσης, των Γραμμάτων και Τεχνών, που είχε την καλοσύνη η Δ/τρια και ο Σύλλογος Γονέων και Κηδεμόνων να προσφέρουν, είναι αξιόλογα έργα. Εκεί βρίσκονταν και άνθρωποι από την Ανεξάρτητη Αρχή που δημιουργήθηκε το 1997 ο “Συνήγορος του Πολίτη”, που απ’ τον Ιούλιο του 2003 λειτουργεί ένα νέο τμήμα, ο Κύκλος Δικαιωμάτων του Παιδιού, που ανέλαβε το ρόλο του Συνηγόρου του Παιδιού στην Ελλάδα. Ακόμη υπήρχαν μέλη της κοινωνικής οργάνωσης νέων “Άρσις”, που δραστηριοποιούνται και στη γειτονική χώρα Αλβα-

νία.

ΤΟ Β΄ ΜΕΡΟΣ του προγράμματος πραγματοποιήθηκε στην αυλή του Σχολείου. Οι παραδοσιακοί χοροί της Ηπείρου και η μουσική με τη φωνή του ηπειρώτη τραγουδιστή Σάββα Σιάτρα μας ταξίδεψε νοερά στην πατρίδα με “της πικροδάφνης τον ανθό” “Κοφτός Γιαννιώτικος” και τα “Παλαμάκια”, από μαθητές και μαθήτριες. Ακολούθησαν οι Μοντέρνες χορογραφίες και το Λαϊκό πρόγραμμα με “Καρσιλαμά”, “Χασάπικο” και “Χασαποσέρβικο” κι έκλεισε το θαυμάσιο πρόγραμμα με το κεφάλτο τραγούδι “Καλοκαιρινές Διακοπές” (Ν. Καρβέλλα), που απέδωσαν όλοι οι μαθητές και οι μαθήτριες του 40ου Δημ. Σχολείου Αθηνών.

ΑΞΙΖΟΥΝ πολλά συγχαρητήρια στην Ηπειρώτισσα Δ/τρια Γιάννα Μαργαρίτη - Μπούσμπουλα και τους συνεργάτες εκπαιδευτικούς, που αναγνωρίζεται η δουλειά που γίνεται. Έμαθαν να συνεργάζονται να λύνουν ήρεμα τις διαφορές τους. Εστίασαν αυτά που τους ενώνουν. Οι άνθρωποι ήρθαν πιο κοντά και ξανάρχισαν να ονειρεύονται. Αφού τα ζωγραφισμένα όνειρα των παιδιών του 40ου Δημ. Σχολείου της Αθήνας, άλλαξαν την όψη ολόκληρης της γειτονιάς. Γεμάτα με άνθη, πρασινάδες κι ευωδιές είναι τα μπαλκόνια, οι ταρατσες, τα κάγκελα και η αυλή του Σχολείου. Μπράβο!..

ΛΕΥΤΕΡΗΣ Β. ΤΖΟΚΑΣ

**Με αφορμή την επανέκδοση του Βιβλίου
«ΤΑ ΚΟΝΙΤΣΙΩΤΙΚΑ» Χ. Ν. ΡΕΜΠΕΛΗ
ΓΟΡΓΟΠΟΤΑΜΟΣ Ή ΤΟΥΡΝΑΒΟ**

Πρίν 45 ακριβώς χρόνια, χαρούμενος πήρα το διορισμό μου από τον Επιθεωρητή Δημοτικών Σχολείων Κονίτισης, για το Μονοτάξιο, έτσι λεγόταν τότε τα ολιθέσια Δημοτικά Σχολεία, Δημοτικό Σχολείο Γοργοποτάμου Κονίτισης.

Σοβαρός και ολιγομίλητος ο τότε Επιθεωρητής μου μακαρίτης σήμερα, σε τόνο διαταγής μου είπε: “Θα πάτε στο Δημοτικό Σχολείο Γοργοποτάμου, θ’ αναφέρετε ανάληψιν υπηρεσίας, πρωτόκολλο παραλαβής και παραδόσεως του Σχολείου κατά τα κεκανονισμένα. Εκεί θα περάσετε ωραία, έχει καινούργιο Σχολείο καλούς μαθητές και καλούς χωριανούς”.

Ουδέν έτερον. Δεν ρώτησα κατά πού πέφτει αυτό το χωριό και πώς ακριβώς θα πάω; Το ίδιο ολιγομίλητοι και σοβαροί και οι βοηθοί του κ. Επιθεωρητή.

Πήρα το διορισμό μου και κατ’ ευθείαν στο Πρακτορείο. Ζήτησα ένα εισιτήριο για το Γοργοπόταμο. “Μέχρι τη Βούρμπιανη θα πάτε με το λεωφορείο, απ’ εκεί και πέρα, για το Τούρναβο με τα πόδια” μου’πε ο εισπράκτορας ταμίας του ΚΤΕΛ. Μα τι

“λέτε” Κύριε του απαντώ, εγώ για το Γοργοπόταμο θέλω να πάω κι όχι για το Τούρναβο. Χαμογέλασε πονηρά και μου είπε: “Είσαι και δάσκαλος και δεν γνωρίζεις το Τούρναβο; Κάθισα στο Καφενείο του ΚΤΕΛ. Ένας μεσήλικας με γυαλιά κονδρά με πλησίασε. “Θα πάμε παρέα στο Τούρναβο. Είμαι απ’ εκεί, μου είπε”. Κοντά στο Λισκάτσ’ είναι (σημερινό Ασημοχώρι). Τάχασα. Νιράπηκα. Κοκκίνισα. Με κατάλαβε ο συνομιλητής μου. Και συνέχισε: είμαι ο Γραμματέας της Κοινότητας, θα περάσουμε καλά. Γοργοπόταμος και Τούρναβο είναι το ίδιο. Να μην τα πολυλογώ φθάσαμε στο χωριό και το βράδυ κοιμήθηκα στο σπίτι του Γραμματέα. Εκεί ο γραμματέας, απόφοιτος του Σχολαρχείου Βούρμπιανης-καλλιγράφος και διαβασμένος άνθρωπος- μου εξήγησε πως τα χωριά της επαρχίας Κόνιτσας, έχουν διπλά ονόματα. Τα γράφει αυτά πολύ καλά στο βιβλίο του “ΤΑ ΚΟΝΙΤΣΙΩΤΙΚΑ”, ο αείμνηστος συναδελφός σας ΧΑΡΑΛ. Ν. ΡΕΜΠΕΛΗΣ” από τη Βούρμπιανη. Είναι ένα υπέροχο βιβλίο, να, το έχω κι εγώ και μου το’δειξε.

Αφού τακτοποιήθηκα κι ανάφερα

τα κεκανονισμένα, σε δυό μέρες κατέβηκα στην Κόνιτσα, πήγα στο βιβλιοπωλείο του κ. Γκάσιου, κι αγόρασα το βιβλίο: “ΚΟΝΙΤΣΙΩΤΙΚΑ”, ΧΑΡ. Ν. ΡΕΜΠΕΛΗ Εκδόσεις Ηπειρωτικής Εταιρείας Αθηνών 1953, επιμέλεια Ν.Χ. Ρεμπέλη Φιλολόγου”. Ρίχτηκα στο διάβασμα και στο ξαναδιάβασμα, έμαθα πολλά πράγματα για τα χωριά της Επαρχίας Κόνιτσας (ήθη-έθιμα, ονοματολογίες, παραδόσεις, μύθους-γλωσσικά ιδιώματα λαογραφία κ.α).

Έτσι, αν και συντοπίτης, πολλά δεν γνώριζα, και είναι αλήθεια πως μέχρι την Κόνιτσα είχα έρθει, πιο πάνω δεν είχα πάει ποτέ. Αδικαιολόγητα βέβαια πράγματα αυτά, αλλά συμβαίνουν.

Από τότε το βιβλίο αυτό το ξαναδιαβάζω και το'χω οδηγό σε διάφορα οπτικά ενημερωτικά θέματα που δημοσιεύω. Ωστόσο όμως από το 1953 που έγινε η πρώτη έκδοσή του πέρασαν πολλά χρόνια κι είχε εξαπληθεί και πολλοί ήταν εκείνοι που το αναζητούσαν. Έτσι ο γνωστός μας, γιος του Χ. Ρεμπέλη, ο κ. Νίκος Ρεμπέλης, επανέκδωσε το βιβλίο τα “ΚΟΝΙΤΣΙΩΤΙΚΑ” με δαπάνη του κληροδοτήματος του Ιατρού Βασ. Χρήστου του συλλόγου Ασημο-

χωριών Αθηνών “η Πρόοδος”.

Αυτό λοιπόν το περισπούδαστο βιβλίο με τη γλωσσική και λαογραφική του ύλη των χωριών της Επαρχίας Κόνιτσας, καθώς γράφει κι ο αγαπητός Σωτήρης (Τουφίδης), στη βιβλιοκριτική του, είναι απαραίτητο για κάθε σπίτι, για κάθε βιβλιοθήκη. Το διάβασμά του μας μεταφέρει νοερά σε παλιούς καλούς καιρούς της Επαρχίας μας, μιας Επαρχίας που όλοι μας την αγαπούμε και τη χαιρόμαστε, πολύ δε περισσότερο εμείς οι Εκπαιδευτικοί, που κάναμε τα πρώτα επαγγελματικά μας βήματα στα μικρά και ωραία χωριά της, με τους καλούς ανθρώπους και μάθαμε γράμματα τα παιδιά τους, σημερινούς ολοκληρωμένους ανθρώπους επαγγελματίες, εργάτες και επιστήμονες που τους καμαρώνουμε όλους και που'χουμε χιλιάδες αναμνήσεις.

Όσοι δεν τόχουνε αγοράσει ή διαβάσει, ας το διαβάσουν. Για να χαιρόμαστε τα ήθη και έθιμα μας, να βιώνουμε τις διάφορες εκδηλώσεις και να μη λησμονούνται τα παλιά.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΜΙΧ. ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ
Υπεύθυνος ύλης της Εφημερίδας
“Η ΦΩΝΗ ΤΟΥ ΓΕΡΟΠΛΑΤΑΝΟΥ”.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΡΑΓΓΑΣ:

Ανθρώπινο Λευτέρωμα στον πόνο και στο πένθος Αθήνα, 2003

Τα "ΠΡΟΛΟΓΙΚΑ", αφού εξηγήσουν "πώς ξεγεννήθηκε" τούτο το βιβλίο, προχωρούν σε μια πολύ ενδιαφέρουσα πολιτικοideολογική ανάλυση και κλείνουν με τη "Θεόρατη ψευτιά" του Χριστόδουλου, "του πιστού Χουντόδουλου", όπως τον αποκαλεί ο συγγραφέας.

Στο ΜΕΡΟΣ Α΄ θα βρούμε τρία κείμενα που έχουν δημοσιευτεί και στο περιοδικό "Κόνιτσα".

Στο ΜΕΡΟΣ Β΄ θα διαβάσουμε δυο "στερνά ξεπροβοδίσματα", δυο συλλυπητήριες επιστολές και την "Πολιτική κηδεία και αποτέφρωση". Είναι ένα συγκινητικό, αληθινό, ανθρώπινο λευτέρωμα...

Στο ΜΕΡΟΣ Α΄ και στο Β΄, θα σταθούμε προσεκτικά στα "ΕΠΙΜΕΤΡΑ", που αν και ανεξάρτητα στις σελίδες τους, εντούτοις αποτελούν σφικτιοδεμένη ενότητα ιδεών. Τα "ΕΠΙΜΕΤΡΑ", με φοβερά ντοκουμέντα - περικοπές απ' την επίσημη "Καινή Διαθήκη", απ' το επίσημο "Ευαγγέλιο", αναδεικνύουν την αυθεντική ουσία του επίσημου Χριστιανισμού: Καθαγιάζει τη δουλεία του ανθρώπου σε κάθε αφένη της Γης. Διδάσκει απροσχημάτιστα τη δουλοπρέπεια. Κηρύσσει και ευλογεί την κοι-

νωνική ανισότητα. Απαιτεί την υποταγή στον αφέντη με φόβο και τρόμο!!! Ιδού μερικά αποσπάσματα απ' τις περικοπές - ντοκουμέντα: "Οι δούλοι υπακούετε τοις κυρίοις... μετά φόβου και τρόμου... ως δούλοι του Χριστού, ποιούντες το θέλημα του Θεού...". "Δούλους ιδίοις δεσπότηις υποτάσσεσθαι...". "Όσοι εισίν υπό ζυγόν δούλοι τους ιδίους δεσποτας πάσης τιμής άξιους ηγείσθωσαν, ίνα μη το όνομα του Θεού, και η διδασκαλία βλασφημηΐται". "Αι γυναίκες τοις ιδίοις ανδράσιν υποτάσσεσθε... εν παντί". Εν παντί!!! Πλήρης ο μηδενισμός της γυναίκας!!! "... Αλλ' όστις σε ραπίσει επί την δεξιάν σου σιαγόνα, στρέψον αυτώ και την άλλην". Όποιος γυρνάει και το άλλο μάγουλο, αυτός κατεβάει και τα παντελόνια του, προσθέτει ο συγγραφέας.

Στο "ΕΠΙΜΕΤΡΟ ΤΕΛΕΥΤΑΙΟ" δίνει, σε μιάμιση σελίδα, ατόφια την κοσμοαντίληψη του. Κι εδώ, όπως και σ' όλο το βιβλίο απουσιάζει τελείως το σκοτεινό και το δυσνόητο. Κάνει εντύπωση η πυκνότητα, η επιγραμματικότητα, η απλότητα και η καθαρότητα σκέψης και λόγου: "Η φύση, στην απειρομορφία της, είναι αυθύπαρκτη, αυτόνομη, αυτοκινού-

μενη, αυτοεξελισσόμενη και αυτομεταβαλλόμενη εσαεί". "Δεν υπάρχει πνεύμα εκτός ύλης. Το πνεύμα είναι παράγωγο - προϊόν διαλεκτικής λειτουργίας της ύλης, της ανώτερης μορφής εξέλιξης και σύνθεσης της ύλης, του ανθρώπινου εγκέφαλου".

ΓΕΝΙΚΑ: Η γλώσσα του Σωκράτη Ράγγα είναι δημοτική καλλιεργημένη, με ρυθμό και χρώμα. Ο λόγος του είναι ευθύς, καίριος, ακριβής και ρηξικέλευθος. Το ύφος του είναι γλαφυρό και άκρας σαφήνειας.

ΤΕΛΙΚΑ: Νομίζω πως το βιβλίο αυτοπροσδιορίζεται απ' το περιεχόμενό του σαν ιδεολογικοφιλοσοφικό. Το περιεχόμενο συμπυκνώνεται και εκφράζεται στον τίτλο του: "Ανθρώπινο Λευτέρωμα...". Ανθρώπινο Λευτέρωμα σπληνιγμένο στην αντικειμενική αλήθεια, στη γνώση και στη δημιουργική φαντασία. Ένα λευτέ-

ρωμα χωρίς εξωφυσικές, υπερφυσικές, μεταφυσικές φαντασιώσεις. Χωρίς εξωκοινωνικές, εξωανθρώπινες πομφόλυγες. Χωρίς μεταθανάτιους μύθους, απάτες και αυταπάτες. Αυτά, θεωρώ, πως στο βιβλίο δεν απορρέουν έμμεσα από τα κείμενα. Διατυπώνονται άμεσα και προβάλλουν ανάγλυφα. Είναι ένα βιβλίο ολιγοσέλιδο με πλούτο ιδεών.

Το "ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΛΕΥΤΕΡΩΜΑ...", πιστεύω ότι προβληματίζει τον αναγνώστη, βάσει σε σκέψη το σκεφτόμενο θρήσκο και προκαλεί το θρησκόληπτο.

(Άλλα βιβλία του: "Τι λέει ο Μαρξ για την ελευθερία και τη δημοκρατία". "Τι λέει ο ίδιος ο Λένιν για το Στάλιν". "Ο Δωδεκάλογος μιας νέας").

ΗΡΑ ΒΕΝΕΡΗ

τηλ. συγγραφέα 210 3839365

Με τον τίτλο **ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΑ ΧΡΟΝΙΑ ΤΗΣ ΜΕΓΑΛΗΣ ΠΙΚΡΑΣ** πήραμε το νέο βιβλίο του συμπατριώτη και συνεργάτη του περιοδικού μας κ. Ι. Λυμπερόπουλου που εκδόθηκε πρόσφατα.

Διάθεση: Βιβλιοπωλείο "ΦΟΙΒΗ"

Μαυροκορδάτου 9 Αθήνα 10678

Τηλ. 210 3304012

«Το κελάρυσμα των Μαστοροχωριών»

Ανέκαθεν, ο άνθρωπος ο οποίος έμμεσα ή άμεσα και από διάφορες αιτίες, έχανε, τα βιώματά του, τις αναμνήσεις, τις παραδόσεις, τον πολιτισμό του, διακατέχονταν από εσωστρέφεια, περιέρχονταν σε απομόνωση, κλείνονταν στον εαυτό του, τον κυριαρχούσε η μοναξιά, έδειχνε αδιάφορος για τον κοινωνικό περίγυρο, με τελική κατάληξη την απώλεια της προσωπικότητάς του.

Την ίδια τύχη είχαν, κατ' επέκταση και διάφοροι λαοί, ανά τους αιώνες, οι οποίοι μεγαλούργησαν πολιτιστικά, αλλά στη συνέχεια, εξαφανίστηκαν και έπεσαν στη λησμονιά, γιατί έχασαν τα χαρακτηριστικά τους, τις παραδόσεις τους, την κληρονομιά τους.

Μετά τις πολιτιστικές εκδηλώσεις, στα χωριά της δικής μας λάκκας, κατά την τελευταία 10ετία, όπου αφενός διαφάνηκε και αναπύχθηκε, πέραν της ψυχαγωγίας, ένα ψυχικό δέσιμο και μια σύσφιγξη των σχέσεων μεταξύ των μονίμων κατοίκων, αλλά και των "αποδημητικών εραστών" της πατρίδας γης, σε όλα τα χωριά και αφετέρου διαπιστώθηκε ο μουσικός πλούτος της πολιτιστικής μας παράδοσης, φώλιασε στο μυαλό κάποιων η ιδέα της καταγραφής αυτού του πνευματικού πλούτου, για-

τί θα ήταν κρίμα να αφηθεί στο φθοροποιό χρόνο και στη λησμονιά.

Έτσι λοιπόν, τρεις πρώην συνεργάτες, απ' τους πατράγοντες αυτών των εκδηλώσεων, ο εκπαιδευτικός Κώστας Αθανασόπουλος, απ' την Οξυά, ο μουσικός Αλέκος Παπαχρήστος απ' την Καστιάνιανη και ο γράφων απ' το Κεράσοβο, σε κάποιες χειμωνιάτικες βραδιές, συζητήσεων και αναζητήσεων, στην Αθήνα το 2002, ανέπτυξαν την πρωτοβουλία της διάσωσης της πολιτιστικής μας κληρονομιάς, με την εγγραφή σε C.D. των δημοτικών τραγουδιών των χωριών της Επαρχίας Κόνιτσας.

Τα δεδομένα υπήρχαν, όπως: 1) η πλουσιότετη συλλογή τραγουδιών από όλες τις εκφάνσεις της ζωής, 2) η οργανική ζυγιά (κομπανία), 3) το μεικτό φωνητικό σύνολο (χορωδία), 4) η αίθουσα-χώρος προετοιμασίας, 5) ο συντονισμός και η οργάνωση του εγχειρήματος, 6) ο ηλεκτρονικός φορέας εγγραφής σε C.D., αλλά η απουσία χρηματοδότησης της προσπάθειας ήταν προφανής και η ανεύρεση χορηγού ήταν επιβεβλημένη, γιατί:

“Δει δε χρημάτων και άνευ τούτων ουδέν έστι γενέσθαι των δεόντων”. Δημοσθένης.

Σε απλά ελληνικά: Χρειαζόμαστε

χρήματα· χωρίς αυτά δε γίνεται τίποτε απ' τα αναγκαία.

Μετά από πολλές σκέψεις, αναζητήσεις, προσεγγίσεις, η τριανδρία επισκέφθηκε τον Ηπειρώτη Πολιτικό κ. Γιώργο Μωραΐτη, Πρόεδρο της Εταιρείας "Ελληνικά Πετρέλαια", ο οποίος ανεγνώρισε τη σοβαρότητα και την ουσία της πρωτοβουλίας και προς τιμήν του, ευχαριστώντας τον τώρα και δημοσίως, χρηματοδότησε την έκδοση του C.D. με 15.000 €, απ' το ταμείο της Εταιρείας.

Το ποσόν, λόγω αδυναμίας της είσπραξης, απ' την άτυπη τριμελή επιτροπή Πρωτοβουλίας, κατατέθηκε στο "Κέντρο Έρευνας Βαλκανικής και Ηπειρωτικής Μουσικής" με έδρα τα Γιάννινα, όπου καλλιτεχνικός Διευθυντής ήταν ο κ. Δημήτρης Αλ. Παπαχρήστος, με τη ρητή εντολή, στο συνταχθέν συμφωνητικό, μεταξύ

Ε.Π. και Κέντρου, μετά την έκδοση του C.D., να αποδοθεί στα Ε.Π. γραπτός απολογισμός.

Μετά από δίχρονη προσπάθεια, πράγματι εξεδόθη ένα επιτυχημένο C.D. από κάθε πλευρά και εκτυπώθηκε σε 1.000 C.D., τα οποία διατέθηκαν ΔΩΡΕΑΝ, σύμφωνα με τους όρους του συμφωνητικού.

Τέλος, επιθυμώ να συγχαρώ τα μέλη του Μεικτού Φωνητικού (χορωδίας), για τη θετική επιμονή τους στην ολοκλήρωση της προσπάθειας, αλλά και γιατί πρόσφεραν σε χρήματα (μετακινήσεις-εισιτήρια) και σε χρόνο, χωρίς τελικά να έχουν κανένα προσωπικό οικονομικό όφελος.

Έτσι, για σωστή και έγκυρη ενημέρωση, από πρώτο χέρι.

*Ευχαριστώ για τη φιλοξενία
Με πατριωτικούς χαιρετισμούς
Κώστας Χαρισιάδης*

ΕΡΜΙΟΝΗ Π. ΝΤΕΝΤΟΠΟΥΛΟΥ

ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ

Ασκληπιού 6-8
1ος όροφος
106 79 Αθήνα

Τηλ.: 210-3633310-11-12
Fax: 210-3637894
Κιν.: 6976112904

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ ΚΑΤΣΑΝΟΥ - ΖΕΥΓΟΛΑ
ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΓΡΑΦΟΣ

ΑΒΕΡΩΦ - ΚΟΝΙΤΣΑ
Τηλ.: (0655) 22529

Τηλ. Οικίας: (06510) 93622
Κιν.: 0945182799

ΣΧΟΛΙΑ

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΒΑΡΒΑΡΟΤΗΤΑ

Στον ενδιαμέσο χώρο του Γυμνασίου και του κτιρίου όπου στεγάζεται η Σχολή Δημοτικής Αστυνομίας, η επιχειρούμενη ανάπλαση από απόψεως αισθητικής κρίνεται αξιόλογη.

Πέρα από το θαυμάσιο καλντερίμι που γίνεται με όλες τις αναγκαίες τεχνικές προδιαγραφές και κυρίως την συγκέντρωση των ομβρίων υδάτων, ο χώρος πρασίνου αποτελεί ένδειξη πως ο πολιτισμός επιτέλους αγγίζει και την πόλη μας.

Στον υπέροχο πλανήτη μας εδώ και αιώνες όσοι ήσαν επιφορτισμένοι με την διαχείριση των κοινών υποθέσεων και πραγμάτων έδειχναν και σήμερα αποδεικνύουν έμπρακτα το ιδιαίτερο ενδιαφέρον τους για την εμφάνιση των δημόσιων χώρων. Πράσινο και λουλούδια κοσμούν πλατείες, πάρκα και δρόμους σε όλες τις πόλεις, σε όλα τα μήκη και πλάτη της υφηνλίου. Πότε-πότε η πανάθλια τηλεόραση με τις ελάχιστες εκπομπές του είδους ντοκυμαντέρ μας δίνει την δυνατότητα ενός μέτρου σύγκρισης των ολάνθιστων π.χ. πάρκων της Ολλανδίας και των κατ' ευφημισμό αποκαλούμενων ιδικών μας πάρκων. Ας ευχηθούμε όπως η πρώτη αυτή προσπάθεια του Θανά-

ση Κατή που συνέβαλε και υλοποίησε την ιδέα του χώρου πρασίνου και έχει συνέχεια και θα αποτελέσει φυσικά την απαρχή εφόσον ο Δήμος στην εποχή της πληροφορικής περιορίσει τις στρατιές των γραφειοκρατών και συστήσει μια υπηρεσία πρασίνου, η οποία θα επιμελείται την καλαισθησία των δημόσιων χώρων. Πρέπει να επισημάνουμε το γεγονός ότι σε αντίθεση με μέτρια από αισθητικής εμφάνισης των δημόσιων χώρων, οι πολίτες της Κόνιτσας δείχνουν ιδιαίτερη ευαισθησία για τις αυλές των σπιτιών τους, που από τον Μάιο και μέχρι τον Οκτώβριο πνίγονται στα λουλούδια. Ακόμη και στο χωριό μου το Παλαιοσέλλι τα πρώτα σπίτια που είναι πάνω στον επαρχιακό δρόμο, με τους πλούσιους ανθόκηπους δίνουν το μέτρο του πολιτισμού.

Στην μικρή μας πόλη δεν βιώνουμε μόνο κάποιες αναλαμπές πολιτισμού αλλά και καταστάσεις που για την εποχή μας εγγίζουν τα όρια της βαρβαρότητας. Μην μου επικαλεσθείτε το επιχείρημα ότι η τρομερή για μένα ηχορύπανση που προκαλούν οι νεαροί κάτοχοι των δικύκλων και η εκ μέρους τους επικίνδυνη οδήγηση είναι μια νεανική τρέλα

που με τον καιρό θα περάσει. Οδήγηση χωρίς την απαραίτητη άδεια ικανότητας, δίκυκλα χωρίς πινακίδες κυκλοφορίας, ελαττωματικές εξατμίσεις, μη χρήση του αναγκαίου κράνους, συνθέτουν την κατάλυση του νόμου από μια “δράκα δικυκλιστών”.

Με την αντικοινωνική συμπεριφορά τους κάνουν τα μωρά να πετιούνται τρομαγμένα από τον ύπνο τους, τους υπερήλικες να παραπατούν για να αποφύγουν το σίγουρο στραπατσάρισμα, αγνοούν προκλητικά τους καταστηματαρχές της αγοράς και το γεγονός ότι κάποια καλοκαιρινά υπαίθρια στέκια υφίστανται οικονομική ζημιά. Αγνοούν επίσης το γεγονός ότι δεκάδες εργαζόμενοι κοιμούνται νωρίς, γιατί την επομένη ημέρα τους περιμένει κοπιαστική δουλειά και μάλιστα τώρα το καλοκαίρι να μη τολμούνε να ανοίξουν για λίγη δροσιά το παράθυρό τους.

Ο καθηγητής της Παντείου κ. Χρήστος Γιανναράς με αφορμή τον εγκλεισμό δύο τέως υπουργών στο Πολυτεχνείο από τους κακώς αποκαλούμενους αναρχικούς, διερωτάται έως πότε το κράτος θα υποχωρεί σε παρόμοια φαινόμενα κατάλυσης της έννομης τάξης.

Το ίδιο ερώτημα διατυπώνουν δεκάδες πολίτες της Κόνιτσας. Έως πότε θα απεμπολούνε το δικαίωμα της προσωπικής τους ασφάλειας και γαλήνης εν ονόματι της δήθεν αθώας εφηβικής πλην όμως καθ’ όλα αντικοινωνικής συμπεριφοράς των κατόχων δικύκλων.

ΗΛΙΑΣ ΑΝΔΡΕΟΥ

* * *

Πολλές φορές γράψαμε και απασχολήσαμε Δήμο και Εφορία Νεωτ. Μνημείων για τη συντήρηση της πέτρινης Γέφυρας και τη διαμόρφωση του χώρου πρόσβασης προς τη γέφυρα. Δυστυχώς μέχρι σήμερα οι Υπηρεσίες “αγρόν αγοράζουν”.

• Με το πρόσχημα της αμμοληψίας ή διευθέτησης του νερού του Αώου για πότισμα των χωραφιών, μερικοί αλλάζουν με φορτωτές τη ροή του ποταμού δημιουργώντας τα λεγόμενα “μανίκια” με αποτέλεσμα να μαζεύουν ψάρια “με το τσουβάλι” και να καταστρέφεται πολύς γόνος που γίνεται βορά των πουλιών.

Κι εδώ οι αρμόδιες Υπηρεσίες κωφεύουν, κατά τα άλλα είμαστε πολιτισμένη χώρα και ανήκουμε στην Ευρωπαϊκή Ένωση!

Σ.Τ.

ΕΙΔΗΣΕΙΣ

• Το φετινό Πάσχα συνέπεσε με την Πρωτομαγιά η οποία μεταφέρθηκε για τις 11/5.

Αρκετός κόσμος κινήθηκε στην επαρχία μας: σ' αυτό βοήθησε και ο καλός καιρός.

• Στις 2/5 από τον Πολιτιστικό Σύλλογο "Παναγίας Στομίου" έγιναν τα εγκαίνια ανέγερσης ναΐσκου ΑΝΑΛΗΨΕΩΣ δίπλα από την Γέφυρα Αώου στην Κόνιτσα.

• Το CIRCO ITALIANO επισκέφτηκε την Κόνιτσα με νούμερα ζώων και «ιπάμενους» ακροβάτες.

• Το 1^ο και 2^ο ολοήμερο δημοτικό σχολείο Κόνιτσας και το Δημοτικό Δημ. Σχολείο πραγματοποίησαν εκδήλωση στο Πνευματικό Κέντρο του Δήμου στις 27/5.

• Στις 11/6 έγινε στην Κόνιτσα ο 2^{ος} Διεθνής Μαραθώνιος ορεινής ποδηλασίας. Διοργανωτές: ο Οργανισμός Νεολαίας και Αθλησης (Ι. ΠΡΑΒΑΤΖΗΣ) του Δήμου Κόνιτσας-η Ελληνική Ομοσπονδία Ποδηλασίας. Συνολικό μήκος διαδρομής 72χλμ. με εκκίνηση και τερματισμό στο Στάδιο Κόνιτσας.

• Την γιορτή της Αναλήψεως γιόρτασαν οι Κονιτσιώτες, όπως κάθε χρόνο στην κ. Κόνιτσα με παραδοσιακή μουσική.

• Του Αγ. Πνεύματος είχαμε αρκετούς επισκέπτες από διάφορα μέρη της χώρας.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΔΡΑΣΗ ΤΗΣ ΠΥΡΟΣΒΕΣΤΙΚΗΣ

Με την άνοδο της θερμοκρασίας εντείνεται και η επαγρύπνηση της Πυροσβεστικής.

Τους μήνες Μάιο-Ιούνιο, κατά τους οποίους από διάφορες αιτίες προκλήθηκαν πυρκαγιές που σβήστηκαν εγκαίρως.

Έτσι το Μάη είχαμε φωτιές στο Κεφαλόβρυσο, Αγ. Παρασκευή, Παλαιοσέλλι.

Τον Ιούνη, στην Αγ. Παρασκευή, Κεφαλοχώρι, Δίστρατο, Αετομηλίτσα.

Επίσης παροχή βοήθειας σε δέκα περιπτώσεις, δυο απεγκλωβισμούς από τροχαία, δυο διασώσεις ορειβατών και πυρκαγιά σε αγροτική αποθήκη.

Ας ελπίσουμε, τους υπόλοιπους μήνες του καλοκαιρού, να μη χρειαστεί η επέμβαση της πυροσβεστικής γι αυτό όμως πρέπει να προσέχουμε όλοι.

“Το προλαμβάνειν κάλλιον
του θεραπεύειν”

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

Γεννήσεις:

• Στις 21/1 ο Στάθης και η Ευαγγελία Ράππου απόκτησαν στην Αθήνα κορτσάκι.

• Στις 25/2 ο Θωμάς Νικολάου και η Ελένη Δημητρίου απόκτησαν κορτσάκι στην Κόνιτσα.

• Στις 17/4 ο Κων/νος και η Χριστίνα Τσιαλιαμάνη απόκτησαν στην Κόνιτσα αγοράκι.

- Στις 28/4 ο Χρήστος Τσιούρης και η Κων/να Καλαμπόκη απόκτησαν αγοράκι στα Γιάννινα.

- Στις 3/5 ο Χαράλαμπος Ζώνης και η Ρούσα Ντεντοπούλου απόκτησαν στην Κόνιτσα αγοράκι.

- Στις 4/5 ο Δημήτριος Λάσκος και η Εριφύλη Γκίκα απόκτησαν στην Αθήνα αγοράκι.

- Στις 11/5 ο Πέτρος Γ. Γκίκας και η Δήμητρα Λάκκα απόκτησαν αγοράκι στην Κόνιτσα.

- Στις 20/5 ο Μιχάλης Μπισάκος και η Βασιλική Τσινασλάν απόκτησαν κοριτσάκι στην Κόνιτσα.

- Στις 24/5 ο Ανδρέας και η Βασιλεία Τζιάλλα απόκτησαν στην Κόνιτσα κοριτσάκι.

- Στις 7/6 ο Ανδρέας Αυλικός και η Κων/να Μπαλασοπούλου απόκτησαν στην Πάτρα αγοράκι.

- Στις 8/6 ο Ταξίαρχος Διαμάντης και η Μαρία Κουρτίνου στην Κοζάνη απόκτησαν αγοράκι.

- Στις 24/6 ο Βαγγέλης Μπέτσης και η Ιωάννα Λάππα απόκτησαν στην Κόνιτσα αγοράκι.

Βαπτίσεις:

Στις 22/5 ο Γιώργος Φαρεκτζής και η Γιάννα Αποστόλου βάπτισαν στα Γιάννινα τα δίδυμα κοριτσάκια τους. Ονόματα: Χάρις και Ελένη-Ανδριάνα. Ανάδοχοι: Βάσω Μπλιθικιώτη και Κατερίνα Δόδορου.

- Στις 2/5 στην Κόνιτσα, βαπτίστηκε η Δήμητρα Καλιαμάνη.

- Στην Ηλιόρραχη βαπτίστηκε η Κωνσταντίνα Δημ. Κολόκα.

- Στις 22/5 στην Κόνιτσα ο Παναγιώτης και η Ευρύκλεια Νικολοπούλου βάπτισαν την κόρη τους. Όνομα Χαρίκλεια.

- Στις 5/6 στην Ηλιόρραχη, βαπτίστηκε στις 5/6 ο Βασίλειος Αλεξ. Τζαβάρας.

- Στις 5/6 βαπτίστηκε, η Φρειδερίκη Δημ. Καρακατσάνη.

Γάμοι:

- Στις 7/5 έγιναν στο Δίστρατο οι γάμοι του Κων/νου Γιουβάνη και Αλεξάνδρας Τσιάμη.

- Στις 25/6 έγιναν στο Βασιλικό Πωγωνίου οι γάμοι του Κοσμά Οικονόμου και της Θεοδώρας Αναστασίου.

Θάνατοι:

- Στις 2/5 πέθανε στην Κόνιτσα ο Γεώργιος Μπούνας ετών 71.

- Στις 5/5 πέθανε ο Μενέλαος Κούσιος ετών 81 από τη Μόλιστα στην Αθήνα.

- Στις 20/5 η Αμαλία Ντέμου ετών 100 στην Κλειδωνιά.

- Στις 22/5 ο Ηλίας Σιάφης ετών 73 στην Αγ. Παρασκευή (Κεράσοβο).

- Στις 29/5 ο Λάζαρος Νάκος ετών 76 στην Αγ. Παρασκευή.

Στις 13/6 η Παπαγιαννοπούλου Ανδρομάχη ετών 87 στον Αμάραντο.

- Στις 15/6 η Αφροδίτη Κράβαρη ετών 71 στη Μολυβδοσκεπάστη.

- Στις 16/6 ο Βασίλειος Μιχαλόπουλος ετών 79 στην Εξοχή.

- Στις 18/6 η Δημητρούλα Γκούτσιου ετών 79 στην Αγ. Παρασκευή.

- Πέθανε στην Αθήνα στις 7/5 και κηδεύτηκε στο χωριό του Καστάνιανη στις 8/5 ο συνταξιούχος δάσκαλος Στεργίου Δημήτριος του Ιωάννη.

Στη μνήμη των αδελφών μου Δημητρίου και της αδελφής μου Αγαθής Στεργίου-Κουλούρη του Ιωάννη προσφέρω το ποσό των 50 ευρώ στο περιοδικό "Κόνιτσα".

Κων. Ι. Στεργίου

- Στη μνήμη της Ανδρομάχης Βλάχου, με τη συμπλήρωση δέκα χρόνων από το θάνατό της, τα παιδιά της, τα εγγόνια και τα δισέγγονά της, προσφέρουν στο περιοδικό μας το ποσό των 50 ευρώ.

- Στη μνήμη του Βασίλη Καπλάνη με τη συμπλήρωση πέντε χρόνων από το θάνατό του, η σύζυγός του Βασιλική προσφέρει στο περιοδικό μας 25 ευρώ.

- Στη μνήμη της συζύγου του Αρτεμισίας ο σύζυγός της Δημήτρης Μπριασούλης προσφέρει στο περιοδικό 80 ευρώ.

ΕΠΙΚΗΔΕΙΟΣ ΣΤΗΝ ΚΗΔΕΙΑ ΤΗΣ ΑΡΤΕΜΗΣΙΑΣ ΜΠΡΙΑΣΟΥΛΗ ΑΠΟ ΤΟ ΔΑΣΚΑΛΟ Δ. ΝΤΑΦΛΗ

Αγαπημένη μας Αρτεμισία, οι δάσκαλοι, οι μαθητές σου και οι κάτοικοι της Κόνιτσας είναι συγκλονισμένοι σήμερα από τον απροσδόκητο χαμό σου.

Είμαστε όλοι εδώ για να σε αποχαιρετήσουμε με οδύνη και πόνο.

Υπήρξες πραγματική δασκάλα που έδινες τον εαυτό σου για τους μικρούς μαθητές που τώρα είναι οικογενειάρχες και κοσμούν την κοινωνία της Κόνιτσας.

Ο σύλλογος δασκάλων και νηπιαγωγών Κόνιτσας χάνει σήμερα ένα από τα παλιά μέλη του που ήσουν μπροστάρισσα στους αγώνες του συνδικαλιστικού κινήματος σε δύσκολες εποχές για την αναβάθμιση της εκπαίδευσης και της παιδείας.

Σου φέρνω αγαπημένη μας Αρτεμισία λίγα λουλούδια από τον σχολικό κήπο του 2^{ου} Δημοτικού Σχολείου που τόσα χρόνια υπηρέτησες και άφησες τη σφραγίδα σου.

Επίσης λίγο χώμα από τη μικρή μας πόλη την Κόνιτσα που τόσο πολύ αγάπησες και άφησες την τελευταία σου πνοή.

Δεν πρόκειται να σε ξεχάσουμε

ποιέ. Δεν θα ξεχάσουμε τις συμβουλές σου, τις παραινήσεις σου, την καλοσύνη σου και την αγάπη που ένοιωθες, τόσο για τους συναδέλφους, όσο και για τους μικρούς μαθητές που αφιέρωσες τη ζωή σου.

Να είναι ελαφρύ το χώμα της Άρτας που θα σε σκεπάσει και ο Θεός

να δίνει δύναμη και κουράγιο στο σύζυγό σου κ. Μήτσο που τόσο αγάπουσες και ήταν σύντροφος της ζωής σου.

Καλό ταξίδι αγαπημένη μας Αρτεμυσία!

Αιωνία σου η μνήμη.

ΣΤΗ ΜΝΗΜΗ ΤΟΥ ΚΩΣΤΑ ΣΙΟΥΤΗ

“Για δεξ καιρό που διάλεξε ο χάρος να τον πάρει, τώρα που ανθίζουν τα κλαριά και βγάζει η γης χορτάρι...”

Στις 5 Μαΐου 2005, έπαψε να χτυπά η καρδιά του Δροσοπηγήτη Αγωνιστή της Εθνικής Αντίστασης ΚΩΣΤΑ ΣΙΟΥΤΗ.

Ο Θεός μου Κώστας Σιούτης γεννήθηκε το 1925 στο χωριό Κάντισκο (Δροσοπηγή Κόνιτσας). Παρ’ όλα τα βάσανα και τις δυσκολίες εκείνης της εποχής, μπόρεσε να τελειώσει το Δημοτικό Σχολείο και μετά, όπως και τα περισσότερα αγόρια του χωριού μας, πήρε το δρόμο της ξενιτιάς με τους μαστόρους, τα μπουλούκια του χωριού μας, να βγάλει το το ψωμί όχι μόνο για τον εαυτό του, αλλά και να βοηθήσει την πολυμελή οικογένεια του πατέρα του.

Ο Κώστας Σιούτης το 1943 οργανώθηκε στις γραμμές της θρυλικής Ε.Π.Ο.Ν. και τον Ιούλη του ίδιου χρόνου κατατάσσεται εθελοντής στις γραμμές του Ε.Λ.Α.Σ. και συγκεκριμένα στο 85 Σύνταγμα της Ηπείρου.

Σε μια σκληρή σύγκρουση που έγινε με τα τμήματα του Ζέρβα, τα οποία δρούσαν στην Ήπειρο, πιάστηκε αιχμάλωτος, όμως το 1944 γίνεται η ανταλλαγή αιχμαλώτων και ο θείος μου εκ νέου βρίσκεται στις γραμμές του Ε.Λ.Α.Σ. απ’ όπου και συνεχίζει τον αγώνα του για την απελευθέρωση της Ελλάδας από το φασιστικό ζυγό, παίρνοντας ενεργό μέρος στις μάχες της Καλλιθέας, Κόνιτσας, Τρίστινο κ.α.

Μετά τη Βάρκιζα κυνηγημένος από τις παρακρατικές οργανώσεις, όπως και οι περισσότεροι Ελασίτες, κατατάχτηκε στις γραμμές του Δ.Σ.Ε. το 1947, στο αρχηγείο Ηπείρου και συγκεκριμένα στην 8η Μεραρχία, παίρνοντας μέρος σε μια

σειρά σκληρές μάχες, όπως στη μάχη της Μουργκάνας στη Λάκκα Σούλη, στην Πάργα με το τμήμα του Βασιλάρα με την ιδιότητα του Σαμποτέρ και σε πολύ σύντομο χρονικό διάστημα θα βρεθεί στα βουνά του Γράμμου, όπου θα πάρει μέρος στη μάχη στα Πατώματα.

Με την υποχώρηση του Δ.Σ.Ε. το 1949 βρέθηκε στη Μεγάλη Σοβιετική Ένωση στο φιλόξενο Ουζμπεκιστάν στην πόλη Τασκένδη. Κι εδώ όπως όλοι οι συμπατριώτες μας, μπαίνει σ'έναν άλλο αγώνα ρίχνεται με τα μούτρα στη δουλειά, στην οικοδόμηση του Ουζμπεκιστάν, Και θάθελα να τονίσω εδώ ότι οι Δροσοπηγίτες μάστοροι, οι χτίστες άφησαν πίσω τους ολόκληρη εποχή!

Εδώ, στη μακρινή την ξενιτιά, παντρεύεται με την αντάρτισσα συγχωριανή του, την Ευθαλία Τσιγγούλη, με την οποία απόκτησαν μια κόρη την Αγγέλα.

Κι η μάνα του, η γριά καρτερά, περιμένει και νοιάζεται για το παιδί της, τον ανάρτη του Δ.Σ.Ε. :

“Το σάλι γύρω στο λαιμό κι αντιπερνάει ποτάμια, λόγγους κι ακούει, μήτε μιλάει, μήτε και κλαίει, μήτε γελάει. Μόνο τα χείλια σφαιλιστά κι όλο τηράει της Πίνδου την αποραχιά με τα κοτρόνια τα τραχιά και πάει... Ωχ τι πικρή η ανηφοριά για Μάνα γριά! Και φτάν'η Μάνα στην κορφή, κορφές κι οι δύο τους! Κι άλλη κορφή πιο ψηλή,

ο γιος! Φωτιά! Κι αστροπελέκι, καταγίδα στους κάμπους χυνει' η Ελπίδα. Ωχ τι γλυκιά η ανηφοριά σαν οδηγεί στη Λευτεριά!...” (Κ. Γκολφίνος)

Ο θείος μου ο Κώστας, ήταν ένας γνήσιος Αγωνιστής με λίγες σταράτες και καθαρές κουβέντες! Αγαπητός στην οικογένειά του, στους φίλους και συγχωριανούς του.

Η κηδεία του έγινε στη Δροσοπηγή, στο χωριό του που τόσο αγαπούσε. Όλο το χωριό, συγγενείς και φίλοι ήταν παρόν, όπως επίσης και οι Δημοτικές Αρχές, ήρθαν να σημαδέψουν αυτή τη Λεβεντιά, μέχρι την τελευταία του κατοικία. Κι ανάμεσά τους, απ' τους πρώτους, όλη η οικογένεια του θείου μου Κώστα Σιούτη-σύζυγος, κόρη, γαμπρός και εγγονάκια, βρίσκονταν ΟΛΟΙ κοντά στον Αγωνιστή.

Ας είναι ελαφρύ το χώμα που τον σκέπασε.

Αιώνια η Μνήμη του!

“Εδώ στους πρόποδες του βουνού, μια αγριοτριανταφυλλιά, έσκυψε στον τάφο το λιγνό κορμί της και υποκλήθηκε στον ηρωισμό, χύνει το δάκρυ τ' αργυρό και το αίμα της ψυχής της...” Στη μνήμη του θείου μου Κώστα Σιούτη προσφέρω στο περιοδικό “Κόνιτσα” 10 ευρώ.

Γ.Ι.Βελλάς

Δόκτωρ ιστορικών Επιστημών
(του Παν/μίου Μόσχας και Βορόνεζ)
20 Ιούνη - Αθήνα 2005

ΜΝΗΜΟΣΥΝΟ

Στις 29-5-2005 τελέσθηκε στν Κόνιτσα στον Ιερό Ναό Αγίου Κοσμά αρχιερατικό μνημόσυνο με πρωτοβουλία της Ένωσης Αγροτικών Δασικών Συνεταιρισμών Κόνιτσας-Ζαγορίου-Μεισόβου για είκοσι-τρεις δασεργάτες - μέλη δασικών συνεταιρισμών που σκοτώθηκαν τα τελευταία χρόνια σε δασεργατικές εργασίες στις επαρχίες Κόνιτσας, Ζαγορίου, Μεισόβου.

Σε σύντομο λόγο του ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου της Ένωσης Ιωάννης Ντασταμάνης του Χρήστου αναφέρθηκε στις δύσκολες και επικίνδυνες συνθήκες δουλειάς των δασεργατών που έχουν σαν συνέπεια ο δασεργατικός κόσμος των τριών επαρχιών να θρηνεί τόσο μεγάλο αριθμό νέων ανθρώπων που σκοτώθηκαν την ώρα της δουλειάς τα τελευταία χρόνια, θάνατοι που άφησαν απροστάτευτες χήρες και ορφανά, μετέφερε τα παράπονα των ηρωικών υλοτόμων για την αδιαφορία όλων των “διοικούντων” για την λύση των χρόνιων προβλημάτων τους και προσέφερε για λογαριασμό της Ένωσης, μην μπορώντας να βοηθήσει τις οικογένειες των θυμάτων, συμβολικό ποσό για τις ανάγκες του Εκκλησιαστικού Γηροκομείου Κόνιτσας.

Στη μνήμη των θανόντων κατά την

εκτέλεση του καθήκοντός των αναφέρθηκε και ο χοροστατήσας Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Δρυινοπούλεως - Πωγωνιανής και Κονίτσας κ. Ανδρέας.

Οι άτυχοι δασεργάτες που μνημονεύτηκαν και τιμήθηκαν για πρώτη φορά από την δευτεροβάθμια συνεταιριστική τους οργάνωση είναι οι παρακάτω:

Παπάσης Γεώργιος, Μεισόβου
 Τόδης Δημήτριος, Μεισόβου
 Βαρσάνης Βασίλειος, Ανηλίου
 Αγγέλης Γεώργιος, Ανηλίου
 Παπαγγέλης Αχιλλέας, Ανηλίου
 Παπαγγέλης Ευάγγελος, Ανηλίου
 Τσουπινάκης Χαρ/μπος, Φλαμπουραρίου
 Γιαννούλης Ιωάννης, Βοβούσας
 Νίκου Στυλιανός, Διστράτου
 Μπλιθικιώτης Ευάγγελος, Λαγκάδας
 Σγούρος Βασίλειος, Λαΐστας
 Βεζαλής Πέτρος, Πληκατίου
 Ζιώγας Παύλος, Πληκατίου
 Ζιώγας Λάζαρος, Πληκατίου
 Καλογήρου Παύλος, Καστανέας
 Νόνας Σωτήριος, Σκαμνελίου
 Παπιγκιώτης Παναγιώτης Σκαμνελίου
 Θεοδωρίκας Παύλος, Γρεβενιτίου
 Ζουμπούλης Χρήστος, Γρεβενιτίου
 Σγούρος Παύλος, Αρμάτων
 Παπαχρήστου Ιωάννης, Διστράτου
 Πίκης Ιωάννης, Διστράτου
 Παππός Σταύρος, Κόνιτσας

ΕΙΣ ΜΝΗΜΟΣΥΝΟ ΑΙΩΝΙΟΝ

Ο φετινός χειμώνας δυστυχώς, για την Κόνιτσα υπήρξε ο πιο ζοφερός, γιατί αρκετοί συμπολίτες μας.

“Έφυγαν (νέοι και ηλικιωμένοι) από κοντά μας.

Ανάμεσα σ’ αυτούς έφυγαν και δύο γυναίκες που ήταν και μέλη της χορωδίας παραδοσιακής μουσικής της πόλης μας. Δύο διαφορετικές ηλικίες.

Η μία “πλήρεις ημερών” η ΑΡΤΕΜΗΣΙΑ ΜΠΡΙΑΣΟΥΛΗ. Εργάστηκε ως εκπαιδευτικός για αρκετά χρόνια στην Κόνιτσα την οποία, μαζί με τον σύζυγό της την αγαπήσανε τόσο πολύ που και σαν συνταξιούχοι (ο σύζυγος Δημήτριος Μπριασούλης χωροφύλακας) έμειναν εδώ στην Κόνιτσα. Η Αρτεμήςια άφησε την τελευταία της πνοή στην Κόνιτσα και ετάφη στην Άρτα.

Η άλλη, η ΕΛΕΝΗ ΤΣΙΡΩΝΗ, η νέα στην ηλικία, ύστερα από ολιγόμηνη περιπέτεια πήγε στους ουρανούς για να βρει τους γονείς της, αφήνοντας τα δυο αδέρφια της μόνα τους απαρηγόρητα και πικραμένα.

Και οι δύο, με όποια γνώση και ικανότητα διέθεταν συνέβαλαν όπως όλοι μας στην όσο το δυνατόν καλύτερη απόδοση και εμφάνιση της χορωδίας μας.

Αγαπητές μου Αρτεμήςια και Ελένη. Εύχομαι ολόψυχα να είναι ελαφρύ το κώμα που σας σκεπάζει, η δε ψυχή σας να αναπαυθεί και να αγαλλεται “εν μέσω ύμνων και ωδών αγγελικών”.

Αιωνία σας η μνήμη

Ευάγγελος Ευαγγελίδης πρώην Μέλος της χορωδίας παραδοσιακής μουσικής της Κόνιτσας.

ΜΝΗΜΕΣ

- Με τη συμπλήρωση ενός χρόνου από το θάνατο του συζύγου της Μιχάλη Κολακέ από τον Άγιο Μηνά, η σύ-

ζυγός του Κούλα προσφέρει στο περιοδικό μας 50 €.

- Στη μνήμη της αδελφής του Μαρίας Τσίτσου από το Πληκάτι που πέθανε στη Ρουμανία, ο Γεώργιος Τσίτσος προσφέρει στο περιοδικό μας 35 €.

- Στη μνήμη του Βασιλείου Κίτσιου που πέθανε στην Πηγή Κόνιτσα στις 28/3, η σύζυγός του Ευδοκία προσφέρει στο περιοδικό μας 30 €.

Πίσπα από το Δίσπρατο. Στη μνήμη

• Σ τ ι ς 13/6/05 συμπληρώθηκαν 21 χρόνια από το θάνατο της λατρευτής μας μητέρας Ευαγγελής (Αγγίτσας) Γ.

της προσφέρουμε 20 €. Τα παιδιά της Ηλίας και Ελένη Πίσπα.

• Στις 2/5 απεβίωσε στην Αθήνα σε ηλικία 81 ετών η αγαπημένη μας θεία Αλεξάνδρα Δόβα από το Μοναστήρι Κόνιτσας.

Ο ανηψιός της Στέφανος Παναγιώτου και η οικογένειά του προσφέρουν στη μνήμη της 20 ευρώ στο Γηροκομείο Κόνιτσας και 10 ευρώ στο περιοδικό μας.

Στις 10-6-05 συμπληρώθηκε ένας χρόνος από τότε που μας άφησε ο Γεώργιος Γώγος του Ζήση από το Δίσπρατο Κονίτσας. Ήταν πάντα ευδιάθετος, αξιοπρεπής, τίμιος και ειλικρινής. Αγωνίστηκε συνειδητά για την πρόοδο και ανάπτυξη του Δισπράτου. Για ένα διάστημα υπήρξε πρόεδρος του ορειβατικού συλλόγου Γρεβενών.

Ο Γώγος Γεώργιος του Στέργιου και η Δαμασκηνού Μαρία προσφέρουν το ποσό των 70 € στο περιοδικό "Κόνιτσα" εις μνήμην του, καθώς και στη μνήμη των Στέργιου και Μαρίας Γώγου, Κώστα, Βασίλη και Δέσποινας Γώγου, Κατερίνας Γώγου και Δαμασκηνού Βασιλείου.

Γώγος Κωνσταντίνος
Δαμασκηνός
Βασίλης

Γώγος Βασίλης

Γώγου Δέσποινα

Γώγου Κασαλίν

Γώγου Μαρία

Γώγος
Στέργιος

Γώγος Γεώργιος του Ζήση

ΔΙΣΤΡΑΤΟ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

ΘΥΜΑΤΑ ΤΩΝ ΠΟΛΕΜΩΝ 1940-1950

1940 Ραμαντάνης Ηλίας, στρατιώτης

ΠΕΣΟΝΤΕΣ - ΕΚΤΕΛΕΣΘΕΝΤΕΣ - ΑΜΑΧΟΙ 1940-1945

Γιαννούσης Ηλίας
Γώγου Ζ. Γιαννούλα
Ευθυμίου Στέργιος
Καραγιάννης Νικόλαος
Κατσιμπάρη Βασιλική
Κοντογκόλης Κων.
Κουτσομύτης Ι. Χρήστος
Κουτσομύτης Κ. Χρήστος
Μαργαρίτης Γεώργιος
Οικονόμου Νικόλαος
Οικονόμου Σουλτάνα
Παναγιώτου Παναγιώτης
Παπαδημητρίου Ιωάννης
Πίσπας Γ. Δημήτριος
Πίσπας Α. Νικόλαος
Πίσπας Ν. Στέργιος
Ρόφτσιας Κων/νος
Σβάρνα Ελένη
Σβάρνας Γεώργιος
Χασιώτης Πασχάλης

Ζήση Στεργιανή
Ζήσης Γεώργιος
Κουτσομύτης Ιωάννης
Μάιμπα Χάιδω
Μαργαρίτη Μαρία
Οικονόμου Αθανάσιος
Παγανιάς Π. Ιωάννης
Παπαευθυμίου Αθανάσιος
Παπαευθυμίου Βασίλειος
Παπαευθυμίου Νικόλαος
Πίσπα Ζωίσα
Πίσπας Κ. Στέργιος
Τσιάρας Αντ.
Πίσπας Α. Σωτήριος
Σβάρνας Ευθύμιος
Σβάρνας Χρήστος
Τάσιος Αντώνιος
Τάσιος Στέργιος
Τσαρούχης Ιωάννης
Τσουλέκης Γεώργιος

ΕΜΦΥΛΙΟΣ 1946-50

ΠΕΣΟΝΤΕΣ ΕΘΝ. ΣΤΡΑΤΟΥ

Αναγνώστου Ιωάννης
Αναγνώστου Χ. Νικόλαος
Γεράση Φράγκω
Γιάκος Ευθύμιος
Γκόγκου Δέσπω
Γκόγκος Γεώργιος

ΠΕΣΟΝΤΕΣ - ΕΚΤΕΛΕΣΘΕΝΤΕΣ ΔΗΜ. ΣΤΡΑΤΟΥ

Αγόρου Κ. Εμμανουήλ
Αγόρου Ι. Ζωίσα
Γκαρέλιας Στέργιος
Γκόγκος Θ. Δημήτριος
Γκόγκος Θ. Ηλίας
Γκόγκος Θεόδωρος

Γκόγκος Νικόλαος
Γώγος Κων/νος
Θώμος Θ. Ιωάννης
Θώμου Α. Ανδρομάχη
Καραγιάννης Εμμανουήλ
Κατσιμπαρης Ελευθέριος
Κατσιμπαρης Εμμανουήλ
Κουτσομύτη Μαρία
Μάιπας Ηλίας
Μαργαρίτης Ευθύμιος
Παγανιάς Ιωάννης
Παπαμάνος Αθανάσιος
Παπαμάνος Χρήστος
Παπαχρήστος Αθανάσιος

Πίσπα Γιαννούλα
Ράπης Στέργιος
Ρουσιάκης Χρήστος
Τσιάρας Αθανάσιος
Τσιάρας Θεόδωρος
Τσιάρας Νικόλαος

Συλλογή στοιχείων από Η. Πίσπα με την πρόταση στην Κοινότητα να ανεγερθεί ένα μνημείο για όλους, και την παράκληση να συμπληρώσουμε τον κατάλογο, αν παραλείψαμε κάποιους.

■ **@ccountant**

Λάμπας Μάκης
Λογιστικά - Φοροτεχνικά

Αριστοτέλους 38 • 501 00 ΚΟΖΑΝΗ
Τηλ. 04610 49955 - Fax: 04610 49966 • Κιν. 0942411090
E-mail: lappmez@otenet.gr

ΦΩΤΗΣ ΡΟΥΒΑΛΗΣ
ΠΑΙΔΙΑΤΡΟΣ - ΠΑΙΔΟΚΑΡΔΙΟΛΟΓΟΣ

Εκπαιδευθείς επί δεκάτα εις Ν. Υόρκη, ΗΠΑ
στο υπερηχογράφημα καρδιάς

και στις καρδιακές παθήσεις εμβρυϊκής και παιδικής ηλικίας
Πτυχιούχος AMERICAN BOARD OF PEDIATRIC CARDIOLOGY

Μητροπόλεως 69 - Θεσσαλονίκη
Τηλ. 2310 229009

Κιν. 6977 013892

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

Ζιώγας Γεωργ. U.S.A.	30	Πίσπας Ηλίας Πειραιάς	10
Γιαννόπουλος Θεόδ. U.S.A.	20	Λάππας Γεωργ. Θεσ/νίκη	10
Πηγαδάς Πέτρος Αυστραλία	100	Γκόγκος Απόστ. Θεσ/νίκη	15
Δάψης Ευάγγελος U.S.A.	56	Μουλαϊδης Θεόφ. Θεσ/νίκη	10
Πολύζος Νίκ. Γερμανία	30	Γιάκκας Ιωάννης Θεσ/νίκη	15
Γαλάνη Ανθούλα Αθήνα	50	Μεσσής Αναστ. Θεσ/νίκη	10
Στράτος Μιχ. Αθήνα	15	Νικόπουλος Αντώνης Θεσ/νίκη	10
Λάζος Κων. Αθήνα	20	Νικοπούλου Αριστούλα	10
Αναστασίου Βλαδ. Αθήνα	50	Γώγος Γεώργιος Θεσ/νίκη	15
Παπαχρήστου Αρετή Αθήνα	20	Παπαδοπούλου Ζαχ. Θεσ/νίκη	20
Ζαχαροπούλου Σουζάνα Αθήνα	15	Γαϊτανίδης Δημ. Θεσ/νίκη	15
Ζαχαροπούλου Ευλαμπία Αθήνα	15	Παπαζήσης Κώστας Θεσ/νίκη	8
Λιάππης Θωμάς Αθήνα	8	Διαμαντάκου Ευ. Σπάρτη	30
Ζδράβος Χαρ. Αθήνα	8	Πρίντζος Ιωάν. Άρτα	45
Τρέσκας Κοσμάς Αθήνα	21	Σοΐλου Σελήμ. Κομοτηνή	15
Σακελλαρίου Παναγ. Αθήνα	8	Παναγιώτου Αλίκη Ξυλόκαστρο	8
Ζακόπουλος Αχιλ. Αθήνα	22	Περώνης Αθαν. Πάτρα	8
Ζουρνατζίδου Όλγα Αθήνα	8	Πάντου Ελευθ. Κέρκυρα	10
Γαλάνης Νίκος Αθήνα	15	Τσίτσος Γεωργ. Πάτρα	35
Μηλίγκος Μιχ. Αθήνα	20	Παπαμιχαήλ Μηνάς Χαλκίδα	10
Πορφύρης Σπυρ. Αθήνα	10	Ράπτης Μίνως Καβάλα	30
Σκούρτης Αναστάσιος Αθήνα	10	Κοντογιάννης Παντ. Λάρισα	10
Λάμπρου Χρήστος Αθήνα	10	Ντίνης Δημ. Κέρκυρα	30
Κώστας Ανδρέας Αθήνα	20	Λάππας Αθαν. Λάρισα	15
Κίτσιος Γ. Κων. Αθήνα	10	Μπλιάγκας Γεωργ. Ξάνθη	10
Ζούκης Αθαν. Αθήνα	8	Σκαρμαλιωράκη Σοφία Κρήτη	20
Κυρίτσης Σωτ. Αθήνα	10	Κοντογιάννης Παντ. Λάρισα	10
Τάσιος Στεργ. Αθήνα	15	Κασκαβέλης Αθαν. Λάρισα	10
Τάσιος Σπύρος Αθήνα	15	Γαζώνα Ερασμία Άρτα	10
Κορέτση Όλγα Αθήνα	10	Τζίμας Παναγ. Κέρκυρα	80
Ράππος Νικ. Αθήνα	15	Πολύζου Πηνελόπη Αγρίνιο	22
Παναγιώτου Στεφ. Αθήνα	10	Κουσιαφέ Θεοδώρα Μοσχάτο	14
Δαγκοβάνος Γεωργ. Αθήνα	15	Χαρισιάδης Κώστας Σαλαμίνα	10
Μακαρίου Αντιγόνη Αθήνα	8	Κυριάκου Αθαν. Γρεβενά	20
Νούτσος Γεωργ. Αθήνα	10	Γεωργιάδου Ίρμα Κορωπί	8
Παπαδήμας Αλεξ. Αθήνα	10	Καρπούζης Κων. Καματερό	20
Πίσπας Μιχ. Αθήνα	14	Ραμόπουλος Απόστ. Ρόδος	30
Γκότζου Άννα Αθήνα	22	Ευαγγελίδης Ανδρέας Κως	10
Γκόρτσος Νικ. Αθήνα	20	Δάλλας Κων. Γιάννενα	8
Παγούνης Μιχ. Αθήνα	23	Σταυρίδης Βασ. Γιάννενα	8
Γεωργίου Βασιλική Αθήνα	20	Λάμπρου Γεωργ. Γιάννενα	10
Χατζή Ευαγγελία Αθήνα	10	Ζούκης Δημ. Γιάννενα	10
Κίτσιος Κ. Δημ. Αθήνα	10	Κληματάς Παύλος Γιάννενα	10
Τσιαλαμάνης Σπυρ. Αθήνα	25	Ένωση Συναπ. Κόνιτσας	10
Κώστας Γρηγ. Αθήνα	20	Τσιαλαμάνης Βασ. Γιάννενα	25
Αδάμος Ιωάννης Αθήνα	8	Παναγιωτίδη Ιοκάστη Γιάννενα	25
Ζιώγας Θωμάς Αθήνα	50	Καραγιάννη Ελευθερία Γιάννενα	8
Γκουντουβάς Χρήστος Αθήνα	36	Μάλιακας Νικ. Κόνιτσα	10
Εξάρχου Αλεξάνδρα Πειραιάς	10	Κακαράντζας Αθαν. Κόνιτσα	10
		Κίτσιου Μαρία Κόνιτσα	8

Τσούκας Κων. Κόνιτσα	10	Δέρβος Ιωάννης Κόνιτσα	8
Μαλάμης Ιωάν. Κόνιτσα	10	Γουσγούνης Ιωάννης Κόνιτσα	10
Ζδράβος Σπυρ. Κόνιτσα	8	Γορίτσα Χριστίνα Κόνιτσα	15
Γκότζος Πέτρος Κόνιτσα	10	Μπριασούλης Δημ. Κόνιτσα	20
Ζδράβου Αλίκη Κόνιτσα	10	Δεμερτζίδης Ευάγγ. Κόνιτσα	15
Κορτσινόγλου Γαβριήλ Κόνιτσα	15	Καλησώρας Γεωργ. Καστανέα	10
Δερδέκης Χρ. Κόνιτσα	10	Παπαχαρίση Όλγα Νικάνορας	10
Κωνσταντινίδα Αντιγόνη Κόνιτσα	10	Γκάσιος Μιχ. Πυρσόγιαννη	10
Μπάρμπα Χριστίνα Κόνιτσα	20	Τσιούτσιος Ιωάνν. Λαγκάδα	10
Καβελίδης Χρήστος Κόνιτσα	8	Ιερ. Σδούκος Χρ. Κεφαλοχώρι	10
Λούδας Κων. Κόνιτσα	10	Γέγιος Παναγ. Γανναδιό	10
Γκούμας Κων. Κόνιτσα	10	Ράμος Ιωάν. Παλαιοσέλι	20
Χατζηρούμπης Ιορδ. Κόνιτσα	10	Γκόγκος Χρ. Μολυβδοσκεπάστη	8
Φατές Θωμάς Κόνιτσα	20	Τάσιος Σωτ. Δόιστρατο	15
Ζαχαράκη Ζωή Κόνιτσα	15	Τσιλίφης Κων. Εξοχή	10
Βαδάσης Παύλος Κόνιτσα	20	Μαργαρίτης Ιωάν. Δίστρατο	10
Ζούκης Χ. Αθαν. Κόνιτσα	8	Ζούνης Νίκος Θεοτόκος	20
Πορφύρης Ευαγγ. Κόνιτσα	16	Ρίζος Γεώργ. Μάζι	8
Χατζηεφραιμίδης Ανδρέας Κόνιτσα	20	Σπανού Πελαγία Πηγή	10
Καράκογλου Νίκος Κόνιτσα	10	Αδάμος Κων. Λαγκάδα	8
Κρυστάλλης Στάυρος Κόνιτσα	8	Τόσκας Γιάννης Πάδες	20
Γιαννάκης Χρήστος Κόνιτσα	10	Ιερ. Σκίρτας Άγγελος Πάδες	10
Κήτας Βασίλης Κόνιτσα	8	Κάρρας Τάσιος Ηλιόρραχη	10

ΒΙΟΝ ΑΝΘΟΣΠΑΡΤΟΝ

Σάββατο απόγευμα, 21 Μαΐου 2002. Εκεί, στην ξεχωριστή πόλη του Ιταλικού Βορρά, την παραμυθένια Βενετία, λίγο μετά τον Εσπερινό στον Ιστορικό ναό του Αγίου Γεωργίου των Ελλήνων, δυό δικοί μας άνθρωποι, ο Γιώργος Δ. Φιλιππάκης από την Πάτρα και η Λένα Κ. Φασούλη από τη Λυκόρραχη Κονίτσας, ένωσαν με τα δεσμά του γάμου τη ζωή τους.

Το Μυστήριο ευλόγησε ο προϊστάμενος του Ιερού Ναού, Αρχιμανδρί-

της π. Πολύκαρπος, με την παρουσία και τις ειλικρινείς ευχές των γονέων και συγγενών και πολλών φίλων που ταξίδεψαν στην Ιταλία για το σκοπό αυτό.

Η τελετή έκλεισε με βόλτα με γόνδολες στα Βενετσιάνικα κανάλια και δείπνο-δεξίωση σε γνωστό κέντρο στην πανέμορφη πλατεία του Αγίου Μάρκου.

Τους ευχόμαστε, μ' όλη μας την καρδιά, Βίον Ανθόσπαρτον.

Κ.Φ.

ΕΙΡΗΝΗ ΣΤΑΜΑΤΑΚΗ - ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΟΣ ΠΑΘΟΛΟΓΟΣ - ΚΑΡΔΙΟΛΟΓΟΣ
ΔΙΔΑΚΤΩΡ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΔΥΤ. ΒΕΡΟΛΙΝΟΥ
ΕΠΙΣΤ. ΣΥΝΕΡΓΑΣΤΗΣ ΤΟΥ "ΥΓΕΙΑ"

ΙΑΤΡΕΙΟ: ΘΕΜΙΔΟΣ 4 - 151 24 ΜΑΡΟΥΣΙ
ΟΙΚΙΑ ΦΛΟΙΑΣ 23 - 151 25 ΜΑΡΟΥΣΙ
ΔΕΧ. ΔΕΥΤ. - ΤΕΤ. - ΠΕΜΤ. 6-8 Μ.Μ.
ΜΕ ΡΑΝΤΕΒΟΥ

ΤΗΛ. ΙΑΤΡ. 61 22 823
ΤΗΛ. "ΥΓΕΙΑ" 68 27 940
ΤΗΛ. ΑΝΑΓΚΗΣ 36 47 021
ΟΙΚΙΑ - FAX 61 22 908
ΤΗΛ. ΚΙΝ. 091 392 273

ΛΟΠΣΤΙΚΑ - ΦΟΡΟΛΟΠΚΑ

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΚΩΣΤΑΣ

Πτυχ. Πανεπ. Αθηνών

ΤΗΛ. 210-2759721 - 210-2691119
& 6974-491605 ΑΘΗΝΑ

ΜΕΡΟΠΗ ΕΛ. ΣΟΥΡΛΑ

Συμβολαιογράφος

(αρχείο Ι. Γ. Παπαϊωάννου)

Κεντρική πλατεία 26, 44100 Κόνιτσα
Τηλ./fax: 26550 29377
e-mail: sourslams@otenet.gr

ΗΛΙΑΣ Β. ΚΟΥΚΕΣΗΣ
ΠΟΛΙΤΙΚΟΣ ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ Α.Π.Θ.

Σ. ΜΑΝΑΡΗ 2
ΙΩΑΝΝΙΝΑ
Τ.Κ. 453 33

ΤΗΛ. : 26510 77585
ΚΙΝ.: 6932430093
e-mail: ikoyk@otenet.gr

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΑΛΜΙΝΤΕΡΗΣ

ΧΕΙΡΟΥΡΓΟΣ ΟΡΘΟΠΕΔΙΚΟΣ
Τ. ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΣ

ST. MARIEN HOSPITAL - BORKEN ΓΕΡΜΑΝΙΑΣ

ΙΑΤΡΕΙΟ: ΜΕΣΟΓΕΙΩΝ 421 Α
ΑΓΙΑΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ
Τ. 63 90 049
ΚΙΝ. 094 5118 02

ΠΡΩΪ
"ΥΓΕΙΑ" ΤΗΛ. 68 27 940
ΟΙΚΙΑ : ΤΗΛ. 66 45 647

ΚΟΝΙΤΣΑ

ΣΥΝΕΡΓΕΙΟ :
ΔΟΜΙΚΩΝ
ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΑ

ΜΠΟΥΛΙΟΖΗΣ - ΦΟΡΤΩΣΕΙΣ ΙΣΑΠΙΣ
ΚΟΜΠΡΕΣΕΡ - ΓΡΑΔΑΡΑ - ΟΔΟΣΤΡΟΤΗΡΕΣ
ΚΑΙ ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ ΛΑΤΟΜΕΙΟΥ
ΗΛΕΚΤΡΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ - ΣΥΓΚΡΑΣΕΙΣ ΓΕΝΙΚΩΣ

ΣΩΤ. ΛΩΤΟΣ & Β. ΧΑΙΖΗΜΕΛΕΤΙΟΥ
ΑΝΤΙΓΩΜΗΣ 10 - ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΠΛΑΤΩΝΟΣ
ΤΗΛ. 51 38315

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΑΘ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ
ΧΕΙΡΟΥΡΓΟΣ ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΟΣ

Αισθητική & Επανορθωτική Οδοντιατρική
Εμφυτεύματα

Μιλτιάδου 1 & Αγ. Δημητρίου, πλατεία Κηφισιάς
τηλ: 210 8080010 - 0944 812910
e-mail: ktheodorou@mail.gr

ΡΕΝΤΖΟΣ Π. ΓΕΩΡΓΙΟΣ
ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΟΣ

Δέχεται 9.30 - 7.30 μ.μ.

ΚΟΡΑΗ 8 (1ος όροφος) ΙΩΑΝΝΙΝΑ
ΤΗΛ.: 26510 39618 - 39817 ΚΙΝΗΤΟ 6974959732